Liber est AS. ex Radzyn

HISTORIA PASSIONIS CHRISTI

Punctatim

Animæ deuotæ

Per tres Libros & Capita exposita.

EDITIO SECVNDA.

Ex Bibliotheca Coll. Jesu Cracovien. (o) Ordinis Carmelitar. in Arena B.M.V.

CRACOVIÆ,
Apud LVCAM KVPISZ,
S.R.M. Typ. A. 1652.

5.857

Recogitate eum, qui talem sustinuit à peccatoribus aduersùm semetipsum contradictionem, vt nè fatigemini, animis vestris deficientes.

Epist. ad Hebr: c. 12.

XVII-4147-1

IESVS.

Instruit Euangeliũ, Salutaris Vitæ Semitam
In Ecclesia Summa Veritas Sapientiæ.
Inenarrabili Exulto Spe Videndi Saluatorem.
Innumeri Electi Sanguine Vnigeniti Saluãtur.
Infelix Exul Societatem Volo Sanctorum.
Ignis Et Sulphur Vret Sceleſtos.
Intelligenda Eſt Spernendaq́ Vanitas Seculi.
Iudiciũ Exterminabit, Seuerè, Vulcano, Scan-
Intrinſeca Eclipſis Sublato Vero Sole. (dalæ.
In Extremis Sumenda Verecundè Sinaxis,
Inuoca Eheu Suſpirio Vulnera Sacra.
Iubilo Extolle, Serenâq́ Voce Seruatorem.

MARIA.

Mater Admirabilis Redemptoris IESV *Aue.*
Mortem Amaram Remoue In Agone.
Maxima Aduocata Reſpice infimos Alumnos.
Meritis Altiſſima Regina Inclyta Angelorũ
Mirabile Antidotum Renouans Inquinatas
Animas.
Matutina Aurora Radians Incredibili Ardore.
Margarita Artificioſa Reſplẽdet Incluſa Auro.
Munitum Afflictorum Refugium Inter Ad-
uerſitates.

Misericordiã Attritus Reus Implorãs Agnosco.
Musica Angelica Resonet In Auribus.
Mystica Arca Reclinatoriũq; Immaculati Agni
Murus Antemuraleq; Resistẽs Ingressui Auerni

IOSEPH.

In oculis Saluatoris Eminentem Passionem
Habeto, (Humo.
Intentâ Oratione Supplex Extensâ Procide
Inter Opera Stude Exercere Pietatem Homo.
In Orco Scelesti Extremo Punientur Horrore.
Illicita Offensa Sauciat, Exulceratq; Periculosa Hamo,
Infinita Omnipotentia Sanat Excessus Pœnitentiæ Honore. (Hoste.
Immoriar Ouans Superato Egregiâ Pugnâ
Indica Obsecro Seruator Effluentem Peregrinationis Horam.
Interitus Optandus Spiritum Educendo Placido Halitu.
Intus Omnes Sanctificemur Extincto Prauo Habitu.
Imprime Osculum Sacræ Effigiei Profundâ Humilitate.
Inuigila Operibus Semper Exhibe Pauperibus Hospitalitatem.

VENI

VENI SANCTE SPIRITVS.

Tua Christe Passio, sit nostra meditatio & compassio.

Fasciculus Myrrhæ Passionis CHRISTI, *collectus pro anima redamante.*

CVm non potueris patientissime Iesv vberius beneficium inimico generi humano contulisse in excessu benignitatis & charitatis tuæ carmen assumendo; eam pati dira tormenta, crucem, mortem, sepulturam permisisti, vel potiùs te in ea vt homo ad passionem obtulisti. Quod ergo præmium tanti amoris requiris? quale telonium à natura humana exigis? Non aliud scio nisi gratitudinem, quæ & desiderio tuo correspondeat, & nos ad ingrediendum in cœlestem patriam per te inuitet. Compati imperas tibi in

hac vita, & quid iuſtius? Congaudere æternalitèr in altera promittis, & quid felicius? Pro Paſſione acerbiſſima tua, exiguo dolore te imitari iubes, & ſolatio perenni refundis.

Libentèr & ego mandato tuo ex amore reciproco obtempero, & Paſſionem tuam viuis repræſentabo affectuum coloribus (in tres libellos diuidendo) cordibus Paſſionis tuæ mærore transfixis.

Primus ergo libellus ante Paſſionem facta tua ac dicta percurret.

Secundus totam Paſſiõis tuæ proponet hiſtoriam.

Tertius, quæ à morte geſta ſunt, debili ac fideli notabit calamo.

Tu qui paſſus es, adſis conceptui & menti, vt dignè exprimatur tuo iuuamine, quod deſtinatum eſt tuo dictamine.

GE-

GESTA CHRISTI ante Passionem.

LIBER PRIMVS.

CAPVT I.

Hora Passionis à Christo cognita, Et Matri suæ Mariæ communicata.

Discessus lugubris vtriusq;.

PAtientissime IESV, Creatorem non latet quod creatum est, nec cogitationes hominum absconditæ: ergo nec tempus, nec hora Passionis tuæ tibi ignota, dum ab æterno elegeris, quo & quâ redemptioni inchoandæ initium dares: te ipsum motibus cœlestibus subiecisti, & obsequio eorum paruisti, dicens: Hæc est hora vestra, & potestas tenebrarum; eritnè hora otiosa oculorum meorum, & hoc tempus tam aridum, vt fontes lachrymarum non decurrant, neque guttam emittant humidam, quâ admirationem & dolorem testentur? non faciam Domine, non: exprimam tanquam

Luc. 22. v. 53.

Intentio Authoris

quam torculari compaſſionis affectu è genis meis aquam pœnitentem, & ſimul obteſtabor, vt tui imitatione (non exquirendo curiosè horam, & tempus diſceſſionis meæ è corporis ſarcina) ſubdam me voluntati tuæ: vt quando & quomodo vis, fiat qùod vis, dùmmodo ſit poteſtas lucis tuæ, horâ meâ vltimâ vel potiùs tuâ, vt tenebræ peccatorum meorum lumine gratiæ tuæ diſcutiantur, & obedientiâ horæ Paſſionis tuæ ad obedientiam mandatorum tuorum deducar, & ad præmium remunerationis, mediante vulnerum tuorum medicinâ, tranſporter.

Nec dubito horam & tempus Paſſionis tuæ communicâſſe te MARIAE Matri dilectiſsimæ, ſed tunc afflictiſſimæ, cui vti alia ſecreta æterna, ita quoq; te æternùm commiſeras, etiam in dolorosa vita, dolore tibi ſociare decreuiſti. Fortè ſic alloquendo eam: Scis, ô mea Mater ſupra omnes creaturas dilecta, me de cœlo ideò in vterum tuum deſcendiſſe, vt perditum genus humanum ab æterna morte liberarem, morte meâ iram Patris placando: & quia grauia delicta mortalium cœlum offenderant, ne inferni cru-

Alloquitur Chriſtus matrẽ Mariam.

cruciatibus addicerentur, ego in meo corpore inaudita vulnera sustinere proposui. Hactenus ergo, ô Mater, tibi subditus fui, & consolabar te in puerili ætate mea, sed admixtus consolationi fuit dolor, cùm & in Ægyptum fugâ te & me saluaueras, & in templo me perdideras. Verùm eheu, quæ comparatio doloris tui quem patieris, dum acerbissimam mortem meam proprijs videbis oculis, hodie vesperi à Iuda proditore discipulo meo, furentibus tanquam leonibus Iudæis extradar, neq; requiem vllam habebo, vsque ad exitum animæ meæ è corpore. Attamen ne deficias dolore, ô Mater mea, considera voluntatem esse Patris mei, qui in cœlis est, cui & ego & tu te conforma. Iam tibi valedico, quarto die ab hinc in gloria post Resurrectionem te reuisurus, plorabis quidem per hos dies, sed tristitia tua vertetur in gaudium.

Quis posset attingere conceptu, quantâ tristitiâ repletum fuit cor MARIAE, auditis talibus verbis amantissimi Filij sui, tacita prouoluta in terram consensum præbuit, mente voluens illum prædictum à Simeone gladium, qui animam eius transire debu-

Mariæ mœstitia.

Luc. 2. v. 35.

debuerat; sensit primum illius ictum sibi infigi, & desiderâsset tunc mortem. Imò pro summo beneficio eam reputasset, diuerso modo ab illo Rege dicendo, & exclamando: *Quare non separas amara mors?* quam iam non dicerem amaram, sed suauem præ anxietate animæ de imminente Passione vnigeniti Filij mei. O quæ lingua discessum vtriusq; lugubrem verbis comprehendere valebit? mæror & fletus erant tunc testes doloris ex separatione amborum, sed neq; nunc desunt descriptores amaritudinis & Filij & Matris.

1. Reg. 15. v. 32.

Incitatur anima ad lachrymas.

Tu anima mea rumpe cataractas duri cordis, in fluctusq; pœnitentiæ conuertere, tum & Dominum, & Matrem eius, ad terram prostrata roga, quatenus in separatione tui à corpore ita diffluas copiâ lachrymarum, vt mediante dolore illorum in discessu mutuo, congressu felici in gloria Resurrectionis cum illis coniungaris.

CAPVT II.

Iudæ pactum cum Iudæis: Vili pretio vendita inæstimabilis Margarita.

PAtientissime Iesv, dolor tuus augetur domestico & familiari tuo, facto

cto ex discipulo traditore: auaritia & amor pecuniæ cæcus, inæstimabilem vendit pro triginta aureis vnionem: Emptio & venditio horrenda, detestabilis, cruenta, pro nummo exiguo sanguinem purissimum & innocentissimum distrahere. Perditus venditor & emptores abominandi: ille pro beneficijs & eruditione, Magistro mortem mercatur, hi pro miraculis & paterna correctione, tormenta rependunt: infelix discipulus surdâ aure non admiserat dictum Creatoris. *Simile est regnum cælorum homini negotiatori, quærenti bonas Margaritas, inuentâ autem vnâ pretiosâ Margaritâ, vendit omnia quæ habet, & emit agrum illum:* Inuenerat Iudas Margaritam pretiosam, nimirum tantum Magistrum, & doctrinam eius: imò ipse erat Iudas pretiosa Margarita, cùm in numero duodecim discipulorum fuisset, sed vili pretio vendidit & Dominum, & animam propriam. *Mat. 13. v. 45.*

Ita mi Redemptor in extremo gradu pati incepisti, quando à dilecto quondam discipulo tuo traditus, inimicis tuis in prædam cessisti, non continebo lachrymas, animaduertendo me peiorem esse Iudâ, quem tantoperè *Peccator recidiuans peior Iudâ.*

perè iam condemno, ille semel, ego millies te trado, ille pro pleno marsupio, ego pro vacua voluptate, ille Iudæis vendit, ego tua dona mihi concessa Diabolo, ille statim punitus, ego tam diu impunitus viuo, ille suspensus, ego misericordiæ tuæ abysso à laqueo præseruatus.

Eius tamen pœnitentia felicior.

Verùm si misericordiæ tuæ magnitudinem animo reuoluo, recolligo me & doleo, quòd tuam Maiestatem offenderim: non Iudæ maledictâ pœnitentiâ ductus, at spe veniæ erectus, maior enim tua æquitas meâ iniquitate, copiosior tua redemptio, meâ tot malorum commissione, abundantior absolutio, meâ inquinatione; non vis vere Domine mortem peccatoris, qui me morte tuâ ab æterna morte eripuisti.

Vili suspirio emitur Christus à peccatoribus.

Vili pretio Iudas te Iudæis addixit, ego viliori pro me te emam, non vt te tradam, sed vt me ipsum tibi totum offeram. Quid vilius & abiectius, quàm suspiria, & aqua oculorum? hæc fæmineæ naturæ imbecilli, illa timido adscribuntur pectori: at tu qui omne superas pretium, ideo exiguo lucro venditus es, vt & nos leui oblatione pœnitentiæ te emamus: Væ tamen

men mihi, qui te toties & emo, & iterum vendo, statim enim post pœnitentiam reuocatur peccatum, & post veniam redit culpa.

Quæ autem fuerit causa, cur eò Iudas electus ab ipso DEO deuenerit, vt benefactorem inimicis vendiderit? inprimis radix auaritia, cùm & Euangelista scripserit *eum habuisse loculos*, & cùm non sufficisset pecunia, cogitauerat de vendendo vnguento, quo Christus à Magdalena inunctus fuerat ante passionem: & quidem non manifestè, sed quæsito colore, & prætextu iuuãdorum pauperum: hac spe frustratus, coactus tandem vendere Dominum suum, quem sciebat esse DEVM, & videbat sæpius euasisse periculum Iudæorum, cùm capere eum destinâssent. Sic ergo secum argumentabatur. Impossibile est, vt DEVS possit à Iudæis vinciri & occidi, (nam & Petrus & alij discipuli idem putârant) ergo accipiam nummos, ipse verò euadet manus eorum, cum aliàs & per medium eorum transierit, & absconderit se ab eis: nunc quoq; idem facere potest, & ego memor notæ mihi misericordiæ eius, deprecabor culpam, cuius & veniam obtinebo, quæ certò ab illo mihi ignoscetur.

Quare Iudas Christum vendiderit.

Ioan. 12. v. 6.

Mar. 14. v. 5.

Ingenium Iudæ.

scetur, & pecuniam possidebo: miser malè consequentiam intulerat: Nam & Christus fuit captus à Iudæis & mortuus; & ipse pecuniam oblatam restituit, veniâ indignus iudicatus, patibulum, execrandi sacrilegij sui præmium, potiùs mercatus est.

Cautella necessaria.

Caue anima, duo quæ in Iuda tibi proponuntur pro exemplo, ante peccatum nimis extollere misericordiam DEI, post peccatū desperatè rigorem iustitiæ Diuinæ timere: ante lapsum præsumptione laborare, posteà in desperationis barathrum incidere, per hunc aculeum doloris à discipulo Redemptori inflictum, supplex ores anima mea, ne in iudicio extremo cum maledicto Iuda sortiaris partem æternæ damnationis, verùm pretioso sanguine eius redempta, tanquam magni pretij margarita, in thesauro gloriæ cœlestis colloceris.

CAPVT III.

Lauat pedes discipulorum Maiestatis Dominus, etiam Iudæ sacrilegi; Magna Petri humilitas: sed quantò sublimior CHRISTI.

PAtientissime IESV, ô quàm plenum charitatis fontem aperuisti, dum

Veteris

Veteris Testamenti peractâ cœnâ legali, quâ figura Agni mox verè immolandi concluſa, veſte depoſitâ, linteo te præcinxiſti, & ad lauandos non ſolùm aliorum, ſed & maledicti Iudæ pedes te inclinâſti. Cohorruit ad tantum humilitatis actum ipſa Petra Eccleſiæ à te conſtituta: quis hinc Angelorum ſenſus? quæ cœli attoniti extaſis? quis ipſius Patris cœleſtis intuentis affectus? cordis ſecreto relinquo ruminandum: quâ confuſione Lucifer, & aſſeclæ eius affecti? videntes Creatorem, ad pedes diſcipulorum, ſacroſancta genua inclinantem, & benedictas manus demittentem: Vlulatus, indignatio, & fremitus inferni ſecutus, ſimulq; inuidia, quâ peccatum humanæ ſuperbiæ, profundâ humilitate DEI incarnati abolebatur, & illorum ambitio abſq; ſpe condonationis luenda, igni æterno relinquebatur.

Lotio pedũ Petri quid deſignet?

Ceremonia hæc ſancta cuiuslibet animæ deuotæ oculis obuerſari deberet, quomodo Petrus detrectet lauari ſibi pedes, cum Saluatore certãdo humilitate: quaſi diceret; Quis ego ſum, vt mihi ſordidos pedes lauari ab ipsa puritate permittam? ſed intellecto reſponſo, quòd de parte in Regno cæleſti

sti possidenda, ab ipso Domino dubitatio inijceretur, totum se lauari desiderat: at Christus pedes tantùm lauare decreuerat, per quos (humilitate armatos) totum mundum conuertere statuerat: fundamentum ergo in lotione pedum iecerat, & à Petrò quidem, vt à primo lapide fidei à se electo, inchoauerat; tum & reliquorum discipulorum, quorum peregrinatione Euangelizando, & peragrando orbem terrarum, superba trophæa diuersorum dogmatum deiicere parabat.

Cur lauat Christus pedes Iudæ?

Quid autem causæ, quòd & Iudæ proditoris non præterierit Dominus spurcos lauare pedes? At hæc cogitanti, an non interrumpent lachrymæ & scribendi & legendi cursum? facient certè: Auditumné vnquam à sæculo, proditoris pedes à Deo lauatos? Auditumné adhuc magis, humanitate tantâ & humilitate non elotos? Auditumné adhuc magis, lauatos non ad munditiem, imò impulsos ad proditionem? sic exuberat charitas, vbi perfecta: verùm vbi quàm in Deo perfectior, & tamen, quod deplorandum, ignis infernalis, instrumento auaritiæ humanæ accensus, extinxit, vel obruit aquam

it aquam, cœlesti manu mundare sordes cupientem?

Non frustra tamen factum à Saluatore, quòd & Iudæ pedes abluerit: quinq; potissimũ causæ assignari possunt, vel vt Patrem communem bonis & malis ostenderet, iuxta illud: *Pluit Deus aquè super bonos atq; super malos, & oriri facit solem super iustos & iniustos*, omniaq; beneficia extrinseca largitur electis, & damnandis. Vel, vt nos instrueret, etiam inimicis benefacere: nouerat Iudam fore proditorẽ, nihilominùs tamen illum Dominus & à ceremonia lauandorum pedum non excluſit, & ad cœnam sacrosanctam adhibuit, & plùs præ cæteris præstitit, vt manum cum Christo simul intingeret in paropside. *Causa afferũtur.* *Mat. 5. v. 45.*

Quomodo non erubescis anima, dũ de tuis inimicis vindictam sumere cogitas, & Redemptorem tuum, hostem suum tractare, tàm humaniter cernis? Vel vt præsumptio omnis è pectoribus humanis tolli possit: quis enim dubitâsset non felicem fuisse Iudam, qui ab ipso Christo inter duodecim Apostolos electus fuerat, omnibus secretis præsens adfuerat, miracula patrârat, & postea eò deuenit, vt benefactorem *Cum timore salus animæ operanda.*

ctorem suum inimicis proderet: Rectè Apostolus admonet: *Qui stat, videat ne cadat.* Stetit Iudas in solio Apostolatûs, sed tàm turpiter cecidit, vt omnia viscera eius effluxerint, & vsq; ad profundum barathri demersus sit. Vel vt præ scientiam lapsus Iudæ, tanquam DEVS, declararet, dixerat discipulis eum se traditurum, & tamen æqualiter cum alijs eundem & lauit, & pauit. Licèt non omnes mundos esse sciret, docere nos voluit, ne prædestinationem DEI temerè indagare præsumamus, cum Dauide reseruando in successuram æternitatem tale iudicium. Vel vt ad conuersionem proximi nostri omnem conatum adhibeamus, etiamsi fructu laboris careamus. Quid non fecit Christus, vt animam Iudæ lucrifaceret? verbo, exemplo, opere, viam ad salutem ei demonstrauerat, ad punctum Passionis, allicere ad sui amorem studuerat: frustra omnia facta, prædominãte stimulo auaritiæ in corde proditoris peruerso. Iudas potiùs debuisset exclamâsse cum S. Petro. *Domine, non tantùm pedes laua, sed & manus & caput.* & cum Dauide repetere: *Amplius laua me ab iniquitate mea;* Non prodest, vt Æthyops lauetur

5. Cor: 10. v. 12.

Pro lucrandis proximis solicitè laborandum.

Ioan. 13. v. 9.

Psal. 50. v. 4.

tur; neq; Iudæ profuit, denigrato carbone infernali caractere auaritiæ,& desperationis.

Ergo tu anima mea, in genua tua procidens ante Saluatorem dic: Rogo te, humillime Domine, velis meos lauare pedes meorum affectuum ad salutem, lauâsti me lauacro Baptismatis, sed maculæ teterrimæ actualium peccatorum successerunt; lauâsti balneo Sanguinis tui, sed iterum peccata mea inquinauerunt. Fateor me peiorem esse Iudâ, dum te sæpiùs tradens, & voluptatibus indulgens,abusus sim lotione pedum & tanti pretij lauacro. Laua tandem aquâ efficacis pœnitentiæ, vt in exitu vitæ meæ munda in conspectu tuo appareat, à quo coinquinatum omne eijcitur,ne eijcias me Christe sanguine tuo mediante, & à gratia, & à gloria tua. *Apostrophe ad animam.*

BIBL. Z.N.M. PSEUDINSKICH

CAPVT IV.

Institutio SS. Sacramenti à CHRISTO; *nec Iudæ denegata eius sumptio.*

PAtientissime IESV, verè Aquilæ sublimitate exuberantem charitatem tuam

tuam describit, recumbens in pectore
Ioan. 13. dilectus tuus Euangelista, illis verbis:
v. 1. *Cùm dilexisset suos, in finem dilexit eos.* Non poterant ex armamentario cœlesti contra insultus Principis mundi eligi fortiora arma, DEVS qui eligit vt Dei Filij adoptiui essent homines, etiam carnem in Deo existentem ab hominibus manducandam proponere, & sanguinem Diuinum propinare elegit: finis est bonitatis & charitatis Diuinæ in finem æternum collatum beneficium, quod ex finitis & mortalibus, in infinitos & in immortales transmutat,
Cant. 8. *In finem dilectio*: quia mors temporanea
v. 6. successit diligentis, *Fortis est mors dilectio*: comprobatâ morte breui amantis, imò fortior morte, eximens à
Ioan. 6. morte æterna genus humanum: Qui
v. 58. manducat hunc panem, viuet in æternum, *dura est infernus amulatio:* infernus per os impurum euomuerat:
Ioan. 6. *Durus est hic sermo,* noluit intelligere
v. 60. medicinam contra venena spiritualia, nec potuit; vltra Cerberi cerebrum inuentum, antydotum peccati; contra paradisi vetitum cibum degustatum, nectar ambrosium: Caro & San-
Gen. 6. guis offertur Christi. Ante diluuium
v. 12. prohibitæ carnes, *Quia omnis caro corruperat*

ruperat viam suam: Post diluuium, concessus esus carnis: intrauerant ante aquæ, vsq; ad animas mortalium: tanquam cadauera fœtentia, huc & illuc ferebantur impulsu voluptatum. Post diluuium, videlicet, post effusum Sanguinem, & laniatum in cruce Corpus Domini, indultum epulum Carnis Sacrosanctæ. Illa dispensatio diluuialis carnium, minuit vitam & vires: hæc oblatio cibi & potûs CHRISTI, corroborat vitam in æternum, & vires Giganteas Leoninasq; largitur, exhortante D. Chrysostomo. (*Tanquam Leones ignem spirantes ab illa mensa recedamus, facti Diabolo terribiles, & caput nostrum mente reuoluentes, & charitatem quam erga nos, ostendit.*) Non visum in terris donum, quia non visus in terris vt homo DEVS: nemo absens seipsum reliquit. DEVS vbiq; præsens, vt homo specialiter in Sacramento manducandum Corpus & Sanguinem Testamento deposuit: Hoc ergo admirandum & adorandum, verum & exhorrescendum, cùm & tunc dispar fuerit exitus comedentium: bolo suaui sumpto Iudas armatur in Sanguinem Magistri, Petrus confortatus eadem refectione, gladio arcet à Domi-

Sanctus Chrysost. hom. 61. ad pop. Ant.

Domino inuasorem. Cur hæc? Charitas operabatur in Petro defensionem, obstinatio & auaritia in Iuda, impulit eum ad proditionem. verè dictum illud: *Sumunt boni, sumunt mali, sorte tamen inæquali* Corpus CHRISTI. Quanta inæqualitas, vnius è manducantibus & è schola Christi, fit fundamentum fidei, danturq; ei simul claues ad cælum aperiendum. Alter ex eadem schola, & ex recumbentibus in cœna, crepuit medius in patibulo, & absq; claue, aperto ore infernus eum deuorauit.

Cur Christus Sacramentũ corporis sui instituit.

Tu anima, considera bonitatem Saluatoris in instituendo venerabili Sacramento, & quam ob causam hæc Cœna peracta sit? Vel vt necessitatem nobis sumendi Corporis & Sanguinis proprij imponeret: quid enim magis necessarium quàm cibus & potus homini, & quo magis alliciuntur mortales ad recognoscendam beneuolentiam alicuius, quàm pane & vino? ideò sub specie panis & vini Christus proposuit manducandum Corpus & Sanguinem, vt ad frequentem accessum mensæ suæ nos alliceret. Vel vt potentiam suam ostenderet, quòd non tantùm vno verbo mundum tam mirabilem

rabilem creârit: sed etiam vno verbo Sacerdotis, Panem & Vinum in Corpus & Sanguinem veri DEI immutare posset; vel, vt ad immortalitatem consequendam nos accenderet, immortali cibo animam immortalem in vita mortali pascendo. Vel, vt æternitatem intimaret, cùm eundem panem cælestem, & vnus, & tot millia sumant, semper remanente integro Corpore Christi, vel vt charitatis abyssum palàm faceret, se ipso relicto in pignus amoris generi humano. Lachrymæ vbi estis? congregate vos ad oculos meos: & tu anima procide interram, rogans obnixè, vt dilectioni Domini, amore reciproco, à te respondeatur, vt Caro & Sanguis Christi, quem sumis, non Iudæ patibulum in imo terræ, verùm Petri sedem in Cœlo tibi præparet, vt quem gustas in terra peregrino sapore, eodem fruaris in Patria Cœlesti, inæstimabili ardore.

CAPVT V.

Colloquia CHRISTI *post Cœnam cum Discipulis, instar Testamenti.*

Pati-

PAtientissime IESV. Excluso à successione hæreditatis æternæ scelesto Iudâ, ac post eius discessum, ad impiam mercaturam ab auaritia attracto, distribuis Domine testamento munera adoptiuis electione tuâ filijs. Vna quidem hæreditas, at summam omnium diuitiarum complectens, dilectio, quam & discipulus in Cœna pectori tuo indormiens ad senium vsq; proprijs Discipulis commendabat, obsonia multa allata quæ commendarent charitatem, suauissimis labijs distillabas verba amore plena. Ex tot, sumam mihi quinq; ruminanda, ad cor meum charitate accendendum. Spiritum Sanctum consolatorem à te discipulis promittis mittendum. Mundi tempora etiam longissima & ætates millenas modicum appellas. Mansiones multas & diuersas in domo Patris tui esse, firmiter asseueras. Mundi Principem, nihil in te habere, nec in tuos, constanter prædicis. De tua glorificatione, quam habuisti in cœlo, antequàm mundus fieret, enarras.

O verè Diuinum Testamentum, accomodatum & tempori & personæ: Spiritus Sancti promissâ missione succurristi

curristi afflictis Discipulis consolatione futurâ, cùm se orphanos breui, te absente, fore cognouerant, præuenisti itaq; eorum mœrorem, ne tristitiâ nimiâ, ob tui ex hoc mundo abitum consumerentur. Scimus enim quales fuerint ante aduentum Paracliti, & quales post acceptum eundem: non quidem capiebat mens caduca eorum tunc, nam in Passione tua fugâ dilapsi, de tua redemptione desperârant; postquam verò superuenit promissus Spiritus Sanctus, timor versus est in audaciam, ita vt irent gaudentes à conspectu concilij, quòd passione tuâ eos dignos effeceris. Et modicum tunc intellexerunt, esse mundi longissimas ætates, cùm varijs tormentis, & tortoribus ipsi sese offerrent, vt è modico hoc abirent, & ad æternitatem aspirarent, infinitisq; alijs persuaserunt, vt modicum hoc relinquerent, & æternitati se manciparent; paruus mundus videbatur illis, non vt Alexandro magno ob ambitionem, sed ob desiderium eum tibi lucrandi. Actor. 5. v. 40.

Quid enim mirabilius, quàm vt duodecim Personæ, non præliando; nec armis militaribus vincendo, sed faciendo & moriendo, idola destruerent,

rent, & ad verum Dei cultum totam machinam mundi adducerent. Condimentum fuit ad labores perferendos Apostolorum, multitudo mansionum in tua residentia cœlesti commendata, ne incapacitate loci putarent multos fore exclusos, vel illâ comparatione sagenæ missæ in mare, existimarent esse exigua loca & angustias, quibus coarctari electi deberent, agnouerunt plurima loca, eaq; infinitæ magnitudinis dictante Spiritu Sancto, & tuum verbum hac in parte de mansionibus diuersis in cœlo explicante; vt vnus ex Euangelistis viderit turbam electorum, quam dinumerare nemo poterat, ex omnibus gentibus, & nationibus, & tribubus, his omnibus specialia loca assignata sunt à Patre Cœlesti, ante constitutionem mundi. Quomodo non poterant Apostoli mederi suæ tristitiæ, cùm hæc audirent? Fortasse tamen imperfectio & imbecillitas, oculos & intellectum eorum velauerat: quod velamen Spiritus Sanctus superueniens sustulerat, vt hunc timorem Apostoli excluderent. De Principe mundi, incassum venabula sua vibrante, edocuisti Domine: abijt ille tristis & confusus in barathrum

Apo. 7. v. 9.

thrum, absq; lucro, potiùs cum detrimento tot animarum electarum.

Tu enim Christe, dixeras in exordio Passionis tuæ ad Patrem: (*Quos dedisti mihi, non perdidi ex eis quenquam*) Contentus sis Sathana solo Iudâ, reliqua caterua extra tuam potestatem in sinu Saluatoris mansit, manebitq; in æternum. Et hoc est quod subintulisti, Domine, *de claritate tua, quam habuisti ante mundi creationem.* Apage Ariane, cum tuo temporaneo DEO: Testamento credo Christi, qui rubicundo sangninis sui sigillo veritatem consignauit, omnesq; in se credentes ad illam claritatem ab æterno habitam suæ Passionis triumphali gradu perduxit. Hæc consideranti, anima mea, defluant ex oculis plurimæ guttæ pœnitentes, demisse agendo gratias Christo, quòd tantâ curâ salutem tuam procurauerit, & loquere ad tuum Redemptorem: Dic Domine, & factum erit, vt idem testamentum audire possim, in abitu ex hoc mundo. Spiritus Sanctus, inter anxietates intrinsecas consolator adsistat: modicum hoc contemnatur, quod quotidie euanescit, mansio, æterna electione tuâ diuinâ Ioan. 18. v. 9.

mihi attribuatur: Princeps tenebrarum in agone victus tuis meritis abscedat: Claritate tuæ gratiæ perfusa & illuminata, cruoreq; tuo (licèt immunda) mundata, ad illam perueniam claritatem, quam habuisti priusquam mundus fieret, & in æternum habebis.

CAPVT VI.

Recessio Iudæ ad Iudæos: CHRISTI *iter ad Hortum, & conuersatio.*

PAtientissime IESV. Absolutâ cœnâ, & Testamenti Discipulis enucleatione, dixisti: *Surgite eamus hinc*: Iuisti ad hortum, tuæ captiuitati designatum, in quo elegisti, vt initium Passioni tuæ ab æterno præordinatæ dares, neq; Iudæ ipsi locus non cognitus. Ille ergo tum temporis cum Dauide loquendo, habuit *veloces pedes ad effundendum sanguinem*: discurrebat furens, vt acceptâ pecuniâ, verbo iniquo staret: ergò synonyma inter se tripudiant; & similis similibus & nomine, & insaniâ, & malitiâ congaudet. Iudas cum Iudæis instruit contra te aciem, vt quantociùs ad effectum, perfidiam & prauam intentio-

Ioan. 14. v. 31.

Psal. 17. v. 3.

tentionem perducant. Tu verò armatus charitate, quæ tibi vindictam abstulerat, expectabas voluntariè ictum: Turbatus est oculus tuus (cui nihil secretum est) passione crudeli imminente, & stante ante faciem tuam, repræsentabat memoria, recentibus coloribus, plagas & vulnera; intellectus cogitabat enormitatem dolorum & vellicationum; voluntas ad hæc omnia toleranda, amore animarum lucrandarum ferebatur. Hoc illis verbis testatus es Domine: *Tristis est anima mea &c. ad mortem.* Mar. 26. v. 38.

O quàm graue scelus peccatum! Ipsam consolationem, & Deum totius consolationis mœrore ingenti afficit, præsertim eo perseuerante ad mortem: nouerat Saluator mœrorem futurum in inferno mortalium infinitum: ideo propria tristitiâ ad mortem satisfecit iustitiæ diuinæ, illamq; auertit, vt ipsemet Discipulis retulit: *Tristitia vestra vertetur in gaudium*: quasi voluisset dixisse: Ego iam contristor, sed mea tristitia, causa erit, vt vos afflicti, consolatione superueniente, obliuisci tribulationum vestrarum possitis: interim tamen, occupauerat pauor corda Discipulorum, Mar. 14. v. 34. Ioa. 16. v. 20.

cùm Magistrum tædere animaduerterent. verùm non frustra hæc dicta verba à Saluatore: Hominem verum se esse, hac voce verè confessus est, neq; ficta futura tormenta, neq; in apparenti corpore tolerata, prædixit: confusis Hæreticis, qui talia affingere capitibus suis erroneis conabantur. Deum etiam se esse non negauit, dum futura vt præsentia intuitus, verbera & mortem, & horrorem fragilitati carnis communicauit. O quàm funesta conuersatio! cùm in capacibus discipulis, in via, mortis suæ austerum nuntium adesse propalauit, signumq; mœroris ex vultu sacrosancto & gestu ostendit.

Inter hæc colloquia mutua, horti conspectus adfuit oculis, memoriâ subeunte horti Paradisi, à quo primi Parentes electi, inobedientiâ & præuaricatione instigante, in exilium huiusmodi, & ex hoc mundo ad gehennam destinati; vt iterum non horto, sed cœlo restituerentur, & cum illis omne genus humanum, hactenus peditum, in funestum hortum, Pater, iustitiâ instante, & amore non repugnante, inclusit Saluatorem, in quo, satisfaciendo delicto delicati cibi, contra man-

mandatum gustati, amarissimum poculum expectabat; vt tanquam medicinæ pharmaco eijceretur noxa pomi comesti, & vt Angelus post delictum primorum Parentum, clauserat portas Paradysi; ita iam Angelus etiam annuntiaret, post euacuatam potionem à CHRISTO, non tantùm Paradysum, imò totum cœlum apertum fore, nunquamq; occludendum.

O nimia charitas! quæ dum oculis peccatorum occurrit, ariditatenè lapidescent? De hoc horto loquitur Sponsa aliquoties in Canticis, semel inuitando in persona naturæ humanæ, quasi nolentem. *Apprehendam te, & ducam in domum matris meæ, ibi me docebis, & dabo tibi poculum ex vino condito, & mustum malorum granatorum meorum.* Cant. 2. v. 8. Quæ domus alia Matris Euæ, nisi hortus Paradysi? itaq; ad similitudinem illius horti, ad hunc inuitat. Docetur à Sponso in eodem horto, & modus orandi, quo Diuinæ voluntati se subiecit: & vigilantia commendatur Discipulis, & mansuetudo, quâ inimicum Iudam benigno responso excepit, innotescit.

Propinatur poculum ex vino condito amaritudine: & quia recens, ideò

mustum vocatur, in Cruce, tum demum antiquum vinum & forte, ebibetur: malorum granatorum, quæ & rubra sunt & amara; ita in horto Sponsus, sudore sanguineo granata rubra & amara, expressit. In alio loco, inuitat Sponsa ad hortum: *Veniat dilectus meus in hortũ suum, & comedat fructum pomorum suorum.* Fructus, ex pomo à Parentibus nostris consumpto, sunt peccata; hæc absorpsit voluntariâ in horto resignatione suâ ad Passionem tolerandam. Eadem Sponsa, declarat veniisse in hortum Sponsum: *Dilectus meus descendit in hortum, vt pascatur in hortis, & lilia colligat.* Collegit CHRISTVS in horto, vel potiùs seminauit Lilia, ex quo tanta messis Martyrum excreuit. Eheu anima mea, resoluas te in planctum, & si non primorum Parentum, saltem tua desse peccata, quæ Dominum cœli & terræ, in angústum hortum concluserunt, procidens roga, vt tristitiam tuam de peccatis, in gaudium æternæ gloriæ transferre, mediante pretiosissimâ suâ morte, Saluator velit.

Cant. 5. v. 1.

Cant. 6. v. 1.

CAPVT

CAPVT VII.

Derelicti alij Discipuli, tres tantùm à Domino in hortum assumpti.

PAtientissime Iesv, Nihil à te actum est sine insigni mysterio, at occultum nostræ simplicitati manet, possumnè te tamen interrogare, ô Domine, cur non omnes, verùm tres in hortum, locum traditionis tuæ Iudæis, discipulos tibi associâsti? Agnosco me indignum responso tuo, quæ enim communicatio creaturæ abiectissimæ cum Creatore, circa mysterium Redemptionis? Ergò audebo ipse mecum ratiocinari, cum amatorio affectu. Hæret mihi illa tua seuera sententia: *Multi vocati, pauci electi.* Fortè paucitas discipulorum, electorum exiguum denotabat numerum, non quidem & alij Discipuli reprobati; similitudo tamen terret, si intueor, & plures Catholicos, & me ipsum licentiosâ lege decurrere scenam vitæ: vel, Domine, paucos incolas prioris infelicis horti imitatus, expectâsti serpentem, quem fouisti in sinu tuo, vt te astu blandi oculi, non seduceret, sed abduceret, non excluderet, sed educeret,

Cur Christus tres tantùm discipulos secũ in hortũ assumpsit.

Mat. 22. v. 14.

ret, non intercluderet mœrorem, sed augeret mortis dolorem; vel, vt in minima assistentia, resoluendo te, vt tradereris Iudæis, comparuisti, vt eò magis, voluntati Patris te accomodares, vt ipse postea in passione Pilato responsisti: *Regnum meum non est de hoc mundo:* si ex hoc mundo esset Regnum meum, ministri mei vtiq; decertarent, vt non traderer Iudæis. Habebas defensores & Angelos, & Discipulos: illos prohibuisti, nè auxilium tibi ferrent, hos pauore perculisti, vt fugerent.

Ioa. 18. v. 36.

Quid si, vt in quatuor partes mundi, fructus tuæ passionis dilataretur: ideò cum tribus Discipulis, tu ipse quartus, hortum petijsti? Occasum tuâ morte tibi sumpsisti, & verissimè; quia & ascendisti in crucem super occasum, & occidere in passione solem, non seruato cursu naturali, fecisti; & idola omnia, Ethnicasq; superstitiones, tum & ceremonias veteris Testamenti occumbere iussisti. Petro, Septemtrio debebatur, frigebat miser destitutus calore charitatis, ideò calefaciebat se, Boreâ timoris flante, & in corpore, & in corde. Cùm enim te CHRISTE negâsset, intensum frigus sensit.

sensit. Ioannes Orientem, inuentâ castimoniæ & Asiæ mansione, figurabat. Nam cùm in pectore Redemptoris in Cœnâ obdormisset, euigilans intellexit in se ortum specialis gratiæ Diuinæ, vnde præ cæteris discipulis magis diligebatur, & secreta Cœlestia præcipua ei fuerant communicata, & ex Discipulo, Filius DEI Matris, voce pendentis Domini in Cruce factus, quasi denuò renatus, & ortus videbatur. Meridiem Iacobus præsignabat, in calidis partibus, doctrinæ CHRISTI præco effectus, tantoq; ardore erga Dominum spirituali accensus, vt primus omnium Apostolorum, sanguine proprio obtulerit holocaustum, & iam, vbi in vita fidem Catholicam seminauerat, feruentissimos fructus Euangelij, vigere mundus agnoscit.

Sed quid hoc quòd secretum Orationis tuæ ad Patrem, exiguâ eâq; dormiente assistentiâ, absoluere elegeris? Non mirùm, id feciſti, quod docuisti, clauso ostio cordis, & solo DEO Patre teste, precando, vt & nos similiter ad te supplicationes nostras attollamus. Fortasse etiam tot numero Apostolos, ad Transfigurationis tuæ gloriam ostendendam, quot ad ignominiam captiuita-

Mat. 6. v. 6.

ptiuitatis tuæ testandam, elegisti; eosdemq; adesse voluisti, vt quem DEVM antea nossent, humilitatis saccum induisse, etiam scirent; & vbi antea in monte Thabor, bonitatem DEI prædicabant, & residentiam loci optabant, iam fugâ, solâ abscisâ hostis auriculâ, sibi consulerent. Adhuc hac paucâ electione discipulorum, quis scit, an non vocationi nostræ regulam præscribere voluisti Domine, dum hos propiùs inuitâsti, alios longiùs abesse permisisti, vt quilibet suâ vocatione contentus, sentiat tuæ passionis meritum. Vt enim vita tua communis omnibus fuerat, participareq; cuilibet licitum eam considerando, sic & passio omnis generis peccata deleuit, & in quacunq; vocatione ad brauium capessendum, inuitauit.

An non per hos tres discipulos vicinos tuæ orationi, tres virtutes præcipuas ad promerendum cœlum, & DEO appropinquandum eminenter proposuisti: videlicet, fidem in Petro, quem & fundamentalem lapidem post te in terris designâsti: Spem in Iacobo, qui à dextris, vel siniſtris, in regno tuo desiderabat esse, colorâsti: Charitatem in Ioanne depinxisti, quâ, pecuma-

recumbentem in pectore tuo, abundè imbuisti, Hinc Ecclesia recitat illum versum. *Omnipotens sempiterne* DEVS, *da nobis fidei, Spei, & Charitatis augmenta, & vt mereamur assequi quod promittis, fac nos amare quod præcipis.* Anima mea, humi succumbens, ora, vt in virtutibus, maximè verò his tribus, proficias, & assequaris quod Passio Christi promittit, nimirum vitam æternam.

CAPVT VIII.

Oratio Christi ad Patrem breui stylo Euangelistæ descripta.

PAtientissime IESV. Quis non miretur, dum sciens voluntatem Patris tui, quæ immutari nunquam potuit, & tua in idem consentiente, tamen vt auferretur calix à te, diligentissimè orâsti, & quidem ter repetijsti, quandam immutationem Paternæ voluntatis desiderando? Latet arcanum nobis, nostræq; seruiens vtilitati, præscribendo mortalibus normam precandi, scilicet, vt & nos etiam si imminens flagellum pro excessibus nostris, cœlitùs conspiciamus, oratione,

Quare Christus calicem à se auferri orauit.

tione, lachrymis, pœnitentiâ auertere conemur, si verò nihilominùs fulmen illud non receſserit, ſubeamus, colla ſubijciamus cum Saluatore noſtro dicendo: *Fiat voluntas tua Deus, ſicut in cælo & in terra.* Vel cum alio Sancto: Ipſa gratiſsima voluntas tua, ſit ſemper ſumma conſolatio noſtra.

Mat. 6. v. 20. & Luc. 11. v. 2.

Sed cur pro tanta Paſsione auertenda, tam ſuccincta & breuis Oratio? Fortè dormientibus teſtibus Diſcipulis, non tota nota. Ait enim vnus ex Euangeliſtis, prolixiùs Chriſtum orâſſe, vt vt eſt, breuis quidem illa; at quintam eſſentiam, & ſuccum petitionis doctrinæq; exprimit. *Pater mi, ſi poſsibile eſt, tranſeat à me calix iſte, verùm tamen non ſicut ego volo, ſed ſicut tu.* Ter ore tuo ſanctiſsimo Domine repetiſti hæc verba: vel, vt Sanctiſsimam Trinitatem & tres Perſonas in vnitate Deitatis, edoceres: ideoq; eandem orationem ter iterâſti, vt vnum DEVM in tribus Perſonis eſſe, nobis aperires: vel, quòd pro hominum triplici genere pati deſignas, videlicet, quod ante Incarnationem tuam erat, & quod tunc ſub tempus Paſſionis tuæ viuebat, & quod reſidui erant ad conſummationem ſæculi.

Mat. 26. v. 39.

Omnia

Omnia tria tempora: præterita, præsentia, & futura, Deo Patri præsentando, & passionem, in satisfactionem delictorum diuersorum temporum, offerendo: Vel, denotando tres horas, quibus cruci affixus, viuus, voluntati paternæ obedijsti, eamq; ad effectum deduxisti. Mira & imitanda Oratio tua nobis, in omni etiam summa angustia nostra, Patrem Deum vocare, qui paternè immittit correctiones, quibus ei placuerit castigare mortales, hoc tu nos facere docuisti.

Quod sequitur; si fieri potest, vt transiret calix, quid aliud exercuisti, nisi nostras orationes improbando, quibus extorquere à Deo volumus, non quod illi, sed quod nobis placet, qui solus scit melius quid nobis conducat; imò si vel non statim recedit à nobis afflictio; vel non eo modo, vt nos optamus, succedit; cœlum implemus clamoribus si non blasphemiis: vtamur potiùs illo verbo: Si fieri potest, si non fiet, patienter sustineamus; si verò fiet, gratissimus pro beneficio accepto: Vltimò addidisti: *Verùmtamen non quod ego volo, sed quod tu.* Ecce summa & regula nostra, considerando Filium Dei, Passioni- *Mat. 26. v. 39.*

onis tempore, Dei Patris se submisisse voluntati, quid nos, & ego maximè cinis & puluis, facturus sum? Debeonè refragari voluntati Diuinæ, & Patri meo clementissimo recalcitrare? Si ruminares, anima mea, quoties reiecisti à te voluntatem Diuinam, & obliuioni dedisti orationem Redemptoris? Doleas & dic: feci id millies, iam sicut tu Domine, dolore ingenti circumdatus, & lachrymis vberrimis perfusus, hæc verba protulisti, ita fac vt & ego aquam diffluam contritionis, in omni tribulatione & mœrore, instruar petere, id quod Deo, non mihi, videtur bonum, quod iudicio superno, non quod meo imbecilli, prodest animæ.

Audebo tamen plorans, similitudine tuæ orationis, interpellare Patrem illum cœlestem: Pater mi, si possibile est, transfer à me calicem perpetuæ damnationis, & calicem furoris tui, qui est in manu tua, & quem bibent omnes peccatores terræ in æternum, transfer à me lugubre canticum, Væ, væ, quo à tua gratia in æuum separati, horribili voce vlulabunt: verùmtamen non sicut ego volo, sed sicut tu: scio autem tuam volun-

voluntatem, quòd non vis mortem peccatoris, sed vt conuertatur & viuat, Magistrum meum te esse agnosco, & in schola tua eruditi cupio, maximè, vt orationis tuæ modum, & tenorem retineam, nihil vnquam, neq; orando, nec operando admittam, quod Maiestatem tuam offendere possit: verùm heu quoties illud mihi seruit, quòd te tantùm labijs honorem, cor meum autem à te longè sit, ante conspectum tuum verbis me sisto, cogitationibus per mundum discurro, & & quod maius, peccatis me occupo. Humiliter itaq; peto, per meritum orationis & Passionis tuæ, da mihi, Redemptor, vt hîc & orem, & viuam, toto tibi deuinctus amoris & gratitudinis affectu, quatenus in altera vita, in illa felicitate æterna viuam, defixus in glorioso tui aspectu. *Mat. 15. v. 8.*

CAPVT IX.

Inauditus Christi sanguineus sudor, Angelo confortante præsente.

PAtientissime Iesv. Plena quidem stupore Oratio tua, in præcedenti capite dicta fuerat, at excedit captum humanum, monstrosus & inauditus sangui-

sanguineus in Oratione sudor tuus, rapitur admiratione recogitans incensum amore cor, tale Passionis miraculum. Verba tua CHRISTE verè vera fuerant in Cœna coram discipulis prolata: *Desiderio desideraui manducare hoc Pascha vobiscum, antequam patiar.* Quid est desiderio desiderare, nisi præuenire Passione Passionem? id tu feciſti, cùm desiderio Passionis præueniſti intrinseco dolore, omnia tua subsecutura vulnera: sicut enim anima præest corpori, ita & tu sanguineo sudore, cruciatus animæ tuæ, antequam Corpus tuum sacrosanctum exponeretur tormentis, quales debuerunt subsequi, ostendisti, ac forti, recentique imaginatione, guttas sanguineas ad terram vsque decurrentes, expressisti.

Luc. 22. v. 15.

Auditumné hoc à sæculo, sudâsse aliquem sanguine? Non. In tuo solo Corpore hoc apparuit, qui & crudeli tuâ Passione, ante Passionem illud colorâsti, & anxietatem animi, emisso è corpore cruore, manifestâsti: nemo vnquam mortalium tanta passus: nemo ad oculum tormenta imminentia, tam euidenter sibi proposuit toleranda, ideo nemo tanto exteriori signo dolo-

dolorem ostendit. Si licebit tamen causam tanti amoris inuestigare, quis scit? annon fuerit paucitas saluandorum, cùm non per totum hortum, at exiguam partem consperſam cruore tuo videam. Ah Domine, timor & tremor occupat ossa nostra, dum copiosa recolitur memoria tam diræ tuæ afflictionis, & tamen tot animæ pereunt? Tu anima mea, compatiaris tanto dolori Christi, non sis cor lapideum, vel adamantinum: emolliat, & liquefaciat te Dominus in agonia positus, qui mala multa, indignissimaq; tormenta præsentiens, mœrore ingenti, fluctuq; curarum obrutus, ad imminentia sibi funera immanissima, prouolutus in terram, sudore sanguineo, non solùm corpus irrigauit proprium, verùm & puluerem, riuis abundè defluentibus, purpurauit. Quare hoc? vt tuas teterrimas nimirum maculas elueret, vt pauorem tuum excluderet, vt te perditum, & desperatum, & obrutum, & à cælo separatum, iterum reciperet, in gratia stabiliret, atque erigeret. O bonitas inexhausta! ô misericordia conceptu non assequenda.

In tali angustia interna Christo manenti, apparuit Angelus, illum confortans *Luc. 22. v. 43.*

fortans quidem, sed cum calice. Indigebasné tu Deus totius consolationis confortatione, ad cuius nutum omnes Angeli tremunt, & micam consolationis expectant? Quid est, quòd á creatura tua consolationem tibi afferri voluisti, & simul horrendum calicem in manu eius conspexisti. Ideò fortè admisisti Angelum, vt te non fictè afflictum probares, vt te verum hominem esse, & cælum, & terra comprobaret, vt verè passum te mundus agnosceret, propterea confortatio illa cum calice adfuit, qui plenus à Patre missus, mixtâ acerbitate, tibi propinabatur, & porrigebatur. Tu ergo ebibisti totum plenè pro salute nostra, ita vt nihil nobis relinqueres, nisi exiguas reliquias doloris. Quid enim nos patimur pro proprijs delictis, respectu tuæ Passionis pro alienis? Ebibisti totam amaritudinem, vt nobis conciliares, integram, & perennem dulcedinem. Exhausisti poculum mœroris, vt nos cœlesti ambrosiâ potares: non reiecisti calicem dolorum, vt nos ad mensam lætitiæ æternæ collocares: Propinas quidem nobis calices angustiarum, sed quàm exigui, & quàm citò auferuntur à nobis, & præmij

Cur adfuit Angelus Christum confortans.

loco,

loco, si ebibimus, hilari vultu æternam mercedem promittis, & donas.

Procide ergo anima mea ad terram, coram Diuina Maiestate supplicans, vt quotiescunque sanguineus sudor Christi, polluens tellurem, tibi in mentem veniet, (vtinam autem quàm sæpissimè veniret) perfundas & tu terram tuam copioso imbre lachrymarum, dicendo ad cruci affixum: Rogote Christe per agoniam, & confortationem ab Angelo, da mihi, ne ampliùs timeam timorem illum nocturnum, cùm exacto cursu diurno vitæ meæ, nox mortis aderit, baiula malorum, quæ meis demerui peccatis: fac, vt Angelus aliquis bonus, tunc in agone decertanti, pius consolator adsistat, cùm derelictus à sensibus, in illa hora tremenda, mortua lingua se nequibit mouere ad inuocandum te, neque oculi mei lucem capere poterunt, aureſque nulli voci patescent, tum missus nuntius à te, guttam saluifici sudoris tui, mihi moribundo instillet, desperationis foueam remoueat, calicem pœnarum inferni auferat, & genimine cœlestis scaturiginis, inebriatum roboret ad vitam æternam, per mortem transitoriam, capessendam, sanguine

tuo

tuo mediante, cui & tunc, & nunc grates ſummas rependo.

CAPVT X.

Somnus Apoſtolorum præ triſtitia, & ad vigilandum CHRISTI *admonitio.*

PAtientiſſime IESV. Mirabilia tua facta, & ſanguineus ſudor, antequam prodereris inimicis, non excitârant Diſcipulos dormientes, neceſſe fuit, vt tu ipſe Domine, qualibet oratione abſolutâ, ter eos excitares. Prædixeras illis traditionem ab vno ex diſcipulis, angorem animi, & in cœna, & poſt cœnam, ſermone tuo longo patefeciſti, de morte iam iam imminente tua, præmonuiſti, & tamen nihil eorum, eos ad vigilantiam commouit: ſic enim loquitur Euangeliſta.. *Cùm ſurrexiſſet ab oratione, & veniſſet ad Diſcipulos ſuos, inuenit eos dormientes præ triſtitia, & ait illis: quid dormitis? ſurgite, orate, ne intretis in tentationem.* Qualis iſte ſomnus præ triſtitia, quæ aliàs ſomnum excludit? Nam commotio animi impedire ſolet quietem. O magna benignitas tua, & ſumma ingratitudo humana: nonne te mœ-

Luc. 22. v. 45.

te mœstum vsque ad mortem publicâsti? nonné proditorem venturum indicâsti? nonné vale vltimum illis dixisti? tamen somnus occupauit membra, & tristitia causa fuit tantæ debilitatis. Compassio tua Christe, declarauit originem soporis, dum eos alloquendo, grauedini corporis, non spiritui adscriberes, dicens: *Spiritus quidem promptus est, caro autem infirma.* Mat. 26 v. 42. Quæ sententia non solis Apostolis conuenit, rectiùs nobis, & tibi præcipuè anima mea, apud quam & spiritus infirmus, debilisque; quantò magis caro?

Dominus visitando discipulos, ter verbum illud, *Vigilate*, mentibus illorum imprimere voluit, innuendo fortassis, omni tempore necessariam esse vigilantiam, & omni ætate custodiendam, nec adolescentia careat vigilantiâ, nec adulta ætas cesset à vigilantia, nec senectus obliuiscatur vigilantiæ. Nec tantùm dormientibus Discipulis, præcepit vigilantiam Christus, sed & ante vigilantibus: Vigilate ergo, nescitis enim quando Dominus domus veniet, serò, an mediâ nocte, an galli cantu, an mane? ne cùm venerit repentè, inueniat vos dormientes: quod autem vobis dico, omnibus dico: *Vigilate.*

Qua-

Quatuor tempora assignat vigilantiæ, serò, vt in decrepita ætate, & mundo declinante ad corruptionem, vigilemus. Mediâ nocte, vt inter tot hæreses, & scandala, tentationesque varias positi, vigilemus. In galli cantu, quando omnia ad nutum, & prospera accidunt, vigilemus. Mane, in florida ætate, in summo gradu sanitatis constituti, vigilemus. Nihilque expressius addit Dominus, ne fortè solis Discipulis dictum videretur. *Omnibus dico.* Mar. 13. 37. *Vigilate.* Remedia contra dormitionem, quâ intratur in tentationem, tanquam duo scuta assumenda edocuit, nimirum vigilantiam, & orationem. Suntque hæc duo ita coniuncta, vt neque oratio sine vigilantia, neque vigilantia sine oratione, emphasim apud cælum habeat: immò non tantùm vigilantia corporis, verùm mentis & intellectûs necessariò adhibenda. Inspice tuam vigilantiam & orationem, anima mea, quia nec vigilas vt decet, nec oras vt debes: nam si vigilas, in opere Dei deprimeris, & somno pigritiæ opprimite leuiter finis. Si oras, quales tuæ preces, vel vagabundæ, vel labiorum motione tantùm notandæ, vel quod maius & peius, peccatorum cogitationibus

nibus impeditæ, vt prorsus iuxta Prophetam. *Oratio tua fiat in peccatum.* Quales tuæ vigiliæ! non citiùs declinas ad somnum, quàm in ipsa oratione, & vigilantia vnius horæ, in seruitio Diuino totius diei tempus imaginaris, & è contra.

Confusa ergo anima mea, doctrinâ Christi, gemens implora gratiam eius, vt tandem tibi sedulam vigilantiam, & ardentem orationem donet, dicendo: Fac me Domine vigilare, cùm tu vigilas pro nobis: excita me à somno desidiei, sicut tuos discipulos, exprobra vt Simoni: *Sic non potuisti vnâ horâ vigilare mecum?* & ego vix momento vigilare possum ad mandata tua: suppleat ergo misericordia, nec permittas me sopore illorum grauari, qui nihil inuenerunt in manibus suis, auerte à me somnum; ne tum dormiam, quando Iudas infernalis veniendo me ex horto corporis mei desperatione eripere conabitur, immò excita torpentem; & exemplo tuo ad vigilantiam, & corpus, & spiritum dispone, immisso vt in Apostolos Spiritu sancto, quo superueniente, caro infirmitate caruit, & spiritus suam promptitudinem carni debili communicauit. Promeruerat

tua Passio Christe, aduentum Spiritûs sancti in eos: vnde repentè corda eorum velocia, ad decurrendam viam mandatorum tuorum, extiterunt. Eadem Passionis tuæ efficacia, vtinam & spiritus meus, Spiritu tuo sancto cooperante, & socium corpus, videlilet, alacritate spirituali induat, vigilantemque, ac orantem, assiduè reddat, tandem etiam vterque tuæ mortis pretio, ibi post mortem compareat, vbi perpetua vigilantia, nullo somno interrumpetur, nec oratio laudum tuarum decantatrix, vllâ lassitudine conquiescet.

CAPVT XI.

Vigilantia Iudæ, & strepitu plenus ingressus eius in hortum.

PAtientissime IESV. Tua admonitio non fuit tam efficax, vt dormientes discipuli vigilarent, & diabolus, Iudæ mancipio suo illam vigilantiam insufflauit, vt non gustato somno, te vendere in somnis voluerit. Compará́sti tu Regnum cœlorum fermento, habet & Orcus singulare quoque fermentum: tu tuo fermento, non adeò

Matt. 13. v. 33.

Disci-

Discipulos oppleuisti; inimicus animæ effudit totum fermentum in proditorem, & succeſſit ad mentem. Fermentum hoc fuerat vigilantia, eſt enim via quædam ad cælum, eſt & ad infernum: acrius ergo fuerat diabolicum fermentum, viâ enim latâ celeriter deſcendit Iudas in gehennam: tuo fermento tacti Diſcipuli, vix tandem poſt negationem, & diſperſionem à te, proprio ſanguine effuſo, iter cœleſte inuenerunt.

Inde canit lugubri tono Eccleſia, recolendo circuitum annuum tuæ Paſſionis, in perſona tua, ad Diſcipulos: *Vnâ horâ non potuiſtis vigilare mecum*; qui exhortabamini mori pro me. Vel Iudam non videtis, quomodo non dormit, ſed feſtinat tradere me Iudæis. Incuſabimus fortè Iudam, quòd eo tempore non dederit ſe quieti, (felicissimum enim ſomnum quilibet appellare potuiſſet) & voce, & affectu execrabimur illius vigilantiã, & tamen (proh dolor) Iudam imitamur, dum choræis, diſſolutionibus, occaſionibus peccandi, ita inuigilamus, vt noctes integras ſine ſomno decurramus. Adorandum autem, ſi ſemel, aut bis in anno ſurgamus diluculò,

Mat. 14. v. 37.

culò, vt laudibus nomini tuo dedicatis assistamus, quàm oscitantes, pigri, desides comparemus? Quis scit an non mysterio vigilantis Iudæ, & somni Discipulorum figurâ, Ecclesiam tuam adumbraueris, Domine? cuius Pastoribus, ac Rectoribus sæcularibus, & spiritualibus, sopore negligentiæ oppressis, vigilabant sectarum diuersarum inuentores, in magnamque segetem excreuerunt; non enumerando vigilantiam antiquorum Hæresiarcharum, somnosque veterum Pastorum. Ecce recens Lutherana, & Caluiniana peruersa doctrina, conspurcauit Ecclesiam, illis qui euellere tempestiuè debuerant, ingrata semina, vel permittentibus, vel non resistentibus. Et in nostra Polonia, hæreses eâdem somnolentiâ Catholicorũ, propagatæ (quod dolendum) sunt. Machiauelli interpretatione instar Euangelij allegata, libertate vesanâ id prælegente: Ob bonum pacis. O verè filij tenebrarum prudentiores filijs lucis? vtinam tandem è somno excitentur Præpositi Ecclesiarum, vt tam vigiles reperirentur ad curam, quàm alacres currunt ad Cathedram. Sed & tu anima mea, vigila, neque in hortum cordis tui permittas

Vigilantia Iudæ & somni Discipulorũ quid portendebant.

mittas intrare vigilantem ludam proditorem tuum, ad minimam tentationem non ſuccumbas ſigno, & ſomno conſensûs, verùm nitaris vigilantiæ repulſu.

Ita Chriſte, tuis dormitione in horto detentis, furiæ infernalis Dux Iudas, & caterua illa militum, inſolentiâ delectorum, irruit in locum tuæ orationis, & ſtrepitu ingenti impleuit aërem, & hortum, ipſis ſpiritibus malignis clamorem & fremitum, vt cooperatoribus, timor & tremor excuſſerat Diſcipulis ſomnum, & pallantes diſperſit. Audiebantur vlulatus varij, ſtrepebant catenæ ferreæ, ligna & fuſtes concrepabant, omnia funeſta arma in te vnum collimabant. Anteſignanus Iudas præibat cohorti ſanguineæ, teque vnum petebat, vt tandem perfidiæ ſuæ ſatisfaceret, & te in manus inimicorum traderet.

Conſidera, anima, illum ſtrepitum in horto, ad quem & cælum, & terra contremuit. Et humillimè ſupplica, per illum horrorem, & impetum aduerſariorum Saluatoris, ne in vltima hora exitus tui, tuba illa terribilis, dormientem te reperiat, & ſpiritus tuus recollectione peccatorum admiſ-

sorum conturbatus, in egressu tuo ex horto corporis, malorum spirituum irruptionem, & timorem expauescat. Iam rumina sæpius, & illum ingressum Iudæorum in hortum Domini, & tuum egressum è sarcina mortali. Propter te illa irruptio in Christum facta, ne te ille leo, qui rugiens circuit, deuoret. Assiduò vigila, recogitando intellectu formidinem futuram in agone, id si feceris, concedet tibi Redemptor somnum spiritualem, vt absorpta in illo, & Passionis eius amaritudine immersa, obliuiscaris sensualium, & carnalium omnium appetituum, ac suauissimo compassionis liquore, in soporem suauissimum resoluta, omnem carnis, & mundi delectationem, fæditatemq; reijcias. Roga vultu demisso Dominum, vt merito captiuitatis eius, vinculis peccati soluta, in libertate perenni, ab illa collocata, in æternum læteris.

CAPVT XII.

CHRISTI Prolocutio, Ego sum: & Iudæ, Iudæorumque supina recessio.

Pati-

PAtientissime IESV. Certè omnia tua facta in admirationem rapere possunt vniuscuiusque cor, vt & tua dispositio (antequam Iudæi explerent odium) contra te profundè animo immittenda: Primò enim antequam capereris, timebas, tristitiamq; cordis non celabas. Iam vltrò procedis, excipis eos, & alloqueris: ita enim sublimis aquila de te. IESVS *Ioan. 18. v. 4.* *itaque sciens omnia, quæ ventura erant super eum, processit, & dixit eis: Quem quæritis?* Ecce quasi admones, & corripis latrones ad te venientes, & quale facinus committere meditabantur, prauo affectu expedirent, maleuoloque effectu, innuere voluisti, quæritis me Iudæi? Ecce sum: Sed simul sum & Deus & Homo. Vtrumque executus es potestate, etiam inter ipsam resignationem ad humilitatem, & captionem tuam reseruatâ, priùs tâmen voluisti, vt dicerent, & ore proprio confiteri possent, quisnam tu fueris? ad responsum illorum, esse te Iesum Nazarçnum, quem quærebant, solumque hominem imaginabantur, vnico verbo: *Ego sum*; deiecisti eos in terram, & omnipotentiâ Maiestatis tuæ etiam velatâ, abire retrorsum cò-

Vox Christi, Ego sũ omnipotens.

Ioan. 18. v. 5.

gisti: Iterum ergo interrogas illos, an eundem quærerent, quem ex tanta potentia Deum agnoscere potuissent, at in profundis ignorantiæ tenebris occupatis cordibus, frustra erat etiam miraculo resipiscentiam ingerere: nam tua voluntas, quâ te pro nobis obtulisti, obcœcauerat, mediante inferno, mentes Iudæorum, & Coryphæi Iudæ.

Ergo primò, *Ego sum*, ostendisti te Deum verum, & à conspectu tuo, tanquam peccatores indignos vultu tuo repulisti; secundò, *Ego sum*, declarâsti te, & hominem esse, & non tantùm non retrò cadere lictores fecisti, verùm & capi te voluntariè permisisti. Priusquam mortalitas tua texisset Deitatem, quanta energia verbi tui, *Ego sum*, fuerat. Moyses etiam locum pedibus tangere prohibitus, vnde illa vox audita, *Ego sum*, fuerat: Postquam verò Verbum Caro factum est, statim cùm de Abrahamo dixisses: *Antequâm Abraham fieret, Ego sum*: vix non à lapidibus obrutus, subducere te de templo, cò áctus es, nunc verò dicto eodem verbo, *Ego sum*, horâ & tempore designato, & capi, & crucifigi voluisti, in domo Annæ dicendo. *Ego palàm locu-*

Ioan. 1. v. 14.

Ioan. 8. v. 58.

sum sum. Ita contemptum hoc tuum verbum, *Ego*, vt alapa ferrea despexerit illud. Veniet tempus quo dices: *Ego sum*: in Iudicio extremo, arescent homines præ timore, ipsique Angeli & Sancti contremiscent.

Sed cur iam & Deus, & homo dicendo, *Ego sum*, tam facilem te ad capiendum præbuisti, & in iudicio talis Deus & homo licèt eris, tamen, *Ego sum*, proferendo, difficilem te exhibebis ad ignoscendum? Non alia causa, nisi quòd iam misericordiam, & amorem, tuâ Passione manifestâsti, ibi autem iustitiam, & timorem mundo patefacies. O quali fonte lachrymarum indigerent oculi, anima mea, dum Deum omnipotentem, infinitis offendis sceleribus, licèt scias omni loco, omni tempore, omni occasione, illum præsentem adesse, tibique in aurem insusurrare, *Ego sum*. Tu verò abijcis te retrorsum ad terrena, & non permanentia, longèque à Deo recedis. Iterum te sæpiùs interrogat: Quem quæris, misera anima? Nonné scis omnia esse vt stercora, caduca, in ictu oculi transeuntia? Ego sum, qui sum, ego te creaui, redemi, & extensis brachijs expecto te: Veni ad me amica mea, hîc re-

quiesce sub vmbra alarum mearum. Et tu repellis tales inspirationes, anima, & desideria, siliquis vt porcus, vt subulcus in longinqua, & aliena terra, mauis pasci, quàm in domo Patris, & benefactoris tui manere, vbi abundantia panis, & pacis. Ad quodcunque opus tuum, quo te occupari destinas, seruiat tibi pro excitatorio illud verbum Dominicum: *Ego sum*: Etiamsi enim vbique sit Deus, tamen in hac vita leniter præsentiam suam adesse sentiunt homines, adstat quasi dissimulans peccata mortalium, nec agnoscitur, nisi per flagellum immissum, potentia, & præsentia eius. Vti Antiochus qui cùm sensisset manum Altissimi, exclamauit: *Iustum est, subditum esse Deo*, & mortalem non paria Deo sentire: & Herodes, cùm à vermibus viuus consumeretur, fassus est præsentiam Dei adfuisse, at vltricem.

Per dolores Christi, anima mea, demissè ora, dicendo: Redemptor mi, adsistas mihi in agone extremo, paterno affectu, vt merear audire vocem tuam. *Ego sum Pater tuus, & Pater misericors.* Et ego respondeam: Ego Filius tuus, quamuis indignus, & immorigerus fuerim, expecto donec hæredi-

reditatis tuæ me participem reddas, non meis peccatis debitam, sed tua inexhaustâ charitate, mihi promeritam.

CAPVT XIII.

Oſculi ſigno à Iuda completa traditio Chriſti, & eius amica reſponſio.

PAtientiſſime IESV. Benignitas tua non tantùm eleuauit ad terram alliſos Iudæos, ſed & ad te capiendum manus ſoluit, & traditori Iudæ, oſculum non declinauit. O quanto horrore iunctis lachrymis, anima Catholica corripi debet, conſiderando illud abominbaile oſculum? Vnde teſſera proditionis, oſculum, cuius inuentum, vt falſa amicitia oſculi ſpecie in venenum transformaretur inimicitiæ? In vltima cæna, vt ſupra dictum eſt; ſumpto indignè pane, & cibo cœleſti Iudas, poſt buccellam porrectam à Chriſto, intrauit in eum Sathanas: iſte Magiſter, inuentorque ſigni huius peſtiferi, iam enim obſeſſus, & poſſeſſus à Dæmone, quid aliud, quàm illius cantilenam canere debuit, pacto ſe obligando, Iudæis dicens: *Quemcunq; oſculatus fuero, ipſe eſt, tenete eum, &* Mar. 26. v. 49.

ducite cautè. Quàm circumspecta, & artificiosa admonitio, nec immeritò, modus, ac circumstantia describitur proditionis per os Iudæ, ex instinctu Doctoris malitiæ.

Iudæ osculum, an alapa Christo grauior?

Possemné te Domine interrogare, quid te magis indignè affecerit, an osculum Iudæ, an subsequens scelerata illa alapa in domo Pontificis? Vtrumque in gradu supremo execrandum, ignoro tamen, quid leuiùs ex his duobus?: in alapa dolor acer, in osculo summus fætor! ibi generalis confusio, hîc inaudita ingratitudo: ibi adulatio ignominiosa, hîc duplicitas cordis criminosa: ibi sanguineus tumor faciei, hîc insolita conturbatio, & commotio viscerum: ibi interrogatio fallax, hîc vulpina Magistri appellatio: ibi responsum Christi reprehensiuum, hîc ad reductionem amicitiæ Verbum affabile. Si viri Sancti multi hoc dono à Deo donati fuêre, vt ex halitu solo, peccatores & ingratos superis, agnoscerte potuerint, veluti deS. Policarpo legitur, cùm ei fortuitò obuiam venisset Martion Hæresiarcha, & diceret: Cognoscis nos? Respondit: *Cognosco primogenitum Diaboli*. Et S. Antonius Abbas, ab Hæreticorum, & Schismaticorum

corum hominum, maximè Arianorum congressu, & colloquio sic abhorrebat, vt ne propè quidem ad eos accedendum diceret, & alijs plurimis Sanctis id euenit, ex odore malo, & ore sordido prodiderunt reprobi à Deo, immunditiem intùs latentem.

Quid putas, anima mea, Christum pertulisse, dum os spurcum leprâ infernali, & tabe proditionis infectum, sacrosanctis labijs, & odorem suauissimum redolentibus, applicare mansuetudine summâ permiserit? Narrat Regius Psaltes de peccatoribus. *Sepulchrum patens est guttur eorum.* Aptissimè conueniebat ori Iudæ: quòd sepulchrum fætoris grauitatem, maledictionemque gehennalem spirabat. Et tamen quàm humana responsio Domini. *Amice, ad quid venisti?* & Iuda, *osculo filium hominis tradis.* Acsi dixisset: Video te, & amicum, & clientem meum, quem enutriui, venisse, & quidem cum osculo, quis aliud, nisi amorem, & beneuolentiam sperâsset? Et tu instrumentum charitatis mutas, in acutum ferrum traditionis? venisti, vt me signo osculi ad supplicia inimicis extraderes: verè *meliora sunt vulnera amantis, quàm oscula blandientis.*

Psal. 5. vers. 11. & Psal. 13. v. 3.

Matth. 26. v. 50.

Promeruiné ego hoc, qui cùm fuerim doctor veritatis, & synceritatis, edocuite, & alios: *Sit sermo vester, est, est, non, non*; neque aliter instruere poteram, cùm sim Filius hominis, & filius Dei, quem tu nosti, tu verò aliter interpretaris meam doctrinam, & instructionem? Rabbi me quidem vocas, osculo verò, velut lanceâ proditionis transuerberas cor.

Matt. 6. v. 37.

Non profuit obstinatæ menti vltima correctio, ibat in prauis adinuentionibus suis Iudas. Figurabat mundum, qui amantes sui osculo voluptatum, deliciarum, ac variarum illecebrarum osculatur, vt deserat; blanditur vt occidat; verè impletur in mundo illud: *Pax non Pax*: sæpissimè sub specie amicitiæ, maximæ insidiæ metuendæ. Infinita huius rei exempla, tantùm ex antiquis vnum de Ioab, proponatur: qui cùm Amasam vidisset, dixit: *Saluemi frater*, & tenuit manu dextrâ mentum Amasæ, quasi osculans eum, porrò Amasa non obseruauit gladium, quem habebat Ioab, qui percussit eum in latere, & effudit intestina eius in terram, nec secundùm vulnus apposuit, & mortuus est. Ecce in ipsa amicitia crudelis laniena.

2. Reg. 20. v. 9.

Anima

Anima mea, circumspicias sæpiùs cogitatione, qualia sunt mundi oscula, quibus tanquam hamo, in sagenam perditionis attrahat mortales, caueas, ne hac arte decipiaris: potiùs aduolue te ad pedes Saluatoris, rogando per humilitatem, in osculo proditoris Iudæ admisso, vt te non impediant in hoc mundo oscula vanitatum, quæ tanquam fumus prætereunt, quo minùs ad illud osculum pacis peruenias æternæ, vti desiderat Sponsa in Canticis: *Osculetur me osculo oris sui.* Quis nisi tu sponsus meus, Christe. *Cant. 1. v. 1.*

CAPVT XIV.

Auris Malchi à Petro gladio abscissio, & Christi redargutio, aurisque restitutio.

PAtientissime Iesv. Ita iam in prædam cessisti inimicis tuis. Fuitne inuentus, qui te defenderet, & pro te decertaret? Non: vnus quidem Petrus, animositate exiguâ excitatus, gladio ferijt Malchum, & auriculam eius dextram abscidit: sed quid profuit tibi talis ictus! Inualida prorsus fuerat defensio, quæ etiam tuis displicuit oculis. Attamen quare reprehenditur audacia:

Cur Petrus à Christo reprehensus, gladio Malchũ vulnerans.

dacia Petri, Domine? Fortè Martyrum tuorum, & à te delectorum, viam ostendisti, doctrinamque reliquisti, ne se gladio tuerentur, cùm pro te, & fide tua, Tyrannorum sæuitiam, tormentaque experirentur: tu enim Domine, antequam Passionis tempus à te ab æterno designatum aduenisset, modò te occultabas, modò per medium Iudæorum ibas, modò declinabas aliò, cedendo furiæ eorum: vbi verò hora illa terribilis comparuit, vltrò exijsti, & te in manus Iudæorum, volens dedidisti, nec vllam defensionem admisisti.

Stabant duodecim legiones Angelorum armatæ, ad tuendum te, vt ipsemet Petro declarâsti: Discipuli quoq; parati erant, vt pro te decertarent; nonné numerus illorum potuisset conterere omnes cohortes Iudæorum? Tu Domine, id fieri non permisisti, potiùs Angelorum zelum imperio cohibuisti, & immotos eos videre te captiuum mandâsti; Discipulorum verò corda à timore occupari permisisti, vt magis de fuga, quàm de auxilio tibi ferendo, cogitarent. Exemplum tuum secuti Martyres, & in antris, & in desertis locis delitescebant, ac sese occultabant, priusquam voluntas tua eis con-

constaret, illâ patefactâ cœlitùs, & milites, & Legiones integræ sub iugum Martyrij missæ, impauido corde conseruabant, absque resistentia, patientiam. Instruebas ergo eos, ne & ante tempus Martyrio se obijcerent, vti Petrus fecerat, qui volendo tibi commori, ter te negauerat, & tempore martyrij assignato, liberè se tortoribus præsentarent.

Illa nihilominùs tua sententia timore digna: *Omnes qui acceperint gladium, gladio peribunt* Homicidia, & contentiones ad sanguinem redarguebas: quæ si alibi, certè hîc in Polonia celeberrima, maximè inter conuiuia, & quæ non gladio, sed marsupio puniuntur: Quare ergo Petrus, qui gladio percussit, non gladio perijt? quia te defendendo eum eduxit, non tamen immunis à violenta morte, potiùs socius tuæ Passionis. Sicut enim tu Domine, in cruce mortem ferendam elegisti, ita eandem tuo defensori, licèt inuerso capite, designâsti. *Matt. 26 v. 52.*

Quærere etiam aliquis posset, quæ causa, quòd & dexteram auriculam abscideriit Malchi Petrus, & tu eam sanaueris applicando? Primum à te Christe, fundamentum in sede Petri consti- *Cur Christus dextram auriculam Malcho restituit.*

constitutũ fuit, multos Malchos pseudofundamentalistas excrescere prouidisti: qui in plurimorum aures, falsum Euangelium immittere debebant, necesse erat, vt tuum Euangelium auriculam dexteram abscinderet, non quidem gladio materiali, sed explicatione verâ Euangelij, quod est gladius spiritualis, hic abscindit omnes errores, & damnat, vnde confusi abeunt, abibuntque omnes; Malchi, falsi Euangelij disseminatores: tu tamen plurimos sanas, & aurem, dexteram salutis restituis, & nunc, & in fine mundi, vbi erit vnum ouile, & vnus Pastor.

Vellem adhuc doceri, cur Petrum, Christe, redarguisti, qui amore tui, in discrimen vitæ se coniecerat? Mysterium magnum, fortassis quòd Ecclesiam tuam, non effusione alieni sanguinis, sed proprij, crescere voluisti: non ita infernus, ad oſculum patet: per tot annos Caluinianam, & Lutheranam sectam, augmentum suorum errorum, gladio & cruore aliorum ædificare, deuastationibus, & deprædationibus crescere, vsurpatione alienorum dominiorum dilatare, & quod magis mirandum, non semel in pinaculis

lis Synagogarum, loco Crucis tuæ sanctissimæ, visus gladius impositus, quo signo qualis sit doctrina omnibus ostendunt, & quem gladium tu Domine absque sanguine, ex tua gratia, à nobis amouisti: eum ipsi educere vensano affectu conantur.

Anima mea perpendens hæc omnia, procide coram crucifixo, dicendo: Sana Domine, aurem meam, quæ varijs oblectationibus abscissa, & separata à te, occupabatur, vanas cantilenas, obscæna verba, libenter admiserat, restitue illi sanitatem, vt suauitate concentûs mandatorum tuorum, hîc & in futuro sæculo, delectari possit. Angelorum verò Legiones, & auxilium Discipulorum tuorum, non detineas in furore tuo, verùm cùm ad capiendum me infernus dilatauerit os suum, maximè in vltima hora discessûs mei, defendar protectione vtrorumque, vt post mortem præparem aurem ad concinendum hymnum lætitiâ plenum, cum omnibus Sanctis tuis, & per tuam mortem, eripiar à morte æterna.

CA-

CAPVT XV.

Fuga Discipulorum, & timor, solo Christo inter Iudæos, & milites relicto.

PAtientissime IESV. Post exiguam resistentiam, & quidem vnius Petri, omnes Discipuli in fugam effusi, & dissipati, nec Maiestatis tuæ reuerentia, nec dilectio, quam tantopere eis commendâsti, assistentiam & societatem Passionis, illis persuadere potuit, timor prævaluit: sine gratia Diuina, qu ã ñpotest in humanis cordibus, prototypon nobis exhibitum: illi enim ijdem Apostoli, qui iam latibula quærebant, postea illuminante eos gratiâ Diuinâ, ac Christo roborante, ingentia tormenta, tanquam Leones imperterriti, pertulerunt. Noluit Dominus, vt aliquis eum iuuaret in illo prælio cum Goliath infernali suscepto, figura erat in Dauid, cùm ille solus, non armatus gladio, & thorace Saulis, processit obuiam hosti improperanti genti Iudeæ, baculo solo assumpto, & quinque limpidissimis lapidibus tantùm deiecit in terram aduersarium, de eiusque spolijs triumphauit: sic planè Christus, generis

geris humani hostem, non indutus armaturâ cœlesti, relictâque, vt dictum supra est, militiâ Angelorum, accepto baculo Crucis, ac quinque vulnerum apertione, contriuit: ideo de se apud Prophetam ait Dominus: *Torcular calcauí solus.* Neminem adiutorem adhibuit, non cælum, non terram, quæ omnia tunc contra illum conspirauerant, eo itaq; maiori vi aggressus prælium, & solus inuasit Luciferum, & solus de eo triumphum obtinuit. *Isa. 6.3. v. 3.*

Quærendum tamen est, vnde tantus pauor Discipulorum, & iactantia compassionis coram Christo, versa in fugam, & negationem? Nihil frustra factum est circa passionem Domini, non enim acceptum illi est, si quis proprijs viribus fidens, defensionem eius, & fidei suscipiat, qui omnia verbo creat, & omnia perdere potest: humanâ erant freti Discipuli audaciâ, quæ respectu Diuinæ nulla, & cùm maximè de victoria polliceri sibi videtur, ruit in confusionem; si enim Discipulis mens illa fuisset, & sic inuicem ratiocinari voluissent. Itané Deum & Dominum nostrum, relinquimus? dixeramus ante: *Ad quem ibimus, verba vita æterna habes?* Iurauimus priùs *Ioan. 6. v. 65.*

ad mor-

ad mortem ipſam non deſerturos illum, & iam omnia aliter à nobis geruntur, maluimus fugere, & latebras quærere, quàm tam bono Domino adhærere! Timor, & inconſiderata voluntas abripuit aliò, obliuioneque ſepeliuit, & beneficia collata, & amorem reciprocum promiſſum. Eheu anima mea, reuolue cogitatione, quàm ſæpè derelinquis Deum tuum, & fugis ab eo peccando: non conſideras dona quæ ſingulis accipis momentis: non reducis in memoriam pactum tuum in baptiſmo cum Deo tuo: non bene proponis, & inculcas memoriæ tuæ, quid ſequetur perpetrato peccato, non comparas vnum inſtans vitæ tuæ, cum æternitate ſine fine.

Poſt fugam Diſcipulorum, ſolus Chriſtus inter duplices hoſtes relictus, tanquam Agnus inter feroces beſtias, circumdatus ſæuitiâ, & crudelitate eorum. Quæ mens angustias pectoris Diuini tum temporis conſiderare dignè poterit? Creatorem cæli & terræ, & hominum, ab omnibus derelictum, in manus ferociſſimorum aduerſariorum deueniſſe? Quæ ſocietas Agni cum Leone, inferni cum cælo, vitæ cum morte, bonitatis cum malitia? manſue-

mansuetudinis cum ferocia? Ideo Ecclesia in persona Christi, die Parasceues, flebili cantu intonat: *Omnes amici mei dereliquerunt me, & praualuerunt insidiantes mihi, tradiderunt me in manus impiorum, & inter iniquos protecerunt me, & non pepercerunt animæ meæ, congregati sunt aduersùm me fortes, & sicut gigantes steterunt contra me.* Quis melius describere posset malignorum cum Christo tunc coniunctionem? De Domino dictum est: *Exaltauit vt gigas ad currendam viam:* & iam non ipse gigas, verùm inimici gigantes effecti. Amor hoc effecit, vt gigas cœlestis, paruus & inermis appareret, immò vermis, ac opprobrium plebis. Iudæi autem milites magni, ac generosi viderentur. *Psal. 18. v. 6.*

Tu ergo anima mea, defigendo oculos mentis in Saluatorem, circumdatum à Iudæis & militibus, demissè roges Dominum, dicendo: Conforta me gratiâ Spiritûs Sancti, ne te deseram, neque à te fugiam, quò enim sine te vadam? *Si enim ascendero in cælum, tu illic es, si descendero in infernum, ades:* Tu quidem potes esse sine me, at ego vbi ero solus sine te? Væ soli, cùm enim ceciderit, quis eum eleuabit? *Psal. 138. v. 8.*

bit? toties cado, & demergor in profundum barathri: si tu me non eleuabis, quis meus adiutor? Coniunge ergo me tibi totaliter, Christe, nexu Passionis tuæ, vt nunquam à te separer, nec hîc per desiderium, nec in cælo per saturitatem.

ACTA CHRISTI tempore Passionis.

LIBER SECVNDVS.

CAPVT I.

Iudæorum in Christum irruptio, & mala tractatio.

PAtientissime IESV. Ingressus es iam tuam Passionem, cùm solus & traditus, & relictus fuisti persequentibus te. Quis exprimere verbis posset, quid illo assultu in te à Iudæis factum? quis hoc intellectu versare præsumet, & lachrymarum siccitate prædominante, transibit oculis non madidis, considerationem principij tuæ Passionis? Pater tuus dereliquit te, propter tuam submissionem, quâ te satisfacturum, pro grauissimis mundi sceleribus, deuouisti: Discipuli aufugerunt consternatione occupati: Angeli non succurrerunt, à supremi Numinis potestate, & mandato detenti. Prævidisti tu hæc omnia, Christe, & per Prophetam Regium, à te dictum ad Patrem: *Ecce ceperunt animam meam, irruerunt* Psal. 58. v. 4.

runt in me fortes, neque iniquitas mea, neque peccatum meum, Domine, sine iniquitate cucurri, & direxi.

A quo capta est anima tua, Redemptor, in quam habuisti potestatem ponendi eam, & iterum sumendi eam? duo diuersi lictores, vnus charitas è cælo, alter peccatum è terra; peccatum causa prima, quòd commiseratione deformitatis suæ, detraxit charitatem è cælo, quâ inebriatus gigas, egressus ad currendam viam, inopinatò circumuentus, & in opprobrium inurbanæ multitudini, tanquam maximè reus, datus. Ideo adiecisti Domine? *Neque iniquitas mea, neque peccatum meum.* A peccato origo, sed alieno, iniquitas non propria, sed mutuata, & ab illis accepta, qui cum Dauide verè incusare possunt, seipsos deplorando. *Quoniam iniquitates nostræ supergressæ sunt capita nostra, & sicut onus graue grauatæ sunt super nos.* De Saluatore autem loqui decet: *Hic autem nihil mali fecit.* Quare ergo capitur, & diripitur? *Sine iniquitate cucurri, & direxi:* aeſi dixisset Dominus; Charitas sola me prodidit, charitas ista me & dicere, & facere cògit: *Desiderio desideraui hoc Pascha manducare*, & occidi pro peccato-

Amor & peccatum Christum ceperunt.

Psal. 37. v. 5.

Luc. 23. v. 22.

Psal. 58. v. 5.

Luc. 22. v. 15.

catoribus: Charitate præeunte, obuiam processi Iudæ & Iudæis: charitate persuadente, vinci me passus sum, & tam atrociter comprehendi: charitate comitante, supplicia & tormenta grauissima pertuli: charitate sequente, & persequente, & perseuerante, flagellatus fui, coronatus, cruci affixus, & morte tandem obsignaui fortitudinem charitatis: Insignia tot mihi in captura prolata à charitate, in quibus ita mihi complacuit, vt enumerarem illa: *Tanquam ad latronem existis cum gladijs, & fustibus, & lignis, comprehendere me:* Gladij mortem, fustes vapulationem, ligna redolent contusionem. Euadere potuissem, si voluntas mea accessisset: nonné ille ego sum Deus & homo, cùm docerem in Synagogis, cùm instruerem in templo, cùm in montibus concionarer, & tandem non me cepistis? Verba ipsa Christi non aliter sonant. *Quotidie apud vos sedebam, in templo docens, & non me tenuistis.* *Mat. 26* *Mat. 14. v. 49.*

Cur hoc? Non impleuerat tunc finem redemptionis excessiua charitas, iam plenâ mensurâ ebibit in calice ab Angelo porrecto charitatem, statimq; in gladios, & fustes, & ligna ipse se in- *Mat. 26. v. 55.*

gerit, & malè tractatur, vt dicere posset: *Irruerunt in me fortes.* Quos armauit charitas, quæ fuit adeò fortis, vt omni defensione ipsam fortitudinem exspoliaret. An non fortes, cum quibus & cælum, & terra, & infernus, vires suas & permittendo, & operando, & cooperando coniunxit? An non fortes, qui fortissimum Samsonem blandiente charitate, & abscisis crinibus, demonstrationis potentiæ Diuinæ, tantâ cæcitate percusserunt, vt oblitus virium suarum, *velut agnus coram se tondentibus obmutuerit?* An non fortes; qui, secundam personam Deum, vt hominem, inaudito exemplo vitâ priuârunt? subiungit deniq; Christus. *Cucurri, & direxi.* Summâ alacritate inuitante, eâdem charitate cucurrit vsque ad mortem, & mortem crucis, direxitq; Passionem suam ad saluandas, quæ perierant animas.

Isai. 53. v. 7.

Tu anima flendo demissè, dic: Propter me Domine tuam occultâsti fortitudinem, vt imbecillum clypeo tuæ infirmitatis solidares? In exitu meo à corpore, sis mea fortitudo, & si irruent in me fortes, repellas insidiantes: mihi hostes, victoremque illuc introducas, quò direxisti saluandos per me-

rita

rita tormentorum tuorum, multos: vtinam & ego annumerer illis, quorum nomina scripta in cælis.

CAPVT II.

Nuncius de captiuitate Filij dilectissimi, quo dolore à Maria exceptus.

PAtientissime IESV. Anxiè sciens Mater tua à teipso, de te breui tradendo, expectabat Nuncium, & simul secundùm ictum gladij à Simeone prædicti, augmentum, & circumstantia captiuitatis tuæ tempore aggrauabat mærorem, cùm quasi linceis oculis, charitate ostendente hæc omnia, quæ tibi dirè à Iudæis euenerant, instrueretur, & quia nihil te latebat, nec ipsam latuit; relatio enim fuit vt amoris, sic & doloris: iam te hactenùs Matrem Christi appellabant omnes: nunc titulo tuo addetur, vt incipias nominari, *Dolorosa Mater*. Quâ enim fronte, & quibus oculis, ac quo corde exceperis de captiuitate filij tui tabellarium, auderem quidem interrogare, at vereor, ne silentio tristitiam potiùs, quàm verbis exprimas: rogarem magis, ô Domina, vt cordi meo firmiter imprimas.

Ego mihi tamen imaginor, tibi patuisse illo puncto, quo mansuetissimus Filius tuus, circumuentus à conuentu fuit malignantium, duosq; nuncios ad te missos existimo, vnum per palantes discipulos, alterum per reuelationem intrinsecam à Filio: ita enim amor coniunxerat, & maternus, & à Spiritu sancto infusus, corda Filij & Matris, vt communia glorioſa, gaudioſa, doloroſa, viderentur mysteria, nam si minoribus sanctis, sæpissimè tanta fuit gratia cœlitùs data & concessa, vt quod à longè agebatur, ipsorum distantibus oculis vicinum compararet: Quid de Matre, & tali Matre, cogitandum? Fortè in Canticis de hoc infelici horto scriptum legitur: *Veniat dilectus meus in hortum meum, & comedat fructus pomorum suorum.* Maria, quæ tanquam prima causa post Deum Patrem, amore detraxit è cælo te Redemptor, eademque inuitauit ad hunc hortum lugubrem, vt comederes, & concoqueres fructus pomi vetiti amaros, tuos appellâsti, & quia creâsti, & quia tanquam tuos proprio sanguine deguſtâsti.

Certatur omninò amore relatiuo: Filius enim Matrem rogat vt etiam ingrediatur eundem hortum: *Veni in hortum*

Cant. 5. v. 2.

hortum meum soror mea Sponsa, messui myrrham meam cum aromatibus meis, comedi fauum cum melle meo, bibi vinum meum cum lacte meo? Licèt absens corpore, quis dubitare posset Mariam præsentem corde, & affectu fuisse in horto cum dilecto suo, & verè fuit. Videndum iam, quid collegerit ibi, *Messis myrrhæ*, quid aliud significat, quàm abundantiam atrocitatis, & furiæ Iudæorum contra Christum, Myrrha, verè sanguineus ille in magna copia sudor in terram è Sacrosancto corpore effusus: Myrrha, tristitia summa cùm acerruus dolorum futurorum ante oculos stabat: Myrrha, cùm virulento osculo ingratissimum fætorem Iudas emisisset.

Aromata autem qualia? Inprimis Patris cœlestis voluntas, cui placidè se Christus totum submiserat, charitas odorifera, quâ ardebat, vt quantotiùs pateretur: fructus saluandarum animarum, quos offerre Deo Patri quàm plurimos desiderabat: Comestio faui cum melle quid? nisi commixtio doloris cum amore, quo leniebat omnia in vicinia aduentantia tormenta: Vinum cum lacte quid? Refocillatio quædam sensuum, ad patiendum resolutorum,

fortitudinis cum innocentia cõágulatio, diuinitatis cum pura absque macula humanitate coniunctio, ipsius doloris Christi cum Matre communicatio, quæ lac quondam infanti propinauerat, iam vinum amarum ipsa bibere cogitur.

Vndique angustiæ oppresserunt cor Mariæ: sicut enim præsentia Filij, & conuersatio hucusque mirè recreabat animam Matris, eamque mille consolationibus replebat; sic nunc absentia eiusdem, & quidem talis, vt inter manus inimicorum incidisse sciret, à quibus tot verberibus, flagellis, irrisionibus, sputis, alapis, affici debebat, quali dolore affectam putamus! Præsertim, tu anima mea, si eam Matrem tuam agnoscis, vt agnoscere pro infinitis beneficijs debes, reuoluas intellectu, & terræ inhærens, fletuque & faciem, & genas profundens, obtesteris Mariam Matrem Dei, & tuam, per illum acutissimum dolorem, quem ex nuncio captiuitatis filij dilectissimi suscepit, vt quando hora euocationis tuæ, ex hoc horto corporis tui, imminebit, intercessione suâ potenti, è manibus ad rapinam paratis inferni te eripiat, & in illum hortum introducat, vbi nulla

nulla myrrha affectionis seminatur, nec aromata redolentia acerbitatem colliguntur, sed lacte, & melle, & vino suauissimo recreantur in æternum corda electorum.

CAPVT III.

Deductio infamis, & ludibrijs plena processio Christi ad Annam.

PAtientissime IESV. O verè tua infamis apprehensio à Iudæis, & Processio detestanda! Imaginor mihi Regium Prophetam in Spiritu vidisse cruentam hanc irruptionem in te Domine: *Circumdederunt me vituli multi, tauri pingues obsederunt me, aperuerunt super me os suum, tanquam Leo rapiens & rugiens, circumdederunt me canes multi, consilium malignantium obsedit me.* Psal. 21. v. 12. Quicquid venenatæ malitiæ potuit Lucifer intellectu deprauato in te depromere, totum euomuit: homines enim feris ferociores effecti, omnia membra tua sanctissima ita in lanienam conuerterant, vt prorsùs illa crudelissimè dilaniarent. Non errabit quisquam, qui certò credet te, Redemptor, tum temporis, & terræ illisum,

& tanquam prædonem, & omnibus scelestioribus antesignanum ab illis æstimatum, & eo modo tractatum, quo nemo nocentissimus durius tractari potuit, ligatum, cathenis compressum, baculis contusum, facie per vepres, & saxa laceratum, totoque corpore afflictum, extractumque è loco captiuitatis tuæ, insolitâ furiâ iactatum, & per fluuium Cedron, benedicto tuo corpore instar pontis strato, cruentis, & madidis, ac siccis vulneribus coram Anna Pontifice? steterunt, simul & eadem vulnera coram Patre cœlesti constituta, quæ & charitatem tuam erga nos testarentur, & indignationem offensi Patris à nobis auerterent.

Persecutores Christi, cur vitulo, tauro, leoni, & canibus comparati.

Verùm cur quatuor bestijs comparauerat Psalmographus, malam tuam à Iudæis tractationem? Vitulos enim, tauros pingues, leonem, & canes nominauit. Optimè expressit angustiam tuam, Domine, & scelera eorum in te, summâ petulantiâ commissâ? Per vitulos, fortassè insolentiam depinxit, illusiones, verba criminosa, insultationes, certè fuerant, vt ipse per Prophetam dixeris. *Subsanârunt me subsanatione, frenduerunt super me dentibus suis.* Vituli saginati currunt & saltant, tecum

Psal. 34. v. 16.

tecum cucurrerunt per ardua, & saltâ-
runt per inuia ac deuia, quo calamita-
tem augerent tuam. Primus saltus ex horto fuit ad Annam, Secundus ad Caipham, Tertius ad Pilatum, Quartus ad Herodem, Quintus iterum ad Pilatum, Sextus ad locum supplicij, Septimus ad ipsam Crucem. De hoc saltu, & Sponsa de te: *Ecce iste venit saliens in montibus, transiliens colles.* Transilijsti montem Caluariæ, & colles omnes superâsti, nam supra terram ad ipsam Crucem saltus tuus ascendit. Per tauros pingues, ferociam (describit Rex) Iudæorum, & militum. Cinxerunt te, & cornibus maledictionum, & verberum, punxerunt ad intima penetralia penetrantes, pinguedine malignitatis impleti, obruerunt te, & oppresserunt acrimoniâ Passionis, vt de te fateretur alter Propheta. *A planta pedis ad verticem capitis, non erat in eo sanitas.* Per leonem rugientem, & rapientem, terrorem figurauit idem, quando innocentia ipsa, terroribus inferni circumdata est, vocibus similibus, rugitibus leonum, impletus est aër, quo territi noti tui à longè steterunt, dispersique sunt à te, propter ingentes clamores, quos delicatissimæ

Septem Christi ductus.

Cant. 1. v. 8.

Isai. 2. v. 6.

tuæ aures, & cor tuum expertum est abundè: in escam datus es à Deo Patre, vt alio loco Propheta: *Catuli leonum rugientes, vt rapiant, & quærant à Deo escam sibi.* Per canes rabiem expressit Dauid, quæ reuerà fuit in te Iudæorum, multi canes conuenerant: omnium enim nationum capita coniurârunt in perniciem tuam. Rabies canina discerpere cogitat prædam: talis rabies fuit apud Iudæos, cùm clamarent: *Tolle, tolle, crucifige.* Tu tamen Domine, præcipuè de ferocia, & terrore conquereris, & Patrem inuocas in auxilium. *Salua me de ore leonis, & à cornibus vnicornium humilitatem meam.* Humilitas summa Dei, quæ passa est tam ignominiosâ processione se duci in Ierusalem, ad confusionem coram omnibus ibidem existentibus mortalibus.

Psal. 21. v. 22.

Anima obmutesce, & pro indignatione conductionis Christi tam infamis, lachrymarum glacie concresce, humilitatem eius humillimè implorando, vt cùm ex horto corporis ad cœlestem Ierusalem deducéris à quatuor illis bestijs, te immunem, & sine noxa intactam defendat à vitulo, quæ est caro, & eius insolentijs protegat; à tauro pin-

pingui, mundo, & illecebris eius liberet; à leone, dæmone, ferociâ, terroreque eius eripiat; à canibus multis, id est scrupulis, conscientiam tuam rodentibus rabie, tueatur; processioque eius ludibrijs plena, confundat tuos nominatos hostes, vertatque in gloriosam deductionem ad se, qui propriâ ignominiâ, triumphum electis promeruit.

CAPVT IV.

Ad Annam adductio Christi, vbi alapa illi funesta inflicta.

PAtientissime IESV. Tu Iudex mortuorum & viuorum, cùm esses in statione prima ignominiosa, permisisti te coram Anna Pontifice præsentari, qui gaudebat tandem Pharisaico odio imbutus, habuisse te in manibus suis, & in disputationem tecum descendisse, ipsemet & accusator, & ferens decretum, omnes assistentes illi applaudunt, condemnant, & exequi sententiam vrgent. Interrogatio Pontificis circa duo puncta versabatur, de doctrina, & de Discipulis tuis exosis Synagogæ, vt ergo capereris in sermone, qui iam vin-

ctus ſtabas in corpore, obijcitur tibi vtrumque, & ſolutio expectatur. Tu Domine ipſa ſapientia (nam omnis ſapientia à Domino Deo eſt, & cum illo fuit ſemper, & eſt ante æuum) licèt Corpus tuum & membra ligata, intellectus ſolutus, & perfectus, vt in Deo, admirabili tuo reſponſo confudiſti interrogantem. Verùm pro replica, in facie tua delicatiſſima ferream alapam reportâſti, & prudenti tuo dicto: *Ego palàm locutus ſum mundo*: & oſtendiſti te & Deum, & Doctorem, non angulos quærentem, non ſophiſticis quæſtiunculis ſtabilientem doctrinam, non conuenticula priuata celebrantem.

Ioan. 18. v. 20.

Rectè appellas te hoc verbo, *Ego*: qui eras, es, & eris tanquam Deus in æternum, & bis repetijſti, *Ego*, vt declarares te eſſe & Deum & hominem: *Palàm*, in omni loco diſſeminâſti ſemen tuum, velut optimus Paterfamilias, quod in multam ſegetem excreuit, teſtimonio generali approbas tua facta, dicendo: *Interroga eos, qui audierunt, quid locutus ſum ipſis, ecce hi ſciunt, quæ dixerim ego.* Fortè ita argumentatus es Domine, ad incredulos Iudæos: Iam perdidi apud vos, veſtrâ malitiâ prædominante, fidem, non creditis.

Ioan. 18. v. 21.

ditis mihi, saltem auditui alieno credite, operibus meis fidem date, ore non meo, sed multorum, innocentia mea innotescet vobis. Non profuit illis tam suauis allocutio: è schola diuersa Luciferi sumpserat Annas argumentum, quo doctrinam, & discipulos tuos improbabat, idcò de his interrogabaris, quàm maximè Domine. Ad tam modestam, & subtilem elocutionem quis non sperâsset vel vlteriorem disputationem, vel absolutionem? Non ita factum est, alapa ferrea responsi instar successit.

Anima mea exclama lugubri voce, cum Propheta: *Obstupescite cæli super hoc, & porta eius desolamini vehementer.* Angeli inducite ruborem, & opplemini confusione, quòd facies illa, in quam vos desideratis assiduè aspicere, colapho nebulonis vnius inflicto, totâ tumore, & sanguine conspersa est? Terra quare non contremiscis, & quæ propter vitulos quondam aureos adoratos, multa millia hiatu absorbu sti, nunc videndo summum liuorem, & contemptum Creatoris tui, adhuc stas immobilis? Cælum, quod sæpius propter minora flagitia, fulmine terroribusque igneis sæuiebas in tam atroci

Hie. 2. v. 12.

per-

percussione faciei Dei tui conquieſcis? Benignitas,& charitas velârunt tantum dedecus Chriſti, ipſe tu Dominè affabili ſermone te vindicâſti, quid dico vindicâſti? imò docuiſti ſceleſtum, qui adulatoriâ voce iniuriam Pontifici te intuliſſe, proteſtabatur.

O adulationem proſcribendam ex omni aula, quæ in Dei ipſius faciem non veretur inſurgere, & colapho dehoneſtare! quàm ſuauiter verò adulationem reprimebas, Saluator, dilem-
Ioan. 18. mate inſolubili: *Si malè locutus ſum,*
v. 23. *teſtimonium perhibe de malo, ſin autem benè, quid me cædis?* Difficile argumentum, non poterat in domo Annæ Pontificis explicari. Ideò vlteriùs tua proceſſio progrediebatur: relicta apud Annam confuſio, & vindicta alapæ in die iudicij comparenda.

Anima mea,conſiderando,quòd pro te Redemptor tuus,& pro tuis flagitijs, abſque verecundia commiſſis,tam cruentam alapam, in conſpectu Pontificis & plurimorum, excepit; tota rubore & horrore confusa, percutiens tuam faciem, conuoluta terræ tremebunda ſupplica,dicendo: Fac mi Ieſu Chriſte, tuæ Paſſionis, & ſuſcepti colaphi fer-
rei, meritis, ac mihi in vltimo halitu

vitæ

vitæ meæ, satellites infernales alapas mortales infligant, potiùs ipsi confusione acceptâ recedant, & tu me in delicijs colloces sempiternis.

CAPVT V.

Christi in domo Caiphæ præsentatio, vbi consilium Iudæorum coactum, & falsi testes.

PAtientissime IESV. Secunda statio confusionis tuæ amaræ plena fuit in domo Caiphæ, qui tanquam Pontifex Anni illius, prophetauit: *Expedit vnum hominem mori pro populo, ne tota gens pereat.* Ioan. 18 v. 14. O miserrime Caipha, non plenè prophetâsti? ex parte quidem verum, cùm expediret vnum hominem mori pro populo, aliàs non tantùm tota gens, sed totus mundus etiam periisset, verùm non nouisti illum vnum hominem. Vnus fuit talis homo, scilicet, simul & Deus: neque debuit innocens tanquam nocens mori, quem tu falsis inductis testibus, in domo tua Concilio ideò habito, condemnâsti: Benè prophetâsti, modum executionis pessimum inueniſti: Peruersum tuum Concilium, in quo Filium Dei hominem factum, innocentia clarum, caufidi-

sidicis, cum erroneis testimoniis inductis, nullo defensore tradito, iniquâ sententiâ morte dignum iudicâsti.

Ah Christe mi Redemptor, ad te oculos meos, guttis lachrymarum plenos conuerto, & miror vehementer, testimonium contra te prolatum, tàm mancum, incredibile, prorsùs conflictum. Sic enim accusatio instituta fuit coram Pontifice Caipha à testibus. *Hic dixit, possum destruere templum Dei, & post triduum readificare illud.* Vani accusatores, oportuisset interrogâsse Dominum, de causa huius sermonis, vt ipse verborum suorum esset interpres, cur hoc, & quomodo dixerit? Audiuissetis responsum longè alienum à conceptu vestro; Omninò stulti vos & stupidi, non de materiali machina templi vestri, sed de templo pretiosi Corporis sui intellexerat Dominus; si enim S. Paulus: *Omnia corpora hominum templa Dei vocare ausus est*, quid illud Corpus? quod in se Deum habuit, & coniuncta in illo natura humana cum diuina, vnitate inseparabili, verè repræsentauit verum, & viuum templum Dei. Propterea nullum responsum dedit Saluator, tacitè reprehendendo insipientiam accusantium, quod

Mat. 26. v. 61.

1. Cor. 3.

Euan-

Euangelista expressit, his verbis: *Non erat conueniens testimonium illorum.* Dominus autem fortè cogitabat, condemnatis me inauditum, interpretamini malitiâ vestrâ, verba mea charitatiua, fiat, ego implebo hoc dictum, de templo destruendo, non vestro, sed meo, hoc reædificabo in maiori gloria, cùm resurgam: vestrum autem templum Romani deuastabunt, lapidem super lapidem non relinquentes, nec vnquam restauratio integra succedet. *Mar. 14. v. 59.*

Cùm ergò tu nihil loquereris, præbens te hostiam viuam in holocaustum, pro delictis mundi, Pontifex interrogat & adiurat, vt dicas: *Si tu es Filius Dei viui*, loquebatur hoc, non vt te talem sciret esse, vel cuperet doceri, tentando dixerat, vnde stabiliorem causam criminandi inueniret. Iam non tacuisti Domine, partim vt te Deum esse, etiam in statu iniquissimi iudicij non celares, partim vt ignorantia crassa Caiphæ, & assectarum, in tuo tremendo iudicio non suffragaretur eis, de tuo iudicio vero, in iudicio falso, prophetâsti, & monuisti: *Videbitis Filium hominis*, quem iam despicitis, cuius innocentiam prostituitis, cuius correctionem fugitis, cuius verba irridetis, *seden-* *Christus adiurat in domo Caiphæ cur respondit.* *Mat. 14. v. 62.*

dentem à dextris virtutis Dei, & venientem in nubibus cæli.

Pontifex, qui ponderare responsum tuum debuerat, abreptus errore Pharisaico, blasphemiam appellat, scindit vestimenta sua, reum mortis declarat, ad omne genus iniuriarum exercendum, ad cædendum, & conspuendum, videlicet exponit. O infelix Caipha, non vestimenta, sed cor tuum scindere debuisses, cùm de iudicio terribili audis Dominum concionantem, verùm expletum est dictum Saluatoris: *Qui ex Deo est, verba Dei audit:* propterea Caiphas non ex Deo fuit, quia verbum Dei admittere ad aures noluit, potiùs ex inferno origo eius, & ibidem residentia perpetua.

Ioan. 8. v. 27.

Lugeas anima, in memoriam reuocando, iniustum Concilium contra Saluatorem congregatum, sed quia ideò se subiecit illi, vt te eriperet è formidabili iudicio sceleribus tuis debito, ex infinita sua misericordia, demissimè rogans, dicito: ô Domine mi, per ignominiam, quàm à falsis testibus pertulisti, fac, vt cacodæmones, in separatione mei à corpore, velut falsi testes reijciantur, nulloque responso à te in detrimentum mei accepto, ad supplicia

plicia subterranea sibi debita inanes reuertantur: Tu verò decreto tuo fauorabili, me ad perpetuum tuum osculum, & hilarem oculum admittas.

CAPVT VI.

Negatio terna Petri, & Iudæ suspensio.

PAtientissime IESV. Accesserunt ad tuos colaphos, & sputa ab ipsa impuritate iniecta faciei tuæ pretiosæ, interna duo sputa, & colaphi à duobus discipulis cordi tuo inflicti, dum vnus te nunquam nosse, aut vidisse ter iurauit, alter delictum venditionis, scelere desperationis cumulauit, benè dixisti per Prophetam: *Sagittæ infixæ sunt mihi:* quando duos ex alumnis tuis in perditionē ruere vidisti, vni eorum oculi aspectu succurristi, alterum præcipitari crimine desperationis permisisti. Infelix duplex mercator Iudas, Deum pro triginta argenteis vendidit, & pro illis funem præcidentem fauces miseras emit, vel potiùs gratis accepit, redditâ pecuniâ. Præmium tale auaritiæ debitum. Hîc exclamare potes anima mea cum S. Paulo: *O altitudo diuitiarum, sapientiæ & scientiæ Dei,* Psal. 33. v. 3. Rom. 11. v. 33.

quàm

quàm incomprehensibilia sunt iudicia tua Vterq; peccauit, & vnus repulsus, alter meruit gratiam. Nonné pulchra, & dolorem resonantia apparent verba Iudæ: *Peccaui, tradens sanguinem iustum*; Peccatorem & traditorem agnoscit se vltrò, sanguinem Christi fatetur effusum, & tamen furca loco absolutionis illi assignatur. Petrus nihil dixisse legitur post negationem, nec reuocauit se errasse, solo fletu purgauit scelus.

Mat. 27. v. 4.

Cur Iudas suspensus & Petrus conuersus.

Quid est hoc? Fortè, quia Iudas dederat occasionem & initium Passioni, Petrus verò vnicus inuentus, qui in principio passionis defendit gladio Dominum suum, vel quòd Iudas excæcatus auaritiâ, non meruerit videre oculũ Christi, Petrus timore solo peccans, obtinuit, illum vt respiceret Redemptor, sic enim in Euangelio legitur. *Et conuersus Dominus respexit Petrum.* Mirabilis tuus & efficax aspectus Saluator, ad similitudinem solis; qui radios in humidam terram immittendo, attrahit vapores, & nubem efformando, per imbrem reddit iterum terræ, pinguedine eam replendo: in siccam & aridam verò emissi radij absq; fructu operantur, sponsa in canticis de oculis

Luc. 22. v. 61.

diui-

diuinis ait: *Oculi tui columbarum, absq; eo quod intrinsecùs latet*: Benignitatem & mansuetudinem columbinam, oculi tui Domine præseferebant semper, sed intrinsecùs latebat vis summa attractiua, nam visu solo & Matthęus à telonio auocatus, relictis opibus, atque habitu contracto diuitiarum, Apostolus & Euangelista creatus, & Petrus visu simili flendo amarè delictum, remissionem est tam enormis peccati consecutus, ipso passionis tempore, peccauerat Petrus, & statim effectus passionis Christi in illo apparuit, radij gratiæ ex sacrosanctis oculis in humidam pusillanimitate plenam terram Petri ferebantur, inde vapores attracti in cor illius recordatione prædictionis Domini de negatione ipsius terna, nubem contritionis densam effecerunt, quæ per pluuiam oculorum effluxit, & fructum pœnitentiæ genera-uit: Iudæ cor durum, & ariditate inferni siccum, respuit radios cœlestes, & disruptis visceribus, in sempiterna remansit sterilitate. *Can. v. 1.*

Stupenda res, Petrus qui iam negat nouisse se hominem, antea dixerat: *Tu es Christus Filius Dei viui*, qui iam ter, cum iuramento, detestatur notiti- *Mat. 16. v. 16.*

am,

am, ter postea interrogatus à Domino, se habere erga illum amorem, protestatus est: qui anteà velle se commori gloriabatur, iam gallo teste, nec audire de Magistro vult: qui in turba & strepitu in horto captiuitatis, audaciâ accinctus, ferro inimicum ferit, iam coram muliere & seruo, verbis defendere veretur, eumq; prorsus pernegat. Oratio tua Christe subuenit Petro: *Ego oraui pro te, vt non deficiat fides tua, & tu aliquando conuersus, confirma fratres tuos.* Nobis in exemplum datum, ne desperemus de misericordia Dei, vt Iudas, fletu corrigamus errata, vt Petrus, qui licèt veniâ ab ipso Domino donatus esset, pro vna culpa tamen, toto vitæ tempore non cessauit à lachrymis.

Luc. 22. v. 32.

Væ tibi, anima mea, peccatrici maximæ, quæ pro ingentibus sceleribus tuis, vix guttam aliquando emittis, & iterum ad priora peccata redis; contrito corde, accedas ad crucifixum petens: Respice me misericordiæ tuæ oculo, Domine, & liquefacias compunctionis dolore genas meas, quatenus defluant aquæ ex illis, purgantes sordes meas, quibus deletis, post mortem abstergas omnem lachrymam ab oculis meis,

meis, perducasq; ad illas delicias, per Crucem & Passionem tuam, quas, nec oculus vidit, nec auris audiuit, nec cor humanum comprehendit.

CAPVT VII.

Nox illa terribilis Christo in domo Caiphæ, vbi quid factum sit, nec scriptura expressit sacra.

PAtientissime IESV. Quis audebit describere, quæ passus es nocte illâ vel in residuo noctis, antequam illuceseeret dies, in carcere Caiphæ? quid egisti, vbi fuisti, quæ conuersatio tua? Saxeum & lapideum meum cor distilla, Domine, & educas, tanquàm è petra aquas salubres pœnitentiæ, quibus defleam te, vel potiùs me, cuius causâ, tanta passus es. Copiosa tua redemptio necessaria erat, nouisti, ante cuius oculos omnia sunt aperta, mortales omnes peccasse, & peccare die noctuq;, ita tu die & nocte eluisti scelera eorum, nocte potissimùm in silentio, in abscondito offenditur tua Maiestas, tu ore tuo Sanctissimo elocutus es. *Omnis qui malè agit, odit lucem, &* Ioan. 2. v. 20.

non venit ad lucem, vt non arguantur opera eius.

Lux, est quasi inspector operum nostrorum, fugimus, dum aliquid non boni exequi intendimus, & noctem eligimus, quâ tecti impunè liceat flagitijs vacare, quod contra tuam ordinationem facimus. *Ordinatione tuâ perseverat dies:* in quo pie Rex? respondet in altero Psalmo: *Ortus est sol, & homo exibit ad opus suum, & ad operationem, vsq; ad vesperam.* Nox propter quietem data hominibus, vel vt somno recreent artus, vel vt in te Domine habeant requiem, & tecum se occupent exemplo Dauidis: *Mediâ nocte surgebam ad confitendum tibi.* Vera quies, quia in te & tecum: Quibus ergo seruit nox vt malè otientur? Idem Propheta: *Posuisti tenebras, & facta est nox, in ipsa pertransibunt omnes bestiæ syluæ, catuli Leonum rugientes, vt rapiant, & quærant à Deo escam sibi.* Quando ergò homo instar feræ, noctu quærit prædam in plateis, in domibus, in angulis, volutaturq; in cogitationibus, & desiderijs impuris, talis esca, non à Deo, sed à diabolo, qui homines in feras conuertit, qui tempus quietis, in labores bestiarum commutat,

Psa. 103. v. 22.

Psa. 118. v. 62.

Psa. 103. v. 20.

tat, qui noctem vertit in diem, & diem in noctem, vt noctu peccatis polluti, dormiant in seruitute eius, ad meridiem, putant se pacatos in lecto desiderare, & ipsi in faucibus Leonis illius, qui quærit quem deuoret, comprehensi stertunt.

O Redemptor mi, cùm in me ipsum descendo cogitatione solidâ, & agnosco me solum, tot vitijs nocturnis, quorum sine singultu, & gemitu recordari non possum; offendisse te Dominum meum, quid totus mundus ab Adam, ad excidium fabricæ huius, non committet? fortè notauit id Esdras, & annuntiat nobis, dicens: *Altissimus dedit intellectum quinq; viris, & scripserunt, quæ dicebantur excessiones noctis, quas non sciebant.* 4. Es. c. 1. v. 42. Tu scis, & sciebas Christe, omnes excessiones nocturnas omnium temporum, non te latuit ira Patris, & ideò vt satisfaceres, & mollires furorem Genitoris æterni, noctem illam in domo Caiphæ, sine vlla quiete, in loco sordido, inter lixas & feces insolentissimorum seruorum, transegisti; verè ad prædam ex permissione Dei Patris, Catuli Leonum exierunt, & te miserè afflixerunt. Quot ibi tormenta concurrerunt, quæ abluendo nocturna.

peccata toleraſti, noctu omnes morbi grauiores, & maior afflictio, & hæc circumſtantia aggrauabat tuam pœnam, tenebræ paruâ luce illuminabantur; locus anguſtus & ingratus odore, requies fugerat, cùm alij alijs ſuccederent, quibus infernus ſomnum adimebat, hi & vellicationibus & alapis, ſputis, turpibus alloquijs, maledictis verbis, omniq; genere petulantiæ, in te inuehebantur, ac contumelijs varijs, ad ipſum diei diluculum, diuexabant.

Expergiſcere anima mea, è lethargo peccatorum, & gratias agens Saluatori tuo, cum lachrymis dic: Sit tibi gloria, Domine, in æternum, quòd nocturna mea, mundiq; totius delicta, Paſſione pacificaueris, & occultari feciſti à facie commoti irâ Patris tui, ne propter illa, æternâ nocte damnationis puniremur, demiſsiſſimo vultu, profluentibus guttis rogo, vt merita tua me à tenebris, & nunc ſcelerum, & poſt obitum, perpetuis præſeruent, atq; ad lucem, quam ipſe inhabitas, & quam electis tuis per paſſionem tuam præparaſti, perducas æternam.

CA-

CAPVT VIII.

Mane CHRISTVS *coram Præside Pilato sistitur.*

PAtientissime IESV. Ortus est dies, felix quidem generi humano ob pretium incomparabile redemptionis, quod peractum est, tamen cordi amanti lugubris memoria, ob compassionem vulnerum tuorum debitum, intermiscet dolorem. Nocte ergò vigilando consumptâ, an refocillatio secuta quietis die. Planè illud Poëtæ congruit: Nocte pluit totâ redeunt spectacula manè. Pluit sputis, alapis, vellicationibus, nox in te Domine, iam manè spectacula prodeunt. Deo Patri, Angelis, & hominibus non visum spectaculum, Deum vt hominem condemnari & mori. Ah proh dolor, aceruus amaritudinum accreuit in corpore tuo Saluator mi? Iam enim absoluto nefandissimo consilio Iudæorum, & iniustissimo decreto, in quo innocentia, nocens inuentâ Hypocrisi Pharisaicâ, dum ad eos Pilatus dixisset: *Accipite eum vos, & secundùm legem vestram iudicate*: Clamârunt: *Nobis non licet interficere quenquam.* *Ioan. 18. v. 31.*

Bene aduertit S. Augustinus astu-
Psal. 63. v. 40. tiam illorum, in illud Psalmi: *Exacuerunt tanquam gladium linguas suas:* Non dicant Iudæi, non occidimus Christum: etenim propterea illum dederunt Iudici Pilato, vt quasi à morte eius viderentur immunes, nam respondentes: *nobis non licet occidere quenquam:* iniquitatem facinoris sui in iudicem hominem refundere volebant. Sed nuncquid Deum iudicem fallebant? non certè: sicut & Dauid, cùm Vriam interficere tacitè curâsset, & in bello Ammonitarum ille occubuisset, Nathan Propheta exprobrando excessum illius, sic affatus est: *Vriam Hateum percussisti gladio, & vxorem illius accepisti in vxorem tibi, & interfecisti eum gladio filiorum Ammon.* Non latuit scientiam Diuinam occulta iussio, vt periret, Vrias multò magis, quando ipse Deus & homo subtilitate Iudæorum condemnabatur; Non acceptata talis excusatio à Deo, quam veretur & Rex pœnitens. *Non declines cor meum, in verba malitiæ, ad excusandas excusationes in peccatis cum hominibus operantibus iniquitatem:* Et alia falsitas apparuit in Iudæis teste Euangelio, de illis enim dictum: *Et ipsi non introe-*

2. Reg. 12 v. 9.

Psa. 240 v. 4.

Ioan. 18. v. 28.

runt

runt in Prætorium, & non contaminarentur, sed & manducarent Pascha. Minus peccatum veriti, in maximum inciderunt.

O duplici corde fallaces; non audetis intrare prætorium, & ausi fuistis, eo die & iudicare, & innocuum solo inuidiæ liuore stimulati, sententiâ mortis afficere? Ecce statuitis Christum ante faciem Pilati, instatis vt pereat è vita. Pilatus vt prudens Iudex, scisciatur causam adductionis Domini. *Quam accusationem affertis aduersùm hominem hunc?* Videte, qualis ad interrogationem; & quàm indirecta, & præoccupato rabiè animo, responsio? *Si non esset hic malefactor, non tibi tradidissemus eum.* Non sic Iudæi procedendum; Enumerate, quæ maleficia, quod delictum ab illo commissum, & postea vrgebitis pœnam. Palàm ostendunt causam fuisse necis Domini, condemnationem antè proprio decreto, extorquent ergò, vt Iudex eorum iudicio subscriberet. O falsitas inaudita! Optimè quidem remittis Pilate ad illos, vos ergo iudicate eum, quia reum inuenistis, non ego, qui nullam in eo inueni causam. Pilate, ô inconstans Iudex, si sciuisses, quis coram tuo tribunali

Ioan. 18. v. 29.

Ioan. 18. v. 30.

bunali constitutus fuerat, fortè fortiùs p o illo cum Iudæis decertasses: ignorantia & timor Cæsaris, in bono cursu deficere tibi persuasit.

Tu anima mea, scis, quis coram Pilato stabat, & causam non ignoras, Deus ipse fuit, & pro te iudicari se iniquè permisit, proijce te in terram, & plorans, statue tibi ante oculos Creatorem cœli & terræ, ab omnibus destitutum, stare in conspectu Iudicis, vnius hominis, suæq; viliſſimæ creaturæ, & dic ad Dominum: Per illam stationem tuam coram Pilato, fac, vt cùm ego post dissolutionem corporis, ante tuum strictissimum iudicium præsentabor, non sicut tu innocens, tanquam nocens morti traditus fueras, sed tuâ Passione mediante, me nocentissimum, innocentiæ decreto absoluas, ne æternæ morti manciper, verùm misericordiâ tuâ inexhaustâ subueniente, brauij sanguine tuo pretioso promeriti, participem me clementer efficias.

CAPVT IX.

Pilati insufficiens defensio pro CHRISTO, *Iudæorum acclamatio: Crucifige.*

Pati-

PAtientissime IESV. Tam iniquè instabant Iudæi aduersùm te, vt nec rationem aliquam, saltem ad apparentiam afferrent, quâ te condemnarent, nec vllum defensorem, secundùm iura, concederent. Quid ergò, itané innocentia periclitabitur? Non. Permisit quidem Deus, & voluit, vt iudicium condemnationis sequeretur, at testimonium innocentiæ, Iudicis ipsius voce, & disputatione cum Iudæis, memoriæ omnium descriptum mansit: Subscripsit pro innocentia vxor Pilati, iustum Dominum proclamando. *Nihil tibi, & iusto illi, multa enim passa sum per visum hodie, propter eum?* Animaduerterat sathanas, morte Saluatoris se peti, & iugulari, tardè deceptum se agnouit: Ergò qui ante vrserat executionem mortis, per ora Iudæorum, iam per potens instrumentum mulierem, aggreditur expugnare, cor Pilati occupatum instantiâ Iudæorum, illam terrendo visu nocturno. Dominum autem iustum propalando. Non succedet ars tua diabole, oblatus est, quia ipse voluit, velis nolis sacrificium cruentum peragetur, quo vires tuæ frangentur, & potestas collidetur.

Mat. 27. v. 19.

Diabolus per vxorem Pilati Christi mortẽ voluit impedire.

Pilatus itaq; prudenter satis à prin-

cipio tutatus est causam Christi: Primò interrogat eum: *Tu es Rex Iudæorum*? Cùm Dominus sapientissimè respondisset: Ego quidem sum Rex, sed non de hoc mundo: nam & mei ministri decertassent, vt non traderer Iudæis, vides contrarium, omnes mei dilapsi sunt, solus sto ante te, non ambio regnum caducum, qui aliud quidem & perpetuum possideo. Pilatus exit foras aliquoties, protestatur se, nullam causam mortis in eo inuenire, & quod magis, vt furori Iudæorum satisfacere posset, mitigareq; feruorem crudelitatis, & Barabbam dimittere cogitat, & flagellat, & coronâ spineâ permissâ cruentat, & tum demùm exclamat: *Accipite eum vos, & crucifigite, quia ego nullam in eo inuenio causam.*

Mat. 27. v. 11.

Luc. 23. v. 22.

Hucusq; iustè, Pilate, defendisti innocentiam Domini, perseuerantiâ opus fuerat, in qua tu defeciisti deplorandè: prudentia tua caruit effectu, non mirum; *Sapientia huius sæculi inimica est Deo*: vti enim mundus non est infinitus, neq; opera eius, ita nec prudentia eiusdem: *Initium sapientiæ* verò *timor Domini*. Initium sapientiæ mundi, timor inanis, & creaturarum, non Creatoris. Talem timorem Iudæorum,

orum, & Pilati, Propheta in spiritu longè ante depinxit: *Quoniam ecce Reges terræ congregati sunt, conuenerunt in vnum, ipsi videntes, sic admirati sunt, conturbati sunt, commoti sunt, tremor apprehendit eos.* Iudæi Romanos verebantur, ne tollerent eorum gentem, propter doctrinam Christi, ideò conuenerunt, ideò tremor apprehendit eos. Pilatus, auditâ voce: *Si hunc dimittis, non es amicus Cæsaris.* Timorem iam conceptum auxit, magisq; timuit, licèt innocentiam Christi perspectam haberet, de quo latiùs infra.

Psal. 47. v. 5.

Ioan. 18. v. 12.

Quam tamen rationem protulerant Iudæi, nullam aliam, nisi clamosam, nulloq; nixam fundamento: *Tolle, tolle, crucifige eum*: pro tot beneficijs acceptis à Domino, pro tot ægris sanatis, pro tot laboribus in salutem illorum insumptis, merces, Crux. Deus Pater aliter, pro tot ærumnis & plagis, quas Saluator sustinuit pro nobis, præmium summum attribuit, vt ipse fatetur: *Ego autem constitutus sum Rex ab eo, super Sion montem sanctum eius.* Et cùm pateretur, Pater allocutus est eum: *Postula à me* (& videns sufficientem satisfactionem & dignam postu-

Ibid. v. 15.

Psal. 2. v. 6.

Psal. 2. v. 8. lationem) *Dabo*, inquit, *tibi gentes hæreditatem tuam, & possessionem tuam terminos terræ.*

Tu anima prouoluta, cineribus commiscens pluuiam lachrymarum, postula dicens: Supreme Iudex, tu in iudicio tuo ipse sis defensor causæ meæ, melior enim & tutior, perseuerantiorq; erit, quàm Pilati, nullum tu times, potiùs Reges terræ seruiunt tibi, in timore, & infernus coram te contremiscit, da ergò, vt inter hæredes Regni illius sim, quorum possessio tradita est tibi à Patre æterno in æternum.

CAPVT X.

Silentium CHRISTI *coram Pilato.*

PAtientissime IESV. Qui linguas infantium facis esse disertas, & bene omnia faciendo, surdis auditum, & mutis loquelam restituis, quid est, quòd coram Pilato constitutus adeò taceas, vt ipse Præses miretur vehementer? Non est, tantum animi in me, vt te de silentio tam mirabili interrogem, quis enim tuus consiliarius fuit? Reddesne rationem alicui tuæ hactenus taciturnitatis? Inspira ergò cordi meo, vt inuesti-

uestiget rationem tui silentij: Prædixisti Martyribus tuis antea dicens: *Dùm steteritis ante Reges & Præsides, nolite cogitare quomodò, aut quid loquamini, dabitur enim vobis in illa hora, quid loquamini, non enim vos estis qui loquimini, sed Spiritus Patris vestri qui loquitur in vobis.* Et tu Domine, cùm & verba habeas (es enim Verbum æternum Patris) & spiritus Patris est in te (vnius essentiæ cùm sit tecum) & tamen taces? *Mar. 13. v. 9.*

Cur Christus coràm Pilato tacuit.

Audebo suspicari, te Domine omnia & singula nostra delicta singulari modo expiare voluisse. Nostra enim garrulitas & multitudo loquendi offenderat maiestatem Diuinam, lingua nostra veluti gladius biceps acutus famæ aliorum non parcit, tanquàm in molendino rota assiduè voluitur, vt alijs obloquatur, rodat existimationem, lædat honorem, in ipsum denique auctorem vitæ insurgendo, quid vani, inanes, turpes sermones nostri: quot vicibus dies noctesq; occupant integras; Et nos putamus, tempus perditum, quod ineptis confabulationibus eximitur. Tua lingua benedicta Christe, quâ nemo hominum taliter vnquàm locutus est, verba vitæ disseminans, ne nostræ, æter-

ternum Væ clamarent: ideò obmutuit, & catalogum vanitatum linguarum noſtrarum, carbone cacodæmonis notatum, deleuit.

Docuiſti etiam Domine in cauſa iuſta, ſilentium, eſſe maximum apud Deum cauſidicum. Ita Suſanna tacito ſuſpirio defendi meruit à propria innocentia: ita de Sanctis, dùm ſupplicijs afficerentur, canit Eccleſia: *Caduntur gladijs more bidentium, non murmur reſonat, non querimonia, ſed corde tacito, mens benè conſcia conſeruat patientiam.* Si iniuſta decreta obruunt iuſtitiam, ſilentio appellatio ad ſupremum ſubſellium deducatur, expectatur illud tempus, quo promittit ſe Deus accipere iuſtitias iudicandi. Ergò vindicta, non alia debet eſſe Chriſtiana, illa namque reprobatur, quæ mira & horrenda imprecatur, coquens vltionem: Ex tuo, Domine, ſilentio doctrina ſumi poteſt, vbi nihil proficitur in corrigendo proximo, & in vanum laboratur, ſermoq; inutiliter conſumitur, ibi ſilentio potiùs vtendum erit, nec fatigandum, vbi nulla ſpes, vel fructus laboris ſequitur, tàm diu operari circa ſalutem aliorum oportet, quamdiu ſperatur ſolatium conuerſionis, ſi

Dan. 13.

frustra fieri agnoscitur, soli Deo, silentio & oratione commendanda res, hoc placet superis, neque meritum amittitur, sed ponderatur potiùs in libra cœlesti, magniq; valoris esse reputatur, exemplo Domini, qui post tot conciones, & adhortationes Iudæorum, & antè & nunc Pilati, in passione prolatas, cùm nihili æstimarentur, silentio, Deo Patri in sinum, saluandorum numerum reposuit.

Obseruârat Dominus tempora, quibus distincta opera sua manifestaret vniuerso mundo; non doctrinæ & loquelæ, verùm passionis tempus tum aderat, ideò pauca verba eius & miracula tacitè peracta. Nonné aspectu solo Petro subuenit? Nonné Longinum apertione lateris sanauit? Nonné Centurionem morte solâ conuertit? Nonné latroni licèt defensori honoris sui parcè respondit, vtinam ego refrænem linguam meam multiloquam, & parciùs vtar vetitis sermonibus, per meritum silentij Dei mei.

Tu anima defleas tot sordidas confabulationes tuas, imprimendo timorem amici Dei Iob, qui ad mille interrogata, ne vnum verbum respondere posse creatori fassus est, illum diem re-

uocan-

uocando in memoriam, quo de omni verbo otioso stricta ratio reddenda erit, demisso vultu dicendo ad Crucifixum; Fac tuo silentio Redemptor, vt in iudicio meo coram te accusatores mei obmutescant, & ego introducar illuc, vbi absq; silentio incessanter clamant electi tui: Sanctus, Sanctus, Sanctus Dominus Deus Sabbaoth.

CAPVT XI.

CHRISTVM *interrogando Pilatus, quid sit veritas? noluit audire, sed foras exiuit.*

PAtientissime IESV. Exulârat veritas è mundo, quia nunquam eam cognouerat, antequam, tu ipsa veritas venires; dicit Dauid: *Veritas de terra orta est*; non antequam tu terram, carnem videlicet nostram assumeres ex ea terra, sancta, incorrupta, eius fons & origo, at non ex sola terra, cœleste semen commixtum terræ, veritatis, Parens. Primò veritas fuit vsq; ad nubes tantùm, incognita, accessu difficilis; Moyses ascendebat montem, vt audiret de veritate, & vix posteriora meruit videre, tonitrua, fulgura, deterrebant à schola veritatis, ita vt Iudæi nollent

Psal. 84. v. 12.

à Deo

à Deo ipso audire veritatem, maluerunt per Moysen interpretationem eius admittere. Rarò Doctor veritatis in mundo inuentus, vetus prouerbium: *Veritas odium parit*; ideò iudicio Regis declaratus: *Omnis homo mendax, & mendaces filij hominum*, idem iterum increpat & redarguit. *Filij hominum vsquequò graui corde, vt quid diligitis vanitatem, & quaeritis mendacium?* Non tantùm non quærebant veritatem mortales, sed potiùs hostem eius mendacium: quomodo ergò viam sciuissent veritatis, cùm contrarium iter ab eis inuestigaretur, vanitas & mendacium illorum materia, circa quam versabantur filij hominum, veritas abolita ab eis, obducta velo ignorantiæ, quia cum festinatione dies vanitatis & mendacij transacti. Tu Domine venisti in mundum, & tecum veritas, quia tu ipse veritas, nec dissimulas te id esse, cùm ais: *Ego sum via, veritas, & vita*; ipsimet inimici tui ad tentandum te missi, confessi sunt dicentes: *Magister, scimus, quia verax es, & viam Dei in veritate doces*: aberrantes enim à via, ad veritatis veram semitam reduxisti: mendacium, veritatis semine iugulâsti: veritate cognitâ

Rom. 3. v. 4. *Psal. 61. v. 10.* *Psal. 4. v. 2.* *Ioan. 14. v. 6.* *Mat. 22. v. 10.*

æter-

æternâ, vanitatem transitoriam è cordibus humanis euanescere feciſti.

At omnené genus humanum veritatem tuam ſecutum eſt? Proh dolor! pauci? in ſchola diſcipulorum, vnus vanitatis lucro deceptus, à veritate non tantùm diſceſſit, verùm eandem falſis Phariſæis, ſcribis tradidit ad mortem, Pilatus fugit à veritate, interro-
Ioan. 18. gat Dominum: *Quid eſt Veritas?* &
v. 38. exit: Pilate cur non audis definitionem veritatis? Cur reſponſum de veritate à magiſtro veritatis non expectas? cur doceri recuſas de veritate ab ipſa veritate? Ad quid interrogas, ſi celeri curſu à doctrina veritatis te proripis? Be-
Ioan. 8. ne dixiſti antea Domine. *Qui ex Deo*
v. 47. *eſt, Verba Dei audit.* Lima eſt veritas, quæ per verbum Dei profertur, illiſq; prodeſt, qui ſunt ex Deo Charactere eius glorioſo prædeſtinationis notati: fortè Pilatus, ſi expectâſſet ex ore veritatis reſponſum, veritatem agnouiſſet, & Diſcipulus eius factus fuiſſet, iam miſer prætermiſſo tempore, quo ſalutem ſuam operari potuiſſet, longè receſſit à veritate, & incidit in viam mendacij, & vanitatis. Licèt enim innocentiam Chriſti publicè propalauerit, tamen ob vanam Cæſaris gratiam, mendacio

dacio condemnationis, præcipitium sempiternum sibi, & exilium à veritate accelerauit.

Sed quid ego Pilatum redarguo, cùm me procul à veritate abesse non ignorem? quæro vanitatem & mendacium, omnibus diebus vitæ meæ, grauiter Deum offendendo, & transitorias voluptates sectando, expello vanitate veritatem, neq; enim in vno eodemque subiecto conuenire possunt simul.

Anima mea, declinando ad terram, fletu miscendo preces, dicito ad Redemptorem: Expelle à me Domine vanitatem, occupa cor meum veritate, non est enim quo vanitas intret, vbi veritas iam totum occupabit; da vt quid sit veritas, & interrogem, & responsum expectem, instruarq; de veritate. Tu es, mi Christe, ipsa veritas, qui pro veritate etiam mortem subijsti, concede, vt te perfectè agnoscere possim, veritatis doctrinam ingredi, quâ tutus ad vitam æternam perueniam, quam mihi viâ sanguinis tui pretiosissimi mercatus es.

CAPVT

CAPVT XII.

CHRISTI *ad Herodem missio, & ignominiosa cum contemptu eiusdem remissio.*

PAtientissime IESV. Quanta blasphemia à Iudæis commissa, in tui accusatione iniusta, maledicta vox, in Euangelio sic legitur; dùm enim Pilatus nihil se inuenisse causæ fateretur in te, dixerunt Iudæi: *Commouit populum docens per vniuersam Iudæam, incipiens à Galilæa vsq; huc:* Estné ista commotio, Iudæi? tot languentium curatio, tot mortuorum resuscitatio, tot famelicorum saturatio, tot infirmorum sanatio? hoc propterea factum est tuâ permissione, vt maiorem satisfactionem delictorum nostrorum, à Patre impetrare posses, ideò ampliori contemptui occasio data verbis Iudæorum: Audiens enim Pilatus de Galilæa, misit te ad Herodem, vt processio tua crebriori despectu augeretur: stetisti ergò in conspectu adulteri, qui curiositatis persuasione, signa à te fieri videre voluit. Non ad mentem eius tuum silentium, tu verò indignum iudicâsti, coram eo maiestatis tuæ Diuinæ

Luc. 20. v. 5.

iura

iura ostendere, potentiæq; tuæ insignia explicare, qui fratris sui vxore polluit thalamum: qui Ioannem tuum famulum, & præcursorem, redarguentem scelus, conuiuiali Choreâ capite minuit: qui persecutionem in Apostolos futurâ meditabatur executione. Stultitiam eius, & arrogantiam, & curiositatem silentio confudisti.

Quia verò prudentia mundi reputatur pro amentia in cœlo, & è contra, idcircò ausus est Herodes te spernere, atq; irrisum albâ induere veste; nesciens, trium virtutum perfectionem, albedine tibi adscripsit. Alba vestis, quid aliud, nisi castitatem, innocentiam, aut simplicitatem, puritatemq; cordis designat? Spernitur talis vestis, in mundo, in aulis, in iudicijs, mundus quid magis odit, quàm has tres virtutes? Castitatem irridet, innocentiam, simplicitatem contemnit, puritatem despicit, ex aula exulat castitas, innocentia, simplicitas vili penditur, puritas sibilis & cachinnis excipitur, iudicia castitatem rarò defendunt, innocentiam sæpè condemnãt: de puritate si dicitur, vix ad aures admittunt, amittitur causa harum virtutum non semel in iudicijs, & ipsa Christi causa non successit, quæ

Vestis alba Christi, quid denotat.

emine-

eminebàt, in his tribus ſupra dictis perfectionibus.

Sed quæro à te imprudens Herodes, cur tu Dominum irriſiſti? quæ cauſa contemptus? vnde origo tanti deſpectus? Dicis, quòd nullo ſigno, vel miraculo, vt tu in ſuperbo corde tuo meditabaris, & ſpe deuoraueras, te recreauerit Dominus? Minimè id merebaris, cùm ſignum Chriſti aduenientis in mundum, & miraculum Orbis, videlicet Angelum in carne (vt ipſum Saluator appellauit) præcurſorem Domini, ſuſtuleris: Et fortè ideò non eſt dignus Dominus reſponſo ſuo te honorare, neque verbo (quod intendebas audire) ſalutare, cùm vocem clamantis Ioannem Baptiſtam decolaueris, & inter fercula conuiualia, crudelem diſcum, in quo caput eius repoſitum fuerat, in beſtialis natalis tui feſto, collocaueris, & fortè ideò ſilentio te Dominus redarguit, cùm verba proficua, damnantia ſcelus tuum (in quo cum vxore fratris tui viui immerſus fueras) præcurſoris Chriſti reieceris, & loco præmij, ſilentium capiti eius impoſueris. Verùm & ſilentium Redemptoris tibi profuit, quod inimicitias inter te & Pilatum compoſuit: Ecce ſilen-

tij

ei) qualis fructus? testimonio Euangelistæ: *Et facti sunt amici Herodes, & Pilatus in ipsa die, nam antea inimici erant ad invicem.* Luc. 23. v. 12.

Per illud silentium Christi, contrito corde exores, anima mea, dicendo: Domine mi, non condemnes, potiùs per meritum tui silentij, inspires mihi paucitatem verborum, da gratiam silentij, vt clauso ore, in abdito conscientiæ meæ, sileant cogitationes mundanæ, & ego occuper tacitè ruminando cœlestia, vt sicut tuum silentium, inter Herodem & Pilatum, pacem operatum est; ita inter Deum Patrem (cuius inimicus hactenus fui, sceleribus meis continuis iracundiam promerendo) & me vilissimam creaturam, concordiam stabilem constituas, vt & hîc motuum, & affectionum mearum consonam, in Dei Patris mandatis voluntatem geram, & in cœlo, vbi vera pax est, concordem cum omnibus Sanctis, inhabitem perpetuò mansionem.

CAPVT XIII.

Præpositus à Iudæis Barabbas præ CHRISTO.

PAtientissime IESV. Ex vno contemptu in alium ruis causâ nostri, & qui-

& quidem extremum, honoris videlicet. Quid non fit in mundo, vt honor integer seruetur? Mors ipsa eligitur pro honoris læsione, saluo honore, omnia salua. Et tu fabricator cœli, Dominus dominantium, Rex Regum, innocentia ipsa, honor summus, creator omnium, postponeris Barabbæ sceleratissimo mortalium, homicidæ seditioso. Aduoco in testimonium ipsum cœlum, & Angelos, quibus contumelia maxima illata, quorum Dominus, (cuius aspectu satiari nunquam possunt) tantam iniuriam passus, vt ipso perfido Barabbâ nocentior, publicâ voce proclamaretur: *Non hunc* (dimitte nobis Pilate) *sed Barabbam*: clamabant Iudæi.

Luc. 23. v. 18. & Ioan. 18. v. 40.

Verùm cùm nihil frustra in tua passione Christe factum fuerit, quis scit, an non ob duo peccata communia mundi, in honore periclitatus es? superbiam scilicet, & nimium zelum impertinentemq; tuendi honoris. Lucifer antesignanus superbiæ, multos suæ sectæ habet alumnos, superbi nolunt alijs esse æquales, tanto magis minùs æstimari, hæret illis obiectum Diabolicæ Philosophiæ in mente: *Similis ero Altissimo.* Ascendere nituntur semper

semper superiùs, magisq; eleuari cum Psalmista: *Superbia eorum, qui te oderunt, ascendit semper.* Pharisæus orans in templo dupliciter superbiâ impegit, de se nimiùm præsumendo, & alium temerè contemnendo: *Non sum sicut cæteri*, origo altior in oculis proprijs, præ cæteris sibi visus est, nec comparationem vllo modo ferre potuit.

Tu Domine medicinam è cœlo attulisti nempè humilitatem, eamq; docuisti, in postpositione tui Barabbæ, ille fur sceleratus, publicè tibi anteponitur, & tu pateris hoc, silentioq; concedis: imò permittis, vt re ipsa, te audiente tibi præferatur? Quæ comparatio Creatoris ad creaturam, summæ bonitatis ad insignem malitiam, sanctitatis ad peruersam vitam? Et tamen scelus triumphat, & innocentia rea agnoscitur. Honor delicata res in mundo, etiam mansuetissimos lacessitus commouet: non verbis, non verberibus, vix sanguine satisfit honori offenso, vnde tot duella, tot cædes, tot vindictæ sequuntur, non dimittit aliquando lesionem honor suam, etiam in tormentis, etiam in ipsa morte: Si illi violato apponatur cogitatione infernus,

& pœnæ illæ infinitæ, nihil prodest, tanquàm cœcus omnia contemnit.

Ecce Saluator remediũ tanquam verus medicus, proponit cuilibet animæ inflammatæ vindictâ honoris, dicens & inspirans cordi: Eheu misera anima, qũid vanos honores læsos, tàm acriter propugnas? Nonné ego Deus, qui dixi: *Honorem meum nemini dabo*, & mihi honorem à creaturis deferri reseruaui, nihilominùs contemnor, non potuit mihi maior læsio inferri vnquàm, nec à magis vili persona, & ego do manus, non repugno, & loco vindictæ, sanguinem meum, pro contemptoribus & conculcantibus honorem meum offero: loco duelli, inermis cum armato inferno concurro; & prostituentes honorem meum è potestate eius, & imperio eripio: loco cædis, meam vitam in mortem trado, vt derogantes honori meo saluem, & vitam æternam tribuam.

Erubesce anima mea, erubesce Christum, qui Barabbæ impio subesse, & minor quàm ille in reputatione hominum censeri voluit: *Erat autem Barabbas latro.* Ergò plùs quàm latro Dominus? ille enim dimissus, hic retentus, & loco illius condemnatus; ille

Ioan. 18. v. 40.

ille peccauit, hic pœnam exoluit: vt tamen scelera eius, passionis medio mererentur veniam, temporalis hæc impetrata est, non æterna. Tu anima confusa hac prodigalitate honoris, tui Domini, dic: Da mihi, vt & honorem meum, & vitam meam pro te contemnam, & per Passionem tuam merear honorari illo honore, quo tu promittis coram Patre tuo cœlesti honore afficere honorantes te.

CAPVT XIV.

Inaudita flagellatio CHRISTI.

PAtientissime IESV. Post dimissionem Barabbæ, vt furori Iudæorum mederetur, ferocemq; vindictam emoliret, cùm verba nulla ad dimittendum profuissent, frustraq; se laborasse cerneret Pilatus, ad verbera ventũ, vt tandem visu cruentarum plagarum cicuraret cor Iudæorum, crudelitatis Leoninæ siti æstuans. O factum execrandum? contumelijs, & percussionibus faciei, & laterum fatigatus Domine, nondum auaram rabiem Iudæorum sedasti, necesse fuit, vt totum corpus flagris cæderetur. Imperat præses te flagellari, deponuntur vestes, corpus tuum Sanctissimum nudum, coram omni

populo exponitur, columna adest at humilis, ad quam manibus ligatis, toto corpore ictibus excipiendis te resolueras, stas ergo cum Dauide dicens: *Psal. 37. v. 18.* *Quoniam ego in flagella paratus sum:* Parâsti animam cum resignatione patiendi pro delicijs nostris.

O Columna, nescio an te venerari, an vituperio afficere debeam? Hæsito intellectu, si enim considero Deum meum proprijs manibus te tangere, quid felicius? si te instrumentum aduerto, per quod pars maxima Passionis Christi in salutem animarum nostrarum absoluta fuit, quid glorioſius? Si sanguinem pretiosum, quo aspersa es, intueor; quid sanctius? E contra, si pro latronibus, & executione iusta posita cùm sis, eodem scelere innocentiam inuoluis, quid funestius? si Creatorem tuum ludibrio denudationis exponendo firmiter tenes, quid detestabilius? si inauditâ crudelitate sæuiendo in Dominum, obtemperas carnificum voluntati, quid execrabilius?

Columna facta S. Luciæ melius inseruit contra violatorem castitatis, stetit enim illa instar columnæ immobilis defendendo proprium virgineum pudorem,

dorem, tu laceràns membra niueæ castitatis Saluatoris, adhuc vlteriori castigationi exponis, immota, fixaque: Vt tu ipsa fixa, ita & barbaries Iudæorum. Auditumné, vel oculi aliquando legere potuerunt (vt ipse Dominus cuidam Sanctæ apparens, testimonium perhibuit) vltra sex millia plagarum inflicta, aliquo tempore fuisse corpori humano, & tamen morti illud non succubuisse? Tam ergò atrocem flagellationem sustinuit Dominus, & cùm speciosus præ filijs hominum fuisset, delicataque membra è Virginis puro sanguine sumpsisset, eò grauiores ictus, magisque sentientes, & penetrantes in corpusculo suo suauissimo, excepit.

Plagæ vltra 6. millia Christo inflictæ.

Describit Regius Propheta flagellationem Domini, in persona ipsius conquerentis: *Supra dorsum meum fabricauerunt peccatores, prolongauerunt iniquitatem suam.* Quid habet fabrica cum iniquitate? Imò maximè hîc conuenit. Fabrica à fundamentis exurgit, & verticem attingit, non cessatur à structura nisi perficiatur, tunsionibus malleorum expoliuntur lapides, planè idem hîc secutum: scrutati sunt manibus carnificinis, ad medullas ossium, & iuncturarum. *A planta pedis ad verticem* *Iob 2. v. 7.*

ricem capitis non erat sanitas in eo, omnia membra liuore, sanguine, tumore plena, concurrerunt ad inferenda vulnera, & virgæ ferreæ,& scorpiones, & catenæ, & cuncta dolorem inferentia instrumenta. Prolongauerunt verè iniquitatem incessanter absque requie, acerbitatibus alijs, ac alijs nouis superuenientibus vsque ad mortem.

Promisisti Domine destruere templum te posse, id est, Corpus tuum, perfecta d structio fuit dilaniatio, & perforatio membrorum: infatigatus percipiebas plagas,fatigando ipsos percussores: At ego duplicem patientiam tuam vehementer admiror: vnam, quòd sustinueris tam fortiter millenas percussiones; secundam, quòd tacitè hæc omnia toleraueris, nulla allata à te excusatio, nulla vox defensionis, nulla petitio remissionis, duplex enim meritum ad nos promanauit inde, remissio culpæ, & condonatio pœnæ: pro hac,à pœna æterna liberati sumus,pro illa, à culpa absoluti, Patri æterno reconciliati mansimus.

Anima, siccisné oculis, imaginatione neque flagellatum Dominum intuebaris? ne flagellareris sempiterno cruciatu, tam dira pro te Deus sufferre dignatus

gnatus est, denudatus est, vt tua peccata, turpes aspectus, denudationes, oculorum lasciuias curaret. Cadens in terram, deprecare Dominum, vt potiùs te flagellis in hac vita corripiat, quatenùs euadas persecutiones spirituum malignorum. Si enim Christum oportuit pati, & ita intrare in gloriam suam, quid tibi non faciendum abiectissimæ, & peccatrici creaturæ? Nunc ergò compatiaris Saluatori, vt te introducat eò, vbi non erit amplius vllus dolor.

CAPVT XV.

Coronatio CHRISTI *spineâ Coronâ.*

PAtientissime Iesv. Debuit acquieuisse tyrannicum cor Iudæorum, dum discerptum corpus sacrum tuum, vulneribus ad ossa ipsa pertingentibus, intueretur, sed quia in inferno nulla vnquam misericordia comparuit, ideò non iussu Pilati, velut flagellatio, at insolentiâ militum, ex Pharisæorum vel mandato, vel vt magis illis complacerent milites, coronatio spinea, Lucifero ipso ministro, & auctore peracta, quæ describitur ab Euangelista his verbis: *Tunc milites præsidis suscipientes* Mat. 27. v. 27.

entes Iesum in Prætorium, congregauerunt ad eum vniuersam cohortem. Et exuentes eum, chlamidem coccineam circumdederunt ei, & plectentes Coronam de spinis, posuerunt supra caput eius, & arundinem in dextera eius, & genu flexo ante eum, illudebant ei dicentes: AVE REX IVDÆORVM, *& expuentes in eum, acceperunt arundinem, & percutiebant caput eius.*

Descriptio inuentionis Diabolicæ. Quis vnquam legit, audiuit, cogitauit, de tali & tam infami coronatione? Omnia alia tormenta Saluatoris, licèt in summo crudelitatis gradu; tamen in alijs etiam Sanctis, & sceleratis, in minori quantitate, & qualitate adhibita; Coronatio spinea sola, in solo Christo, & primò, & vltimò exhibita. Quis comprehenderet discursu, cur talis cæremonia acerbitatis plena perageretur? Deuota anima, intellectum acue, & deplorando statum tui Redemptoris, ploratu insolentiam, & illusionem militum detestare.

Primò ergò tantum scelus non publicè, verecundiâ solâ prohibente, & inimicorum insolentiam, intrò in Prætorio patratum, cohors assumpta tota, vt maiori ludibrio Tragædia decurreret.

ret. Deinde veste exuunt Dominum, quæ vulneribus antea illatis ita còáluerat, vt cum dolore summo à corpore auelli debuerit: postea chlamys coccinea, vel vt alij scribunt, Purpureâ superindutâ, tum corona ex spinis facta acutissimis, in capite posita, arundo in manu, loco sceptri data, & tanquam Regi adoratio adornata, & sputis facies eius venerabilis consperſa: vtque magis caput torqueretur, arundine percutiebantur spinæ, vt cerebrum ipsum acerbissimis puncturis attingerent.

Corona spinea 72 Vulnera Christi capiti inflixit.

Quidam ex reuelatione notârunt, septuaginta duo vulnera capiti fuisse inflicta, & quia nulla pars corporis vacua à plagis manere debuerat, ne & caput liberum à pœna esset, nouo exemplo corona impositа; quam nouitatem tàm accuratè duo Euangelistæ descripserunt, vt ferè vix longioribus verbis, reliqua puncta Passionis descripserint. Quot dolores simul in coronatione apparuerunt? caput cruentum totum, corpus integrum, detractione vestis ad carnem sanguine agglutinatæ, plagis renouatum, crebra percussio arundine, maiore dolore cerebrum affecit, arundo in manu contemptu plena, flexio genibus irrisoria, facies sputis fœ-

data, intolerabilis acclamatio falsi Regij tituli auribus onerosa, vno verbo, succus, & quinta essentia malitiæ.

Verùm tu Domine, tam funestâ tuâ coronatione, coronam nobis, quæ vel benè meritis, vel Imperatoribus antiquitùs dari solita erat, promeruisti. Dabatur corona ob ciues seruatos, & tu Domine tot electos, & totum mundum saluâsti, ipso teste Caiphâ, cùm tuâ morte tota gens ad cælum designata, non perijt. Dabatur muralis, & tu murum Ierusalem in natura humana primus conscendisti. Tuo exemplo id futurum Dauid prophetauit. *In Deo meo transgrediar murum.* Transgressus est, quando è limbo animam eius ad cœlum deduxisti. Dabatur laurea. Tu in victricem, coronam spineam commutâsti virenti tuâ Passione. Tu ipse & in Sanctis tuis vincendo infernum, triumphâsti. Imperatores triplici coronâ honorabantur, qui mos adhuc perseuerat. Ferrea, nonné plùs quàm ferrea tua Christe corona, vel potiùs sacrosanctum Caput tuum, quod tanquam durum ferrum, non cessit spinis, miraculosèq; vitâ superstite sustinuit, superauitque? Argenteâ honorabantur. Et caput tuum spinis tanquam igne argen-

argentum, examinatum, probatum, & purgatum à nostris peccatis, puncturis, & acuminibus spinarum, victoriæ, & innocentiæ colore album mixto roseo remansit. Honorabantur aureâ: Et caput tuum aureum gloriâ spinis, in natura tua humana toleratis, aureo perpetuæ immortalitatis, & incorruptionis dono, vt omnes electi splendescerent, à Patre impetrauit.

Anima mea, si fieri potest, vltra terram te proijce, & confuso vultu præ dolore Coronæ spineæ Domini, offer teipsam in satisfactionem pro delictis propris rogans, vt spinis contritionis cor transfigatur, quatenùs Corona spinea Saluatoris largiatur tibi cum S. Paulo, coronam videlicet iustitiæ, quam reddet Iudex iustus iis, qui diligunt aduentum eius.

CAPVT XVI.

Ostensio Christi à Pilato multitudini, dicendo: Ecce Homo.

PAtientissime IESV. Iam planè, vt verbis Prophetæ vtar, factus es *Vermis & non homo*; ostendisti te populo cum iniquo tuo assistente, duo verba proferente: *Ecce homo.* Non *Psal. 22. v. 7. Ioan. 19. v. 5.*

carent mysterio. Sic enim fortè secum discurrebat Præses: ô Iudæi, obtulistis mihi hunc hominem, qui Deum se esse iactabat, & nunc ita illum castigaui, & tam duriter egi, voluntati vestræ importunè assentiendo, vt nec hominis quidem speciem præseferat, per irrisionem appello, *Ecce homo*, quasi minimè homo. Ad quid dixeras hoc Pilate? vel potiùs, cur Passionem tuam Christe, hâc cæremoniâ illustrâsti? Concedas Domine diuinare datâ veniâ, de facto.

Cur Pilatus Christum ostendens dixit: Ecce Homo.

Aliquot causæ reperientur, vt contemptum tui Domine vlciſci possim compassione. Aut ad sedandos appetitus Iudæorum inordinatos factum, vt aspectu hominis amisso, Christus sisteret pertinaciam intentatæ condemnationis: non secutus effectus, quod enim in meritum cedere cælum decreuerat, in maius crimen barathrum verterat, voces impiæ, commiseratione exclusâ, *crucifige* resonabant: sibiq; misericordiæ indulgentiâ ablatâ, pœnam vlteriorem inuocabant, & clausis visceribus, clementiam Diuinam admittere prohibebant,

Aut exinanitio tua Christe (vt non tantùm cum S. Paulo: *In similitudi-*

Philip. 2. v. 7.

nem

nem hominis factus, & habitu inuentus vt homo; sed iam non homo,) causa. Nam ita charitas humana tibi illudebat, vt non humanè, amore ingrato responderit, & quæ compunctionis dolore & pudore, etiamsi Deum non agnouisset, innocentiam iniuriosè tractari, permittere non debuisset, contrariâ insatiatâ crudelitate, iam non homini, pœnam acerbiorem, & quæ vitam deleret, clamore postulabat. At te ad omnia paratum Domine inuenit, solummodò, vt perditum genus humanum, à perditione æterna præseruares.

Aut videbas hominem aberrasse à fine homini destinato, velut Creator, & in oculis tuis non homo, sed iumentum apparuit, secundùm Dauidem: *Homo cùm in honore esset, non intellexit: comparatus est iumentis insipientibus, & similis factus est illis.* Psal. 48. v. 15. Quid maius? adhuc diabolis factus est homo similis, propter peccatum. Tu ergo Christe, qui sarcinam peccatorum alienorum portandorum, in humeros tuos susceperas, vt ostenderes fœditatem scelerum, speciosus formâ præ filijs hominum, factus es adeò deformis, vt & pro homine non agnoscereris, & repræsentando

tando illusionem dæmonum, qui peccatoribus pœnitentibus insultant, Idæam irrisionum tuo glorioso vultu à Iudæis exhibitam, penicillo charitatis depinxisti.

Aut imitari tua facta exemplo docuisti, vt homo, seipsum & conscientiam examinando. An sit homo, diligenter inquirat? An digna Christiano homine peragat negotia? an nomen cum operibus conueniat? an in Baptismo abrenunciatione diabolo factâ, re ipsâ promissum expleat? an doleat cùm sui iuramenti formam violat? Conscientia enim vniuscuiusque est Iudex vt Pilatus, qui hominem, vel non hominem esse, sententiâ suâ certò declarabit. Aut cogitandum, quid erit in die Iudicij, quando Christus vt Iudex apparebit, & an me hominem inuenerit, vel potiùs Dei Patris, & sibi cohæredem. Ad hoc enim Dominus venit in mundum, vt mundus & homo saluetur per ipsum. Deus factus homo, vt homo esset quasi Deus, Deus in præsentatione Pilati, in Passione factus non homo, vt homo particeps esset felicitatis Diuinæ.

Quàm pulchrum erit audire vocem Dei in iudicio: *Ecce homo*, qui imitatione

tione mandata veri Dei, & hominis secutus in hac vita, præmio vt homo bonus, coronabitur. Nam si: *Dixit insipiens in corde suo, non est Deus.* Deus sapiens respondebit insipienti in iudicio, in corde suo; *non es homo:* itaque cum Angelis reprobatis æternùm cruciaberis, vti nesciens Deum, & tanquam inimicus in perpetuum Dei. *Psal. 13. v. 1.*

Anima mea seriò multoties occurrat tibi figura Christi: *Ecce homo.* Intuere vultum deformatum, rumina Pilati ludibrium, cogita Iudaicarum insultus linguarum, dicendo ad Redemptorem: *Vt iumentum factus sum, & ego semper tecum.* Sim semper tecum meditatione Passionis tuæ acerbæ, vt virtute eius mediante, præparata gaudia ingredi merear, quæ veris hominibus ad cælum prædestinatis, cruore benedicto promeruisti.

CAPVT XVII.

Timor Pilati ob non perdendam gratiam Cæsaris.

PAtientissime IESV. Hucusq; Præses, non Iudicis, defensoris potiùs munus obibat tuæ innocentiæ, sat fidelis propugnator, iam voce: *Si hunc dimit-* *Ioan. 14. v. 12.*

dimittis, non es amicus Cæsaris; adeò territus est, vt cœcitate internâ percussus, innocentiæ condemnandæ iniquum Iudicem se præbuerit. Mirabile. Verba terrebant circa Passionem tuam, & Petrum ancillæ vox, & Pilatum Iudæorum acclamatio: neque tantùm timor secutus est, sed tanta metamorphosis, vt qui ante Iudæis commiserat decisionem causæ, neq; se maculare decreto constituerat, iam cùm audîsset hos sermones Pilatus (vt Euangelista ait) magis timuit, ac non rogatus, adduxit foras Iesum, & sedit pro Tribunali.

Ego potiùs, timorem priorem considero versum in audaciam, constantiam in leuitatem: Primò timebat, ne perderet innocentiam, nunc audet eam condemnare. Primò nullâ causâ inuentâ, noluit Iudicis personam sustinere, nunc assidet Tribunali: *Ecce Rex vester, & Regem vestrum crucifigam.* Primò luctabatur cum Iudæis, de dimissione Domini, nunc tradidit eis illum, vt crucifigeretur. Pilate, vnde tanta mutatio, in momento timor vanus, expulit verum timorem, audacemque reddidit timor seruilis? verè Propheta dixit de talibus timoribus:

Ioan. 19. v. 24. Ibid. v. 15.

Ibi

Ibi trepidauerunt timore, vbi non erat timor. Cæsarem timuit, si dimisisset Saluatorem, & ideò tamen proscriptus dicitur, ac odium incurrit eius, cuius gratiam aucupari posse, iniusto decreto sibi imaginabatur: videtur eius sepulchrũ Lugduni Gallorum, signum, quòd in exilio vitam miseram finierit. *Psal. 18. v. 6.* *Psal. 52. v. 6.*

O vanæ spes, & timores mundani! Timor Pilati, est doctrina, & Politicorum modernorum instructio, quam sæpissimè imitantur. Heu, quando causa pauperis in iudicio proponitur, quoties timor causidici instat, condemnat iustitiam inopis? Verbum, *non es*, vel, *non eris amicus*, adeò perstringit Iudicum intellectûs, vt qui antea propugnatores veritatis fuerant, vertant subitò folium, & subtilitate euertunt iustitiam. Vtinam hoc non esset, falsòque hæc notarentur? Agitur de fide, & libertate Ecclesiastica, timor obnubilat cor, veremur bella, confusiones, amissiones rerum possessarum, vsurpamusque crebrò illud Euangelij: *Sinite crescere vsq; ad messem.* Timor talis remissiores in tuendis iuribus Ecclesiasticis, & nunc, & ante facit Catholicos; timor hic exprimitur à te Domine in Euangelio per noctem, & *Matt. 13. v. 30.*

ei as-

ei assimilatur, quâ obcœcata mens humana, quasi dormit, somnoque graui oppressa iacet, interim inimicus homo superseminat zyzania, inde tot hæreses, schismata, scandala enata, quæ iam difficulter eradicari possunt, & quod dolendum, multiplicantur ferè quotidiè timore nostro permittente. Timor Pilati regnat in cordibus mortalium, quando citiùs Deum, quàm hominem offendere malunt, ad nutus Dominorum statim mandata Diuina violant, & quod magis, ad ictus oculorum Heri, peccata exequuntur.

Anima mea fuge talem timorem, si optio daretur tibi, quem lædere malles an Deum, an verò hominem, non occupet cor tuum momentaneum odium hominis, nec spes vanæ gloriæ, & præmij consequendi, considera illud dictum: *Spes impij tanquam fumus est, qui à vento diffunditur*, potiùs timore Dei armate, qui in gehennam mittere potest te sempiternam. Si nunc interrogares Pilatum, quomodo ei placet timor Cæsaris? responderet in cruciatu inferni, detestando timorem citò transactum: de timore autem Diuino, quis dubitabit, quòd vertetur in summam consolationem, & tranquillitatem animi?

Roga

Roga ergo anima mea Crucifixi imagini adstans, vt vero timore suo, cor tuum Saluator repleat, time illum, qui æternitatis bonæ, & malæ clauem tenet: & timore (si amor insufficiens apud te est) inferni, ac tremendæ æternitatis, contemne timores mundanos, & potiùs tantùm proficere coneris, vt tuus timor vertatur in amorem. Non timuit Dominus pœnas pro te misero nocente sustinere, amor expulit timorem, imitare tu quoque Ducem tuum, neque timeas pati compatiendo Christo, & redamando eundem, dic effuso corde: *Confige timore tuo carnes meas, à iudicijs enim* (non sæculi) sed *tuis timui.*

CAPVT XVIII.

Lotio manuum Pilati.

PAtientissime IESV. Cæremoniâ Politicâ mundi, ante condemnationem tuam, vsus est Pilatus, lauit manus coram populo, dicens: *Innocens ego sum à sanguine iusti huius, Vos videritis.* Matt. 27 v. 24. Pilate, duplici corde dicis, neque verba tua concordant facto, si innocens est. quare condemnas? si nocens, quare iustum fateris, & vocas, culpamque in alios transfers, dicens: *Vos videri-*

deritis? aquânè tantum delictum abolere, & abluere te putas? contrarium Regi pœnitenti operaris, ipse non se lauat, sed lauari orat: *Lauame Domine ab iniquitate mea, & à peccato meo munda me.* Et tu lauas te, simulque confiteris iniquitatem, inquinarisque magis lotione, cùm persistis in perdendo iusto, & tamen mundum te putas, alios peccato inuoluendo: In hoc benè prophetâsti: *Vos videritis.*

Psal. 50. v. 3.

Vident, & videbunt Iudæi, quanto scelere polluerunt sese, quantâq; maledictione propria capita, & descendentium, inuoluerunt; dolenda sententia eorum, & decretum ab ipsis in seipsos latum: *Sanguis eius super nos, & super filios nostros.* Operuit illos vindicta, & temporalis, & æterna. In spiritu condolet illis Psalmista, & rogat intercedendo, inducens seipsum in persona Iudæorum: *Saluame Deus, quoniam intrauerunt aquæ usque ad animã meam, &c. Veni in altitudinem maris, & tempestas demersit me.* Aqua sanguinis Christi, vlta est Iudæos per Romanos: In sanguine Domini tanquam in rubro mari, perierunt cum Pharaone; altitudo iudiciorum Diuinorum, demersit illos in profundum infor-

Matt. 27 v. 25.

Psal. 63. v. 2.

infortunij, tantaque tempestas exorta, vt dissipati, & vagi, ferè vsque ad aduentum Saluatoris in iudicium, eiectique ex habitationibus suis, miserè vitam sustineant. Non reiecisti tamen, Domine, Dauidis petitionem, tandem in fine misereberis eorum, quod idem decantat: *Saluos nos fac Domine Deus noster, & congrega nos de nationibus, vt confiteamur nomini sancto tuo, & gloriemur in laude tua.* *Iudæi propter Dauidis postulationem in fine conuertentur.* *Psa. 105. v. 47.*

Verùm quale hoc mysterium? Pilatus aquâ lauat manus, & Iudæi de sanguine clamant, vt sit *supra illos, & filios eorum.* Aqua hæc immunda fuit, quæ sanguinem effundendum declarauit tuum, Domine. Intellexerunt Iudæi, & solitâ malitiâ appetebant sanguinem: Pilatus aquâ innocentiam suam probare conabatur: Iudæi etiam, sanguinis profusione tui, Pilato quasi veniam promittebant, in se, & suos assumentes culpam, verè dixerunt: *Super nos*; nam non pro illis (quòad efficaciam) effusus est Sanguis tuus, ô Redemptor, transilijt illos meritum Passionis, & nobis applicatum. Ideò postea à Iudæis, neque Apostoli, neque doctrina illorum acceptata, & hoc est, quod S. Paulus alloquendo eos, dicit:

Quan-

Quandoquidem vos indignos iudicâstis, semine Euangelii, *ibimus, & conuertemur ad gentes.* Sicque receptum à gentibus Euangelium, quod simul fructum Passionis ijs applicauit, & contulit.

Anima mea, age gratias humillimas Saluatori, quòd non sis ex numero Iudæorum, quos sanguis eius condemnabit, lotionem imitare non Pilati, sed potiùs Dauidis. Aqua illa versa est in sanguinem, hæc posterior, vocatur aqua pœnitentiæ, exprimet illa sanguinem, & dignum est, vt sanguis sanguine rependatur, si non re, saltem voto, & mortificatione. Quis scit, an non exprimere voluit Pilatus illâ lotione, repræsentareque iniustorum iudicum exemplar? qui leui aliquo dolore, extrinseco facto, sanguinea decreta eluere se putant, sanguineas maculas manuum, subtili eleemosynâ redimere sibi pollicentur. Falluntur. Pilato non profuit aqua, nec sanguis Iudæis, nisi in perditionem. Deus auertat à Iudicibus pœnam similem. Tu anima, te ipsam iudica, ne iudiceris à Iudice iustissimo, & terribili, neque simplici aquâ, verùm durâ pœnitentiâ induta, exora, ne frustra pro te Sanguis Christi effu-

effusus, in die iudicij inueniatur: non sit *supra te, sed per te, & in te*, adminimùm vnam guttulam postules, satis erit pro tua salute, quæ pro toto mundo sufficeret. Roga ergò, vt conducat te illa ad vitam, quæ data est credentibus & quam promeruit morte suâ Deus, & homo simul.

CAPVT XIX.

Condemnatio, & decretum infame Pilati contra Christum.

PAtientissime IESV. Pilatus itaque assecuratione Iudæorum fretus, & se immunem à delicto reputans, decretum tulit contra te infame; vnum tale decretum à condito mundo, cùm homo Deum, peccator puritatem condemnat. A sæculo non auditum, nec audiendum, in iudicio comparuisse hominem Deum, & huic simile, vitam morte punitam. Pilate, si meliùs trutinâsses, & in ferenda sententia deliberasses, fortassè mutâsses sententiam, at orbus factus es, timor impertinens, non audita veritas, aqua sordida, quâ lotus es, perfudit oculos tuos, ne agnosceres Dominum, futurumq; omnium & tui Iudicem: Data quidem fuit tibi pote-

Ioan. 19. v. 10. potestas, vt ipse fassus es, dicens: *Potestatem habeo crucifigere te, & potestatem habeo dimittere te.* Verùm abusus es eâ tibi desuper concessâ, errâsti miser in electione, quia supremam potestatem iniquè iud cânti: iudicium tibi assumpsisti, & illud non conscientia, non ius, non æquitas, magis respectus Iudæorum, & gratia Tiberij decretum formabat. Crudele, & terribile iudicium illud, quo innocentia absque causa legitima, solo causidico inuidiâ assistente, decernitur punienda. Tua Domine benignitas, & amor patiendi effecit, vt tanquam latro, & latronum pessimus ad detestandam mortem fueris designatus, cuius decreti, non alia causa, nisi vt nos à decreto æternæ liberares damnationis.

Vellem imaginari quale iudicium fuerit de hoc contra te decreto lato, inferni, terræ, cæli, video vbique & dolorem, & triumphum. Infernus triumphat, cùm inuoluit Pilatum Iudicem, & Iudæos peccato, qui iniquè tulerant sententiam: versus triumphus in dolorem, agnouit enim plenè infernus hoc vno decreto à pœna gehennæ, & formidabili decreto, genus humanum liberatum. Terra triumphat de

iudi-

iudicio contra te prolato, cùm sublatus fueris, qui Iudæis vera dicere, & redarguere scelera illorum liberè assueueras. Dolet etiam terra, cùm multi reuerterentur post obitum tuum percutientes pectora sua, & ad compunctionem reuocarentur, & eadem terra tremore præter naturam, amissoque splendore mærorem testabatur. Cælum triumphat quoque, pace factâ, mediante hoc decreto cum terra, eâq; publicatâ superis; Dolor occupauit omnes cœlites, qui tam indignè tractari, & iudicari Creatorem à creatura videntes, commouebantur, testatique sunt, per Solem, & Lunam obductam nigredine, quâ amaritudinem propriam declarabant.

Quid tu facies anima, condolebisné Domino tuo, an gaudio exultabis, audito hoc decreto? Relinque infernum, neque triumphum, neque lætitiam eorum admitte, imitare potiùs cælum, & terram, vtriusque factum meditatione tuâ comprehende, compassionem excita, gratias læta decantando, simulque profundum dolorem, ob tam crudelem, & ignominiosam mortem Saluatoris. Ad hoc enim venit in mundum, vt se exinaniret propter te, teque

lucraretur: passus est se condemnari, vt reatuum tuorum veniam apud Patrem impetraret, non appellauit ab iniustissimo decreto, vt tu appellareris Filius Dei, & Cohæres in æternum Christi: statimque triumphi causam inuenies, cùm post tale decretum Saluator de inferno, & mundo, & carne duxit triumphum: & tu eius virtute omnes hos inimicos superare poteris, dicendo: *Omnia possum in eo, qui me confortat.*

Phil. 4. v. 14.

Decreto Domini iniusto, decretum illud Paradisi relaxatum fuit, aperti enim sunt cæli, & portæ patefactæ, cuilibet liber ingressus in illud: non sicut ante Passionem Christi, sanctissimi etiam homines, & in innocentia ex hac vita sublati, non statim potuerunt ingredi cælum, expectabant aliquot millia Annorum, liberationem à Messia, vt Abel, Abraham, & reliqui clamabant assiduè: *Rorate cæli desuper.* Nunc apertæ sunt portæ, & multis ad cælum via patet, vti de S. Benedicto, & Francisco legimus, hi absque vllo impedimento euolârunt ad conspectum Dei.

Isa. 45. v. 8.

Ergo anima mea alacriter perge, in cursu vitæ tuæ, & supplex ora Redempto-

demptorem, vt suo decreto iusto, iustam sententiã suam pro peccatis condemnantem mitiget, quatenùs in dissolutione corporis, possis expectare iucundum illud: *Venite*, prævalenteq; misericordiâ eius, capere possis possessionem hæreditatis æternæ.

CAPVT XX.

Processio Christi ad montem Caluariæ induti priùs veste.

PAtientissime IESV. Decreto perlecto contra te publicè, veste, quâ indutus fueras ad ludibria, & cruciatus, exuunt te apparitores, & abstrahunt à sacrosancto Corpore tuo, & iterùm ignominiosè denudant, restituuntque priorem vestem, quæ sanguini tuo coniungitur, & vulneribus recentibus adhæret! Præcedit Magistratus, & turba, ad talem actum, multa se vndequaque effundit, vt tuæ lamentabili processioni adsint quàm plurimi spectatores: Tibi verò iam ex plagis innumeris, verberibusque millenis, tum ex spinis penetrantibus cerebrum, debilitato, Crucem grauissimam imponunt portandam.

O crudelitas absque vlla nota miseri-

ricordiæ! O duræ ceruicis Iudæi! quod antea pessimè optâstis, vt verum Messiam ad mortem condemnaretis, peiùs adhuc continuatis, neque de leuamine aliquo afferendo cogitatis, sed onere insupportabili venerandos humeros deprimitis. In spiritu Dauid intuitus hanc tuam Christe processionem, ex-

Psal. 84. v. 14. clamat: *Iustitia ante eum ambulabit, & ponet in via gressus suos.* Ecce hoc fit; iustitia Patris ante te ambulat, non ex tua culpa, quæ nunquam est, nec fuit, nostra delicta à te susceptа, talem iustitiam meruerunt, (respectu enim personæ tuæ Diuinæ, æterna pœna in tantam, & tam acerbam commutata est) quasi oblitus Pater sui proprij Filij, in corpore benedicto nostros excessus vltus est, & iustitiam ideò præcedere iussit, vt abundè illâ placaretur. Gressus verò tui, quos posuisti in terra fixos, quàm terribiles causant dolores? Non possunt esse horribiliores, quàm quòd tuo sanguine conspersi sint? nescio an felices, an infelices nominem gressus tuos cruore tuo manantes. Felices inde, nam porta Paradisi antea occlusa, rubore tuo viso, quasi erubescens aperta est. Infelices, Iudæos enim tanto sanguine conspecto, plùs quàm ada-

man-

mantina corda habuisse : respuerunt enim propriam salutem , neque emolliri se passi sunt cruore Agni immaculati.

Ignoro an aliquis locus fuerit vacuus, & immunis à consperſione liquoris tui purpurei, & nihilominùs contemptus,& vilis habitus,ad porcorumque transijt liberationem. Posuisti in via gressus tuos Domine, vt omnes clarè viderent, neque errare possent, sanguine tuo propterea notâsti , & cruce vestigia impressisti , vt duplici viâ ad cælum humanum pertraheres genus. Martyrum vna, quæ imitatione Passionis tuæ , exactè custodit gressus tuos, pro ingentis pretij sanguine , proprium in recompensam (licet in comparatione exiguum , & non adeò mundum) offert, munditiem consequens tuo: Confessorum, & mortificatorum altera via, quæ pondere portandæ crucis conatur assequi præeuntem te Dominum, & vocantem : *Qui vult venire post me , tollat crucem suam.* Præcessit ergò & iustitia cum cruce tua , & vestigia cum sanguine iter monstrant. Vtinam & tu , mea anima , sequi posses vnam ex istis duabus viam, trita est, & à multis per tot millia annorum feliciter *Matt. 16 v. 24.*

confecta: ſtude vt ingrediaris illam, perueniaſque ad montem, non ignominioſum, at glorioſum. Artifex enim cœleſtis, crucem contemptibilem mutauit in adorandam, & montem Caluariæ in montem gratiæ. Vel ſi quis interpretaretur illud Regis: *Iuſtitia ante eum ambulabit, & ponet in via greſſus ſuos.* Iuſtitia tua ante te in iudicio, id eſt, ante incredulos, & Iudæos, & reprobos ambulabit, & ſemper, & in æternum: hi miſericordiâ iudicati indigni, quia te iuſtitiam ipſam non agnouerunt, immò, quod peius, iniuſtè interfecerunt: ponet autem greſſus ſuos in electis, videlicet, characterem indelebilem prædeſtinationis ad vitam æternam, quia ipſi te nôrunt, & tu nôſti eos, dicens: *Sicut nouit me viuens Pater, & ego agnoſco Patrem.* Ideò: *Cognoſco oues meas, & cognoſcunt me mea.* Idem Pſalmographus: *Nouit Dominus viam iuſtorum, & iter impiorum peribit.* Impij aberrârunt à greſſu Domini, & in denſas ſyluas peccatorum, & laqueos inimici, iuſtitiâ præeunte, inciderunt, & perierunt: Iuſti autem ſæpè per contemplationem cruoris Chriſti, & deſiderium compatiendi, tum per afflictionem

Ioan. 10. v. 15.

nem membrorum suorum, vestigijs adhærent tuis, ideò error procul ab eis, notitiaque perfecta gressuum tuorum adest illis.

O anima, anhela assiduè ad Crucifixum, vt verè vestigia eius custodire valeas ad ipsum obitum tuum, rogando, quatenùs processio tua vltima inhæreat gressibus eius, quibus perducaris ad montem salutis.

CAPVT XXI.

Còactio Simonis Cyrenæi ad portandam Crucem cum Christo.

PAtientissime IESV. Tandem compassio valde sera inuitauit Iudæos, vt videntes te Domine grauatum cruce, inuenirent quendam Cyrenæum venientem de villa, eumque inuitum angariauerunt ad portandum tecum Crucem. Parua pietas, prorsùs minor commiseratio, ex tanto numero, & tam copioso, ne vnus quidem repertus, qui sponte accurreret, associaretur tibi, atque adiuuaret in tam graui onere. Fortè hæc causa, quòd tu primus tanquam Dux cruciferorum, qui post te baiulare nitebantur crucem, e-

xemplo tuo præiuisti, misera conditio humana nostra: fugimus crucem, tanquam rem detestandam, & potiùs Deum relinquimus, ne crucem feramus. Quot ob non portatam crucem temporalem, æterno macerantur supplicio? Quot non lubentes cruci mancipati gemunt, blasphemant, lamentantur? qui si ex necessitate facerent virtutem, & alacres impositam crucem sustinerent, præmio honorarentur infinito, & nunc cum gemitu ad alterum gemitum æternorum cruciatuum deueniunt: Quot imaginantur sibi, & pollicentur, sine baiulatione crucis Christianæ, peruenturos se læto passu ad montem cælestis Ierusalem! falluntur.

Ego omninò puto istum Cyrenæum figurâsse electos, (licet an ipse sit in numero eorum relinquo disputandũ.) Electi in hoc mundo viuentes, pergunt ex villa vteri materni, cursu toto vitæ suæ in Ierusalem supernam, & vellent intrare absque cruce, fieri id non potest: obuiam habent Passionem tuam, ibi per inspirationes, & occasiones, aliquando etiam per vim, vt Paulus, Eustachius, & alij multi, compelluntur ad portandam crucem, & tum

arma-

armatis illâ, primùm ingressus patet ad Ciuitatem illam, triumphus, & ornatu plenam. Hoc mirum, repertum vnum solum, & eum còáctum, vt tibi Domine socius esset in ferenda cruce. Terret cor animæ vniuscuiusque paucos esse imitatores crucis, propterea pauci electi, ideò suspirandum dilatato corde: vt simus de electis.

Dic anima mea, coge Christe tribulationibus, immitte angustias, ad crucem tuam baiulandam compelle intrare: Durus quidem labor, at præmium æternum. Quanta benignitas Saluatoris, non vult, vt integram crucem feramus: grauis est: nec Deus vt homo, voluit portare solus, ac sine auxilio eam ferre, ideò etiam crux Christi non integra, distributa in minimas particulas. Minima sunt, quæ nos toleramus, respectu dolorum Domini. Tres circumstantiæ in adiutorio crucis tuæ notatæ. Vna, opus esse adiumento alicuius: Alia, cogere oportet, vt feratur commodiùs crux: Tertia, non deposita ea ex humeris, nisi in loco à Deo Patre assignato. Passio Redemptoris est nostra imitatio, Quis posset nostrûm in humero deferre crucem in hoc mundo, nisi illius adiutorio suffultus,

Crux cũ Dei auxilio ferenda.

Ioan. 15. v. 5. qui de seipso loquitur clarè: *Sine me nihil potestis facere.* Non deest auxilio Christus, qui vbique præsens est, nouitque necessitates nostras, ac paratus semper ad nos adiuuandos, sed quomodo potest cogi Deus? Potest omninò, rogari vult & non semel, petere enim ab illo non est importunum esse, verùm obedire mandatis: ipse enim Matt. 7. v. 7. iussit vt peteremus: *Petite, & accipietis.* Oratione, bonisque alijs operibus cogi desiderat. Quid iam sperandum, nisi perseuerantia? quæ omninò succedet: non enim deponetur crux, nisi loco, & tempore à Deo præfixo, in monte illo gloriæ, vbi nulla crux, hic in mundo ipsa remanet.

Quid dices anima, si ad oculum videbis, nihil te circa se habere, nisi crucem? Caro, nonné crux? quæ te ad malum incitat, & retrahit à bono. Plumbea est, ex gleba terrena efformata, idcircò ad imum tendit, teque secum semper compellit terrena sapere. Mundus, nonné crux? quid blanditijs suis, & promissione longæ vitæ, seducit, pollicendo vanè vana? Diabolus, nonné instrumentum crucis? misericordiam eleuando Dei, & iustitiam è contrario parui æstimando, vt te non hanc

hanc breuem crucem, sed sempiternam portare suggestionibus suis faciat? Conscientia, nonné crux? quæ te assiduè torquet, & dilaniat, obijciendo varios scrupulos, & peccata in conspectu tuo statuendo, & quandoque ad desperationem inducendo? Honores, voluptates, damna, calamitates, inuidiæ immissæ, nonné cruces?

Procide ergò anima ad pedes Christi crucem baiulantis, & apprehensis illis, cum lachrymis, inclinatoq; vultu, ora, vt quando sarcina corporis tui deponenda erit, sit tibi Dominus in refrigerium, accurrat inuitatus precibus tuis, & bono fine perseuerantiæ tua benè facta coronet, vt in cœlestem Hierusalem ingredi, & montem montium ipsum Deum conspicere in maiestate illius possis.

CAPVT XXII.

Trinus Christi lapsus cum cruce, vt traditio quorundam.

PAtientissime IESV. Admiror tuam debilitatem, cadis sub cruce, quid? nunc ante te procidunt omnes creaturæ, de te canit Ecclesia: *O Radix Iesse, qui stas in signum populorum, super* Isaiæ 11. v. 10.

quem continebunt Reges os suum, quem gentes deprecabantur. Video nunc omnia contraria, corruis in derisum Iudæorum, contines ipse os sacrosanctũ, non solùm coram Regibus, , sed etiam coram Iudice vno Pilato, gentium nulla deprecatio, potiùs totius populi auditur mala imprecatio. Quid causæ? Cur robur & vires tuas abscondis Domine, quas prædicat in spiritu Dauid: *Fortitudo, & laus mea Dominus, & factus est mihi in salutem.* Anima, recognosce beneficium, consídera misericordiam, aduerte intrinsecè sapientiam Dei, infirmus factus est, vt nos firmos redderet, cecidit, vt nos surgeremus, & gloriosè resurgeremus. Debilitas humanæ naturæ assumpta, in terram eum deiecit, vt nos natura diuina eius ad cælum eueheret.

Psa. 117. v. 14.

Christus cur ter sub cruce cecidit.

Verum cur notatum de terno casu? stude meditatione, à longè rimari occasionem anima? vnum Deum, sed trinum in personis, peccatis nostris offendimus. Secunda persona Trinitatis, satisfaciendo in natura humana, trino casu reconciliat nos iræ supremæ: cæli Domino offert, vultumque cœlitum impetrat serenum. Triplicia sunt hominũ scelera, originalia, veniali-

alia,

alia, mortalia, hæc abluere venerat mediator, trino casu delet præcipitia nostra, impetrat veniam, cælum aperit. Peccamus nati, peccamus dum viuimus, peccamus dum morimur, ter ergò cadere debere Saluatorem, decreuerat æterna sapientia.

Tria loca post peccatum assignata nobis, vterus cum delicto maternus, mundus semper malignus, infernus absque fundo misericordiæ: Trinus lapsus Christi præseruauit mortales, qui ad vitam sunt prædestinati, ab hac triplici ruina.

Triplex pœna debebatur nobis, accidentalis, diuturna, æterna, præseruati sumus medicinâ trinâ casus Domini nostri. Peccamus ferè triplici modo, soli, cum alijs, secreto, publicoque scandalo præbemus exemplum: expiatione trinâ, casus Christi placatus est Pater æternus, & facili pœnitentiâ remittuntur scelera nostra.

Habemus tres potentias, quibus læditur diuina Maiestas: Intellectu, voluntate, memoriâ, distinctæ sunt, & diuerso modo vindictam à Deo expectant, ideò distincti casus Redemptoris, vt variarum noxarum elueret demerita.

Triplici modo prohibebantur animæ ingredi cælum: per retentionem, vt Elias & Enoch: per limbum, vt Patres: per purgatorium, qui non expletâ pœnitentiâ è mundo excesserunt, nulli olim rectâ viâ ad thronum Dei concessa, Passio, & trinus casus Christi, liberum accessum indulsit ad cælum, nullus iam mortalium cohibetur ab eius ingressu ipso die decessus, si absque peccato moriatur, & satisfactione absolutus compareat: non cum Elia ad retentionem, non cum Patribus ad limbum, non cum aspersis maculâ ad purgatorium: directo tramite, viâ Passionis conscendit Paradisum, possessor eius fit, aperiuntur portæ à Ianitoribus constitutis, agnoscitur dignus intromissione: fit denique ex mortali immortalis.

Videtur quidem nobis exigua res peccatum, at in conspectu diuino pondus habet, & demergit ad centrum centri. Cogitatio nostra obscœna, quid est nisi ventus, & tamen solidam pœnam meretur? ita, vt primus casus necessarius fuerit Christi, vt nostrarum cogitationum subueniret malo: verbum leue apud nos, de eo nihilominùs rationem sumus reddituri in iudi-

cio,

cio, pœnam, & hanc mitigauit secundus Christi lapsus, dum opere implemus desiderium noxium, summa subsequitur offensa Diuina, quam tertio casu Christus auertit. Difficulter ascenditur mons cœlestis: hanc difficultatem amouit Dominus trino casu.

Anima mea, non ter, sed si possos cum S. Iacobo, ter centies cadas super vultum deformem tuum, supplicando, vt quandoquidem non ter, verùm infinities Deus erexit te, ne perires, erigat te Passione suâ, & resurgere faciat constanter à praua, & inueterata tua consuetudine peccandi, à tot occasionibus impedientibus salutem tuam, & in hora vltima ab inferi casu, constituatque te erectum, & stantem, ad laudes Dei, & canentem illud Canticum, quo nunquam satiari possunt electi.

CAPVT XXIII.

Veronica occurrit Christo, & faciei eius impressio.

PAtientissime IESV. Ecce multò melius Veronica pia mulier tibi compatitur, quàm gens Iudæa, non angariata, non còácta, festina occurrit, & vi-

& visâ tuâ facie, quam antea nouerat, decoram, splendidam, candidam, rubicundam, delicatam, in qua aspicienda visus non potuit satiari Angelorum, multò minùs hominum, iam immutata (quòd & parcè) vt verum fatear, vix agnita, spurca, fæda, sputis deformata, lacerata, conuulsa, despecta. Obstupuit S. fæmina, immisericordiamq; tot hominũ circumstantium detestata, accepto linteo, abstergit benedictum sanguinem, & faciem repletam cruore. Secuta statim merces, vultus Domini tanquam in speculo elaboratus, tanquam excisus, tanquam impressus, remansit, remanet, & remanebit. Sis benedicta mulier, quæ & Christum aliquo modo consolata es, & opem aliquam exterso sanguine attulisti, nobisque vultum eius horribilem aspiciendum reliquisti, vt qui tempore Passionis eius, nec nati fueramus, nunc non tantùm auribus, sed & oculis videndo, dolores eius lachrymis perfunderemus, (obiecta enim magis mouent sensus) Roma ostendit Veronicæ meritum, simulque incitat ad gratitudinem animam Christianam, & ad patiendum vicissim pro Domino, & ad fidem inuitat.

Ani-

Anima deuota cur non inuestigas, quare voluerit relinquere Saluator vultum hunc impressum? Deus & natura nihil faciunt frustra, vel, vt quàm gratum esset obsequium Veronicæ declararet, reliquit vestigiũ faciei in linteo, quo oblectaretur deuota fæmina, præmiumq; maius in cælo certò certius speraret. *Cur Christus faciem impressit lintco Veronicæ.*

Vel, vt in nobis excitaret desiderium sui, quatenùs occurramus ei in Passione, meditationeque, & assidua cogitatione, insculpamus in cordibus nostris Veronicæ similem imaginem, quod & in S. Clara sepulta in monte Falconis peregrinis ostenditur, quod & mihi aspicere contigit, dum Passionis Christi mysteria, quasi arte exculpta, in eius corde fuisse monstrantur. Et in S. Francisco imitatore crucis Christi, extra, claui in manibus, & pedibus, & apertio lateris in corpore eminebat, interiorem compassionem visibilibus signis prodendo, tum & alij Sancti experti sunt idem, reuoluentes memoriâ efficaci, amaritudinem dolorum Saluatoris.

Vel, vt à Veronica vultus exceptus Domini, terreret inimicos crucis. & opitularetur oppressis ab eis, quod frequen-

quenter videtur Romæ, vbi multi obsessi sacrâ imagine Veronicæ elatâ liberantur.

Vel, vt tam terribili visu faciei Christi, homo consideret iudicium vltimũ. Si enim ille immeritus, tantoperè faciem immutari sibi permisit, qualis vultus erit damnatorum? Et ipsa facies Iudicis, apparebit terribilis, cùm, verbo *ite*, repellet à iucunditate visionis suæ, inferno destinatos. Neq; hoc extra mysterium, quòd non in alia materia, at in linteo depingere voluerit Christus vultum proprium. Qui enim exprimere conatus fuerit in corde suo, & repræsentare sibi crudelem eius Passionem, debet esse mundus, & albus. Munditiem requirit, & albedinem internam à nobis Deus, fugit ab immundis, nec videri se patitur, dicendo: *Matt. 5. v. 8.* *Beati mundo corde, quoniam ipsi Deum videbunt.* Conformando se Deo in munditie in hoc mundo, & in cælo in albedine casta, quisquis ille erit, videbit, prout in se est, Deum.

Anima mea, occurre cum Veronica Redemptori, atque in secreto conclaui cordis, pleno compassionis affectu, intuere faciem à Veronica exceptam indecoram: Deformis enim factus est, vt te for-

te formosam faceret, immutârat splendorem, vt tu sicut Sol radios emitteres lucentes: exujt se venustate, vt te indueret veste immortalitatis. Verùm hîc priùs munda per confessionem, & contritionem conscientiam tuam, hâc visâ, certò relinquet similitudinem faciei suæ in visceribus tuis, vel potiùs te in se transformabit: vt sicut nunc intueris mente vultum doloroſum, ita in cælo aspicias vultum eiusdem, re ipsâ glorioſum.

CAPVT XXIV.

Expendenda verba prolata à Christo ad filias Hierusalem, Nolite flere super me.

PAtientissime IESV. Felicior fuit Veronica præ filiabus Hierusalem, illa, mercede Sancti vultus tui retentâ, inter luctum lætior abijt. Filiæ Hierusalem lachrymas suas tibi offerunt, & duro responso admonentur: itané pro compassione minæ, Domine mitissime? Aliud iudicium Dei à nostro, nouit ipse corda hominum. Ex muliebri affectu tantùm fletu excitato, non satis fit Saluatori, verus dolor, & compunctio cordis requiritur, vt benigno, quis

Quare Christus filias Hierusalem prohibuit flere,

quis responso à passo Christo recreetur. Ruminanda sunt seriò horribilia verba Domini, & in viscera profundè
Luc. 23. v. 28. immittenda. *Filiæ Hierusalem nolite flere super me, sed super vosipsas flete, & super filios vestros.* Fortè voluisti dicere: Ego fletu vestro non indigeo, & consolationes omnes respuo, sponte me in has submisi pœnas, ac Passio mea breui in gloriam, commodumq; generis humani conuertetur: At vos fletum vestrum in vos ipsas vertite, quæ non recepistis doctrinam meam, respuistis admonitiones, Messiam verum non agnouistis, sicut & filij vestri, quos molliter educâstis, genimina viperarum, qui tam ingrati extiterunt, vt visis signis, miraculis, prophetijs, prodigijs, me loco gratitudinis ad mortem condemnârunt, & quòd crudelius, vt meus sanguis caderet super illos, & filios eorum, publico clamore præoptârunt.

Sequuntur postea vlteriora acerba
Luc. 23. v. 29. verba Redemptoris: *Quoniam ecce venient dies, in quibus dicent, Beatæ sterriles, & ventres, qui non genuerunt, & vbera, quæ non lactauerunt.* Hoc ferè voluit intelligi. Iam quidem bonos ducitis dies, optatis vobis prolem,

vnde

vnde consolationes vestras quæratis,& genio indulgeatis, verùm ecce prædico, quia veniet dies, dies vltima, & amara, dies iræ, quando æternâ damnatione vos cum filijs vestris còárctati, perpetuo planctu, & vlulatu, stridoreque dentium, infernum replebitis, ac in mutua odia, & execrationes, & rabiem conuertimini,maledicentes diei, quâ nati estis, optantes, vt nunquam fuissetis emissi ex vtero, sterilitatem fœcunditati præferentes.

Procedit vlteriùs Dominus in terribili sententia: *Tunc dicent montibus, cadite super nos, & collibus operite nos.* *Ibidem v. 30.* Innuendo de vultu suo,quem nunc filij vestri, & vos tot ludibrijs, & verberibus affecistis, in iudicio extremo faciei meæ, & Maiestatis splendorem non feretis, & abscondi cum S. Iob velletis, ne aspicere possetis, inclamabitis montes, & colles, vt cadant, & operiant vos, non fiet hoc, iuxta opinionem D. Bernardi, potiùs continget, quod dicit: *In conspectu Iudicis æterni, damnatis apparere erit intolerabile, latere impossibile.* Vel etiam per montes, & colles Dominus vanitatem designat, & superbiam, quâ in vita Iudæi eleuabantur, dolebunt post mortem,

tem, & vellent humiliari, & non videri, nihil verò illis proficiet hæc inuocatio: ibunt in ignem æternum cum suis vanitatibus, & in centro terræ humiliabuntur.

Concludit tandem plenis timore verbis: *Quia si in viridi ligno hoc faciunt, in arido quid fiet?* Id est: Si ego, inquit, qui florui in diuinitate mea ab æterno, & in æternum florebo, & in innocentia mea, etiam homo cùm sim, floreo, tamen tot flagella, propter aliena peccata dorsum meum excepit, & adhuc ferreos clauos sustinebit, & ab ijs in cruce sustentabitur, quid vobiscum fiet? cùm iusto Dei decreto, tanquam arida ligna, quæ citò concipiunt ignem, proijciemini in gehennam, vbi experiemini flammam, nunquam extinguendam? Verè arida ligna, quæ nullum fructum, neque ex virenti Passione mea retulistis, neque ex mandatis meis percepistis, ad nihilum ergò valetis, nisi vt proijciamini in flammeam æternitatem.

Ibidem v. 31.

Tu anima mea, cum Veronica potiùs occurre Christo, & vultum eius exterge linteo doloris, quàm vt simplici fletu ex timore seruili proueniente, cum filiabus Hierusalem, Dominum

minum prosequaris, virensque bonis operibus, crucem eius dulciter amplectendo, deprecare humiliter, ne cadant in te tam horrenda verba Saluatoris, sed vt sanguis pretiosus eius, pro te etiam effusus inueniatur.

CAPVT XXV.

Mariæ luctus videntis à longè Filium cruce grauatum.

PAtientissime IESV. Extra dubium est, Matrem tuam secutam esse, & comitatam, tuam atrocem crucis baiulationem. Sed quid causæ, quòd illam insalutatam præterieras? Ad Veronicæ occursum nihil locutus, pignus faciei tamen impressum ei reliquisti: filiabus Hierusalem pro fletu (vt vel sic tantùm resipiscerent) damnationem prædixisti: Matri tuæ dilectissimæ, nec Aue dixisti. Et quod magis, nemo Euangelistarum, ne quidem mentionem Mariæ præsentiæ, & doloris calamo descripsit. Non casu factum, nec frustra: est & hoc ad augmentum Passionis vtriusque, & Filij, & Matris. Filius præ mæstitia, nec verbo, nec aspectu, languentem animam exacerbare Genitricis suæ voluit. Mater vix præ gùttis la-

tis lachrymarum intueri sanguine velatam faciem Filij valuit, reciprocus dolor ita radijs compassionis vtrumq; cor affecit, vt vtrique ori silentium imposuerit, ne locutione intrinsecum affectum commotum amborum aliquo modo mitigaret: nec in multiloquium descendit Mater, sciens verba eius, quasi noua verbera Filio accedere posse: & vicissim aperire nouos & lachrymarum, & sanguinis fontes.

Intuere interno oculo Matrem, anima, quàm fœcunda fuerit afflictionis eius materia? Videre Cirenæum alienigenam, iuuare baiulando crucem Domini, & ipsam otiosam, solo dolore occupatam stare? Sed quid? Fortè ipsa maius pondus addidit, iuuando spiritu laborem Filij, prompta ad auxilium ferendum, alacris ad latera propria supponenda oneri dilecti. Sanguinem exterfisset meliùs Veronicâ, assueta à puero seruire nato, erexisset è terra depressum cruce, amore materno compulsa: Non permissum. Ergò & sibi, & Filio sarcina dolorum maior imposita, non posse ferre opem amanti, quanta pœna? Non posse iuuari ab amante, non minor afflictio? Christus vtrumque nouit, & Matris desiderium, &

um, & propriæ voluntatis inclinationem. Clauserat spontè ianuam solatij, volensque proprium, & Matris leuamen amouit, & Euangelistis obliuione silentium indixit.

Quid ad hæc Mater: non ignorabat talem esse voluntatem Filij, viscera tamen materna acerbitate plena gerebat. Resignatio perfectæ obedientiæ erga Deum, tolerabat tot ictus cordis amaros, coniunctio interim sanguinis, & visio effusi in Filio, lachrymarum fluuios vberrimos, subministrabat. Admonitio etiam illa ad filias Hierusalem Saluatoris, penetrauerat animam Mariæ. Si enim conseruabat antea omnia verba Filij, quid iam idem & tunc non fecerat. Cognouerat copiosum sanguinem dilecti effusum, non omnium saluti profuturum, & quæ maior cogitari potuit interna angustia?

O Anima mea, duplica affectum compassionis, & Matris, & Filij, & perpende, quantâ amaritudine repletæ erant benedictæ illæ animæ? quanta pluuia sanguinis & guttarum, ex oculis, & corporibus defluebat? Quot gemitus & singultus numero nascebantur? Hæccine Mater consolationis, versa in exemplum, & prototypon

mœroris? Ita, anima mea, factum tibi in exemplar, tu oculis internis admirare, & obstupesce tantum dolorem Mariæ: oculis externis iunge fletum fletui, riga genas squalore, memoriâ reuolue innocentissimarum lachrymarum imbrem, quem Virgo & Mater emisit, sequens Filij tam ignominiosam processionem. Baiulantem verò crucem Dominum, demisso vultu, & conspersо capite cinere compunctionis, supplex adora, petens, vt potiùs hîc ei iungaris dolore, considerando & ipsius infamem deductionē in montem Caluariæ, & tuæ futuræ processionis modum post obitum, quando exutâ carne, ante Tribunal illud seuerum deduceris, adsistat tibi Mater tunc dolorosa, iam verò glorioſa, pro te suas preces interponendo ad Filium, vt potiùs concedat tibi hîc crucem quamcumq; grauem, immissam à Deo, suauiter tolerare, quàm illam æternam cum reprobatis portare: Roga, vt ille luctus Mariæ, quo Filio viso à longè, debilitata fuerat, te confortet, contra omnes insultus inimicorum inuisibilium, & ad illa, quibus iam fruitur, gaudia, per merita & Filij passionis, & propriæ compassionis, deducere dignetur.

C A-

CAPVT XXVI.

Detractio vestium, sanguine cum carne Christi conglutinatarum.

PAtientissime IESV. Superatâ viâ dolorosâ, & Monte ipso, ad locum funestum, mortique destinatum perueniendo, deposita ex humeris tuis trabea crux, vel potiùs vi detrusa, vnde nulla omninò secuta requies, sed ad maius cum inferno certamen descendisti: ita vt ascendendo montem altiorem, eminentioremque locum, supplicia quoque grauiora, & asperiora te comitarentur. Prorsùs gradatim tua Passio augebat dolores, vt quò vicinior morti esses, eò maiora tormenta sacrosanctum tuum exciperet Corpus. Quid ergò? fortè vestitus affigeris cruci? Non. Adhuc crudelitas Iudæorum exuet te, & spoliabit tegumento Sciebat insania Pharisaica, post tot vulnera inflicta adhæsisse vestem tuam membris tuis, & crucis pondere magis ossibus coniunctam tunicam intrâsse in plagas, ergò nouus dolor succedit, summo nisu detrahitur vestis, quæ totius corporis alteram induit Veronicam.

O Anima deuota Christo, potesné concipere cogitatione tantum Domini dolorem? Renouata sunt omnia iterùm verbera, & cruor concretus, iterùm fluere, & rore rubeo, recrudescente conspergere membra cæpit: meditabatur idem Dauid, dicens: *Quoniam quem tu percussisti persecuti sunt, & super dolorem vulnerum meorum addiderunt.* Voluit quasi exponere in persona Christi: Tu Pater me filium tuum percussisti, nihil enim mihi Iudæi facere poterant. Tu ergo permissione percussisti in me scelera populi tui, at Iudæi persecuti sunt percussionem, & quidem talem, vt adderent dolorem, supra dolorem, & in flagellatione, & in coronatione mea spinea, quid aliud, nisi dolore me summo affecerant? Nunc verò adhuc, magno conatu detractâ veste, & separatâ, vi à conglutinatis membris meis, flagellationis, & omnium vulnerum cicatrices iterùm duplicârunt, & antiquis nouos cruciatus addiderunt, & cùm esset tunica inconsutilis, per caput deponebatur, ergo spineam coronam depositio mouit, & cum motu ingentes renouauit per puncturas dolores. Et in alio Psalmo: *Ipsi verò considerauerunt,*

Psal. 68. v. 27.

Psal. 21. v. 19.

& inspexerunt me. Hoc fortè designabatur: Nondum satiata corda tygrina Iudæorum voluerunt, adhuc videre iterum mea vulnera, magisque insultare, & cum vindictæ triumpho considerare, ac inspicere ex mera, & insatiabili malitia, vestimenta autem mea cruenta in terram abiecerunt.

Non aliter Pater cœlestis, vti Iacob visâ tunicâ filij sui Ioseph, agnouit illam, dicens: *Tunica filij mei est, fera pessima comedit eum, bestia deuorauit Ioseph.* Quam feram, & quam bestiam Pater cœlestis appellauit? Inuidia Iudæorum fera pessima, non poterat tolerare veritatem, comedit ergò damnatione crucis: Bestia verò non alia, quàm infernus, qui morte putârat deuorâsse charissimum Ioseph, sed sicut Iosepho nihil nocuit fraus fraterna; ita & Christo; Iudæi enim perierunt à Romanis. Infernus vlulat ad illa verba: *Vbi est mors victoria tua?* *Gen. 37. v. 33.*

Quæres anima, quare vestis detracta Christo, & cum dolore, nec amplius imposita? quia nudus cruci appendi voluit: Quis scit, an non ideò, vt per vestem, consuetudinem peccandi notaret nostram, difficulter à nobis auellitur, habitus contractus scelerum, *Cur vestis Christo cum dolore detracta, nec amplius imposita.*

quo tanquam veſtimento operimur, vnde in Pſalmo: *Operti ſunt ſicut diploide confuſione ſuâ.* Caro noſtra vanitatibus delectatur, & inuoluit ſe tanquam in aliquo pallio vel tegumento, difficile eſt relinquere conſuetudinem peccandi. Qui ergò crucem Chriſti ſequi deſiderat, oportet vt ſe exuat hâc tunicâ, cum dolore quidem ſeparatur, at meliùs hîc parùm pati, quàm æternis ſupplicijs in illa vita torqueri, nudus animus crucem facilè aſcendit, non habens vllum impedimentum, quod & D. Gregorius affirmat: *Malignos ſpiritus nihil in hoc mundo proprij poſſidere, nudos ergo cum nudis luctari oportet; nam ſi veſtitus quiſquam cum nudo luctatur, citiùs ad terram deijcitur, quia habet vnde teneatur. Quid enim ſunt terrena omnia, niſi quædam corporis indumenta? Qui ergo contra Diabolum ad certamen properat, veſtimenta abijciat, ne ſuccumbat.*

Gregor. hom. 33. in Euan.

Visâ ergo cruentâ veſte Saluatoris, Anima, denuda te ab operibus carnalibus, precando Redemptorem, vt te induat nuptiali veſte, mediante Paſſione ſuâ, ne excludaris à cœna magna inuitatus, cœnâ, inquam, illâ, nec apparatu, nec tempore vnquam ceſſatura.

C A-

CAPVT XXVII.

Denudatio Christi, & pudor coram populo.

PAtientissime IESV. Ita absque veste nudus comparuisti coram omnibus, vel potiùs sanguine tectus, tu dicis apud Regem tuum conquerendo: *Sicut aqua diffusus sum, & dispersa sunt omnia ossa mea.* Quod inferiùs explicatur: *Dinumerauerunt omnia ossa mea.* Non possum iudicium ferre Domine, quid te magis afflixerit, an ingentes illæ pœnæ, an denudatum stare coram inimicis. De te dictum antea: *Qui vestis cælum nubibus:* & nunc tibi vestis deest, hinc ad Patrem tuum illa vox querula: *Propter te sustinui opprobrium, operuit confusio faciem meam.* Et agnouisse hoc Patrem tuum profiteris, dicens: *Tu scis improperium meum, & confusionem meam.* Quæ maior confusio, Dominum cæli & terræ spoliatum, indumento comparere? A te, velamen virgines, & alij in Martyrij duello acceperant, vt de sororibus S Irenæ traditur, cùm Iudex Dulcitius illas denudari mandasset, vestes corporibus eripi nullâ vi

Psal. 21. v. 14.

Psal. 21. v. 19.

Ps. 146. v. 8.

Psal. 68. v. 8.

Psal. 68. v. 20.

potuêre, pugnante pro eis & mordicus retinente togas pudore: Tibi verò Saluator tam facilè & contemptim omnia ablata, vt nudus remaneres? Propriè dixisti; *confusio operuit faciem tuam*, tu enim scis quanto pudore afficiebaris, & quanto risui aduersariorum exponebaris? Pater vidit confusionem tuam, & commotus est.

Christus quare ter denudatus.

Anima mea & tu considera, quantùm patiebatur verecundia in Christo: si causam inuestigare volueris, ex te & tuis peccatis origo. Ter Dominus denudatus est, in ipsa primò flagellatione, secundò ante crucis baiulationem, nam coccineâ veste exutus, & propriâ indutus fuit, tertiò ante affixionem in cruce, in qua & nudus obiit. Non frustra hæc omnia, peccatum luxuriæ Dominus denudatione eluere decreuit, quod in triplici differentia accidit, peccatur cogitatione, verbo, opere. Cogitationes nostræ, vanæ, turpes, immundæ flagellârunt Dominum, & quia variæ tentationes, concitant carnem, varijs etiam instrumentis castigabatur sanctissima Caro, numerum enormium cogitationum quis assequeretur? nec facilè poterant numerari plagæ Christo inflictæ, ad multa millia ictuum ex-

um excepisse credibile est, significando absque numero inhonestas nostras esse Deum offendentes cogitationes: verba nostra, quàm profana, & scandalosa? complacemus nobis vt obscœnis locutionibus, & iocis abominandis tempus teramus, Saluator pro verbis exutus totus, & flagellatus.

Togâ illâ irrisoriâ, antequam vestiretur propriâ, ante baiulationem nudus fuit, ibi cachinni, & ludus ex Domino: ibi scurrilia verba inimicorum audita: sic irriso, & vestito crux imposita, væ nostris confabulationibus, quibus iterùm denudamus Christum, & crucem grandem sceleribus nostris imponimus ferendam?

Tandem ante crucifixionem tertiò, depositò vestimento denudatus est Saluator, vt consummationem peccatorum nostrorum, intelligamus. Quid enim aliud est, ad effectum perducere peruersas cogitationes & verba, quàm Deum, vt hominem cruci affigere? ne moreremur in actu tam nefando, Dominus nudus mortuus est, ita opere impletum peccatum, crucifigit ad mortem nudum Redemptorem?

Occurrat tibi, anima, imago non tecti Saluatoris, & recordare, si te cogi-

tatio mouet ad illicita, reflecte cor ad eius flagellationem, hæc te moneat, & terreat, sciens Dominum tuum propter te sustinuisse & pudorem, & dolorem: si tibi verba, & sermones inter sodales arrident, recogita Dominum tuum ante vestem reassumptam, & impositionem crucis, totum corpus apertum, & nudum ostendisse, verecundiamque ipsam in ruborem conuertisse: si tu ad consummandum peccatum mortale, inferno instigante traheris, eleua oculos tuos ad denudatum, & mortuum in cruce Deum tuũ, cohibe impetum, siste gradum, claui amoris detinuerunt illum in ligno, & te claui eius doloris absterreant à peccato, vt mors ipsius vita tua sit, pudeat quidem te delictorum tuorum, sed non pudeat denudare in confessione: talis denudatio sola commendatur à cælo. In te ipsa, verecundiâ excitatâ defige vultum in dilectum tuum denudatum, procidens, & adorans, vt merito eius denudationis, pudorem, & nuditatem æternam euadas.

CAPVT XXVIII.

Christi in terra ad Crucem clauis cum dolore affixio. Pa-

PAtientissime Iesv. Nudus, & prostratus in terram, cum summa immanitate militum aptabaris ad crucem, & fortè vna manus primò post aliam clauis perforabatur, trahebatur, ingentique percussione vulnerabatur, tum deinde secunda manus succedebat ad pœnas, & extendebatur cum dolore, ac vulneris dilatatione alterius? Pedes idem sustinuerunt, vel vno clauo vterq; vel separatim ad lignum adacti: & si clauus aliquis, aut debilitate fractus, aut torsione ad partem inutilis factus, statim extrahebatur, alterq; loco eius immittebatur, quanta tormenta tibi Domine hæc omnia inflixerant? Euangelistæ tam atrocem pœnam omiserunt, vel relinquentes considerationi mortalium, & deuotæ commiserationi, vel quòd satis fuerit, conquestum fuisse ipsum Dominum Patri, & nos cessasse aperire dolorem. *Foderunt manus meas, & pedes meos, dinumerauerunt omnia ossa mea*, quasi diceret, (supino corpore positus in terra, vt è diametro, obiecto cælo visui, liberiùs alloqueretur Patrem.) Ecce vides mi Pater, quanta ego patior pro humano genere eliberando à carcere peccati, vt tantùm tuæ iustitiæ Diuinæ *Psal. 21. v. 19.*

satis fiat, inaudita in me omnia tormenta Iudaica rabies exonerauit, nec satiati adhuc sunt, eò ad extremum deuentum, vt perforarent clauis, & manus, & pedes meos, & ita quidem extenderunt in latum, & longum corpus meum, vt facilè dinumerare possent ossa mea, ita fortiter separârunt manũ à manu, pedem à pede clauis, vt quælibet ossium compago, & ex flagellis præteritis, & ex renouata distensione, ad oculum appareret.

Quid ergò inferre voluit Dominus: fortè vindictam optabat à Patre. Profitetur quidem ibidem se à Deo exauditum: *Nec auertit faciem suam à me, & cùm clamarem ad eum, exaudiuit me.* Et S. Paulus attestatur similiter: *Exauditus est (à Patre) pro sua reuerentia:* Nam misericordiâ motus Deus Pater, videns tantum cumulum acerbitatum filij, non abnuebat, vt quod peteret, obtineret, sed quid rogârit in cruce, audiemus inferiùs, & bonitatem eius mirabimur. Satis erat nunc manifestâsse, & ostendisse Patri clauis discerptam carnem suam, adeò, vt ad numerationem ossium feritas carnificum liberè accedere posset.

Psal. 21. v. 26.

Cur Christo manus

Tu anima, audi hanc querelam: tibi enim

enim debetur deuotè aure cordis attendere ad tantum Domini cruciatum; voluptates, ad quas manus, & pedes liberè relaxamus, expiabat Saluator, illam Euæ manus extensionem ad pomum, illos nostros impudicos tactus, illa manibus perpetrata homicidia, illas ipsas manus, quibus mortem sibi alij inferunt, illa furta, & ablationes, tum per vim ab egenis extorsiones pecuniarum, & redituum à subditis vsque ad sanguinem, pro his omnibus tam enormibus delictis satisfaciebant sacrosanctæ manus Christi, clauis ferreis in cruce distentæ. Idem de pedibus intelligendum, qui ad libidinem etiam cum molestia summa exornantur, tantùm vt laus fœminarum sequatur, choreæ, & cursus lasciui, velocitas pedum ad effundendum sanguinem, tarditas autem ad bona opera, quæ quasi clauis acediæ impeditur, ne Deum honore vero gratitudinis afficiat: Hæc ergo erat offensio iustitiæ Diuinæ: idcircò debebant satisfacere pro prauis cursibus nostris, innocentissimi pedes Redemptoris, & consistere in ligno perforati diris clauis. *& pedes perforati.*

Seriò contemplare anima tantam Domini afflictionem in delicatis membris

bris eius, & in terram te proijciendo, osculare manus, & pedes transfixos, rogando, ne propter grauia peccata manuum, & pedum tuorum, ibi te crutiet iustitia Altissimi, vbi decretum irreuocabile fertur pro talibus offensis. Verùm ex infinita misericordia potiùs hic tibi non parcat, quàm in altera vita. Tu ipsa infigas sponte cordi, & corpori tuo dolorem, dicendo: *Castigans castigauit me Dominus, & morti non tradidit me, quia dextera Domini fecit virtutem*, & ob merita eius. *Pes meus stetit in directo, in Ecclesijs benedicam te Domine*, & nunc quidem plorando, & in æternitate felici, tecum gaudendo,

Ps. 117.

Psal. 25. v. 12.

CAPVT XXIX.

Eleuatio crucis secuta, & immissio eius violenta in paratam foueam, vnde renouatio iterùm Christi dolorum.

PAtientissime Iesv. Totus confixus clauis eleuatus es cum cruce in aërem, certè non molliter, vbi in animis furiosorùm militum, & Iudæorum excubaret compassio, vt te cubantem in lecto

lecto crucis, suauiter attollerent nimis durè tecum actum, semper cadentim vna alteri successit afflictio, ita, vt de acerbitate tibi inferenda mutuò certaret. Primò ergo fouea profunda facta est in terra, propter immissionem crucis: putârunt te Domine peccatorem & infernus, & mundus, & tanquam condemnato in oculis tuis foderunt foueam, hinc illud Regis lamentantis in persona tua: *Foderunt ante faciem meam foueam*, sed miseri: *inciderunt in eam:* verè inciderunt nunquam egressuri è fouea gehennæ, & perpetuæ damnationis: at tu foueâ hâc tuâ liberâsti nos ab illorum casu: Patres SS. eduxisti è fouea limbi: educis alios è fouea purgatorij: in hoc mundo mortales educis è fouea peccati: ideò dictum de te: *Vt mitiges es* (hoc est peccatori) *à diebus malis donec fodiatur peccatori fouea.* Antecedit casum gratia tua, ibidem: *Beatus homo, quem tu erudieris Domine, & de lege tua docueris eum*, & in eodem Psalmo: *Nisi, quia Dominus adiuuit me, paulò minùs habitâsset in inferno anima mea.* *Psal. 56. v. 7.* *Psal. 93. v. 13.* *Psal. 93. v. 12.* *Ibidem v. 17.*

Auxilium omne ex tua passione: perforati sunt pedes tui, & manus, & latus, & ipsa crux perforauit terram;

vt tot

vt tot foramina, & foueæ à voragine, abyſſo inferni greſſus hominum eriperent, aperto ore infernus in foramen perpetuum omnes trahebat, tuæ cruci præparata fouea, auertit à tali præcipitio genus mortalium, imò cum cruce eleuati ſumus omnes, vt tu dixiſti:

Ioan. 12. v. 32. *Et ego cùm exaltatus fuero, omnia ad me traham.* Extraxiſti è luto fecis & miſeriæ, & attraxiſti ad paradiſum voluptatis, & gratiæ. Sed carò hæc tibi conſtitit eleuatio Redemptor: quantus enim tuus dolor fuit, cùm maximo impetu machina crucis in foueam præparatam incidiſſet, credibile eſt vſurpâſſe te illum verſum Regis Pro-

Pſal. 21. v. 15. phetæ: *Sicut aqua effuſus ſum, & diſperſa ſunt omnia oſſa mea.* Non aliter tecum actum Patientiſſime Domine, ſanguis tuus velut aqua ex omnibus membris exilijt, vt fons latiſſimus, ex dilatatione, & conquaſſatione membrorum erupit. Non impoſuiſti ſilentium Prophetæ, qui non reticet querelam de hac fouea præparata, in perſona

Ier. 18. v. 20. tua: *Numquid redditur pro bono malum, quia foderunt foueam animæ meæ?* Certè valde malum redditum eſt, pro ſummo bono, & ſummo bono.

Verùm, quid eſt Chriſte, quòd fodi-

atur

atur animæ tuæ fouea? Nonné corpori torquendo potiùs? Non frustra dicitur animæ, exprimendo intrinsecos cruciatus animæ tuæ, ob paucitatem saluandarum animarum, propter quas in foueam hanc demissus es.

Anima mea misera, vide & considera illam violentam impulsionem crucis in paratum foramen, quâ effectum, vt clauorum dilatatione maiorem apertionem, & dolorem in pedibus, & manibus concitaret: fouea illa quatuor foueas, clauorum vsa instrumento dilatauit. Quid de capite sacrosancto dicemus? Omninò ad lignum Crucis valido motu impactum,& spinarum aculeos adegit ad acerbiorem puncturam, & vt in cerebrum vlterius ingrederentur, impulit. Epitome,& congregatio Passionum inde renouata. Verè reddiderunt tunc Iudæi malum pro bono, & nos idem reddimus, dum nihil tantos toleratos Domini dolores æstimamus, & peccatis vel ijsdem, vel nouis foueam illam refodimus Redemptori, aut nos potiùs in barathrum scelerum ruimus, ad foueam illam mœstam, & æternam miseri properantes.

Tibi consulo anima, immitte te vi-

tæ tuæ

tæ tuæ tempore in foueam contemplationis, ruminando anguſtias corporis, & animæ Domini, vt in illam cœleſtem altitudinem eueharis: cogita frequenter de fouea ſepulchri corporis tui, quâ relictâ ad tempus reſurrectionis, & coniunctionis carnis tecum, roga, vt te excipiat dextera Saluatoris, atque extrahat ab inferni, & purgatorij pœnis, atque inter eos collocet, quos merito dolorum ſuorum Patri æterno mercatus eſt.

CAPVT XXX.

Diuiſio veſtimentorum Chriſti.

PAtientiſſime IESV. Sæuire in ſacroſanctum Corpus tuum, non poterant ampliùs milites, & Iudæi, euaſiſti manus eorum in patibulum crucis elatus, vbi nihilominùs continuebas dolores, ne interim malitia otio vacaret, eandem in veſtes derelictas carnificinam exercuerunt, & quidem duplici modo: vnam in quatuor partes diuiſerunt, & ſibi retinuerunt, ſuper aliam miſerunt ſortes: Ipſi quidem ob lucrum, & fortè odium id fecerunt; tamen myſterium ignari oſtenderant, ſicut & in Iacob ſupplantatore primogeniti Eſau factum, figura erat veſti-

mento-

mentorum Christi. Inconsutilis tunica Christi, quid est aliud nisi vnitas Ecclesiæ? Ideò Saluator apparens S. Petro Alexandrino, conquestus de Arrio, qui sibi tunicam dilacerauerat, id est, Ecclesiæ vnitatem sciderat, & nunc quot sunt, qui idem agunt? Nostrum sæculum infelix, quot protulit vestis Christi dilaceratores? istis bellis quid fit aliud, nisi diuiditur Ecclesia, & in qua antea laudes Diuinæ decantabantur, iam noui Pseudoprophetæ mordent, & inuertunt doctrinam veram, & nomen Altissimi blasphematur? sed quia inconsutilis tunica, nunquam potuit discerpi ab operarijs iniquitatis, permanet, & permanebit in grege suo Catholico, contra quem portæ inferi non prævalebunt, donec erit vnum ouile, & vnus Pastor.

Inconsutilis tunica Christi vnitas Ecclesiæ signum.

Alia autem vestis Domini rectè scinditur, in quatuor partes, & militibus cædit. Quid est vita hominis super terram nisi militia? *Regnum cælorum vim patitur, & violenti rapiunt illud*, & illi, super quos cadit bona sors prædestinationis: Verbum, & Euangelium Christi in quatuor Scriptores diuisum, idem in quatuor mundi plagis dissemina-

Matt. 11. v. 12.

Altera Christi vestis in 4. partes scissa, quid significat.

tum. Europa, Asia, Africa, à multis annis

annis impletæ sunt doctrinâ Christi. Per quartam etiam Americam dilatatur Religio Domini sancta, & pars eius vestis operit illos gratiâ suâ, prædicationeque Euangelij expellitur iugum diaboli, sub quo hactenùs gemebant.

Denotabat quoque dissectio vestis, vel potiùs præsagiebat certitudinem quatuor locorum, ex quibus Passio Christi coniunxit in cælum diuisos electos, ex hoc mundo, ex limbo, ex paradiso, ex purgatorio. Ex hoc mundo, qui adhuc viuebant, & quos viuere sciebat bonis operibus in Ecclesia militante. Ex limbo Patres, qui multis annis expectabant particulam vestis innocentiæ accipere, adiuuante Passione. Ex Paradiso Enoch & Elias, qui præstolantur aduentum Antichristi, vt sanguine, in fine mundi defensâ veritate Euangelij effuso, veste immortalitatis ornati recipiantur in gremium Sanctorum. Ex purgatorio, vt renouatione quotidie memoriæ Passionis, per tremendum sacrificium liberarentur, quàm plurimæ à pœnis animæ.

In sortibus super Christi veste missis, quæ mysteria.

Mirabilis ludus fit ex vestimentis Christi, sortes mittuntur de tam pretioso thesauro, neque tamen illæ ipsæ sortes carent mysterio. Est ibi vnitas

numeri, & in cælo vnus est Deus, duplex numerus, duplicem naturæ coniunctionem in Christo significat: Ternus, Trinitatis figuram designat. Quartus numerus, nouissima totidem indicat: Quinarius, vulnera in cruce quinque Christi exprimit: Sextus, recogitationem sex dierum creationis in memoriam introducit, si sortes duplicentur, & ibi inuenies anima meditatione solatium: Duplex numerus, nouum & vetus testamentum esse proponit: Duplicatus quatuor angulos crucis Christi fuisse demonstrat: Bis ter repetendo, sex hydrias ex aqua in vinum conuersas esse primo miraculo colligitur: Quaternus duplicatus, octo beatitudines necessarias ad salutem prædicat: Quinarius item duplicatus, Decem præcepta seruanda ante oculos statuit: bis sex numerando, duodecim Apostolos principes fidei nostræ à Domino electos testamur.

Ergo anima, occupa te circa ignominiam vestis cum fructu tuo, *vt exuens veterem hominem induas nouum secundùm Deum*; & cùm sis nuda & inops, cooperias te veste Saluatoris, rogando, vt cùm sors de te in agone mittetur, exclames læta in separatione à corpore, con-

Eph. 4. v. 22.
Ibidem v. 24.

re, conuerte Saluator planctum meum in gaudium mihi, conscindas saccum miserum corporis mei, & circumdes me vestimento gloriæ tuæ.

CAPVT XXXI.

Irrisio Christi à Iudæis, dum in cruce penderet.

PAtientissime IESV. Constitutus in throno redemptionis, per crucem à constitutione mundi designato, iustitiâ paternâ sic iubente & volente, acerbitate dolorum plenus iacebas in lecto salutis, cùm & caput à tergo ligno premeretur, spineam coronam magis magisque cerebro imprimendo. Etsi pœna manuum mederi dolori cupiebat, pedes eo maiori cruciatu pondus sustinendo corporis affligebantur: & è contra, si pedes fatigati dolore, requiescere desiderabant, in manus eleuatas redundabat sensus & Passionis & ponderis. Inter luctum & fluctum alternantium afflictionum, quæ tua vel minima fuerat consolatio Domine? Non possum magis verbis id exprimere meis, meliùs faciam, si tuis per Regem pœnitentem allatis vtar: *In conspectu meo sunt omnes qui tribulant me, impro-*

Psal. 68. v. 21.

improperium expectauit cor meum, & miseriam, & sustinui, qui simul contristaretur, & non fuit, & qui consolaretur, & non inueni: Detestandæ circumstantiæ & Passionis, & circumstantium feritatis? & alibi per eundem Regem: *Omnes videntes me deriserunt me, locuti sunt labijs, & mouerunt caput, speraui in Domino, eripiat eum, saluum faciat eum, quoniam vult eum:* & iterùm in alio loco: *Deus laudem meam ne tacueris, quia os peccatoris, & os dolosi super me apertum est, locuti sunt aduersùm me linguâ dolosâ, & sermonibus odij circumdederunt me gratis. Pro eo, vt me diligerent, detrahebant mihi, ego autem orabam, & posuerunt aduersùm me mala pro bonis, & odium pro dilectione mea.* Ecce descriptio Patetica odij Iudæorum, quo ardebant contra te Christe.

Psal. 21. v. 7. & 8.

Psa. 108. v. 2.

Aspexisti, & circumtulisti benedictos oculos tuos, an esset, qui in diro supplicio tui misereretur, & leniret compassione mærorem. Cor tuum expectabat solatium, quæsiuisti, & non reperisti consolatorem, ante mortem non est inuentus, cuius viscera commouerentur, videndo innocentiam plùs pati, quàm nocentes. Derisérunt te, lo-

te, locuti sunt iniqua, addendo vulneribus plagarum vulnera labiorum, mouerunt capita sua subsānando, & dicendo, vah. *Qui destruis templum Dei:* verùm ipsi potiùs templum Spiritus sancti destruxerunt Sacratissimum corpus tuum in cruce dilaniatum extendendo. Desperare te fortè iubent, cùm spem tuam vanam reputant, & Deo solo tuam committunt salutem. Et hoc verè: quia Pater tuus salutem attulit corpori tuo, die tertia à morte incorruptibile, & impassibile resuscitando.

Mat. 27. v. 40.
Matt. 15. v. 29.

Præuidit vlteriùs Dauid laudando, tuam virtutem in Passione, neque tu tacere permittis Patrem tuum, multò magis nos redemptos sanguine tuo, vt exemplo tuo omnes incitentur ad laudes tibi decantandas: tu enim tanquam summus Doctor in cathedra Crucis, prædicâsti cumulum virtutum, & ad imitationem inuitâsti, vt os loquentium iniqua obstruatur: quia in patibulo crucis existenti, os peccatoris, & os dolosi, super te apertum fuit. Quæ verò differentia inter ista ora, & qui peccatores, & qui dolosi? fortè Dominus, omnes quicunque ad suam necem innocentem consenserunt, peccatores

intel

intellexit; at in duplici genere, alij vt Iudex Pilatus & milites, lictores, executoresque decreti, verè peccatores, tantùm absque dolo putantes aliquo modo iustè à Iudæis accusatum, ideò vt nocentem affligebant, & tormentis macerabant: Alij vt Iudæi, & peccatores, & dolosi, nam & affligebant, & instigabant contra Christum. Nonné dolum ipsorum agnouit S. Augustinus, dum linguâ occidisse eos Saluatorem, insolubili conuicit argumento, gladio enim linguæ percusserunt, clamando: *Crucifige, crucifige* Matt. 15. v. 13. & Luc. 23. v. 21. & Ioan. 19. v. 6. Nonné dolus ad oculum Phariseorum apparuit, cùm dixissent? *Nobis non licet interficere quenquam*, aliud in ore, aliud in corde coquebant? Nonné dolus: *Si Rex Israël est, descendat nunc de cruce, & credimus ei?* Ioan. 18. v. 31. Maiora miracula viderunt, & non crediderunt, neque descensus illos ad fidem perduci fecisset, dolus tantùm fuit, ideò additur: *Circumdederunt me sermonibus odij undique.* Mat. 27. v. 42. Circa crucem verba dolosa, & acerba, illusoriaq; euomebant. Debebant diligere Redemptorem pro tantis acceptis beneficijs, & ipsi modo contrario detrahebant, & insultabant. Quid interim tu Domine dixisti: *Ego* Psa. 108. v. 4.

autem orabam. Oratio tua exponetur capite sequenti.

Tu interim anima, expansis manibus ad crucis similitudinem, Redemptorem tuum lachrymis exora, vt suâ cruce à cruciatu æterno te liberet, & irrisiones diabolicas in vita, ac morte superare tibi concedat.

CAPVT XXXII.

Primum verbum Christi, pro persecutoribus in cruce prolatum.

PAtientissime Iesv. In tanto contra te Iudæorum fremitu, expectabatur aliquod verbum à te proferendum: multi id ipsum auidè desiderabant. Mater tua inprimis, quæ & corde, & corpore auelli à te non poterat. Stabat miraculosè sustentatâ gratiâ tuâ, & consolationis verbum præstolabatur, sciens te nosse omnia secreta cordis, te esse Patrem consolationis, te esse Deum, qui præuenis benedictionibus, & reples dulcedine viscera afflictorum, si enim omnia expectant à te escam corporalẽ, vt des illis in tempore opportuno, id ipsum Mater tua exoptabat, vt pane & potu, quod est verbum

bum tuũ reficeres, fame, & siti spirituali deficientẽ ipsius animam, erigebat aures, attollebat oculos, vt commiserationis affectum in eam inflecteres, & compassionis sociam verbali, vel sociares mœrore, vel solareris lenitate.

Dilata à te dulcissima Mater talis gratia, sunt, qui te præcedunt, & extorquent, verbum ex ore crucifixi, si diuinare permitteres, nescio an assequi posses intentum: Si enim conseruâsti hactenùs (Domina) omnia verba filij tui in corde tuo, hoc, quod proferetur, oportet vt in separato conclaui cordis tui diligenter abscondas. Thesaurus est ingens, gemma pretiosa, raritas in terra nunquam visa: Putabant aliqui Dominum nullum miraculum in cruce feciſſe, ego cum Bellar: iudico, maxima, & inaudita perpetrâsse, præcipuè in septem illis verbis: Ecce in hoc primo verbo quid mirabilius ostendi potuit, quàm vt eo tempore, eo momento, quo totus in doloribus positus, circum circa sermonibus acutis laceratus, oblitus omnium & matris suæ dilectissimæ, pro persecutoribus orauerit.

Orationis eius, si quis circumstantias accuratè comprehendere vellet,

emphasim considerando, Angelico non humano intellectu assequi vix posset: *Luc. 23. v. 34.* *Pater dimitte illis, quia nesciunt quid faciunt.* Deprecatio tua nunquam Patri displicuit, semper accepta fuit, sed multò gratior iam è cruce. Ira enim Patris, quâ propter scelera nostra contra humanum genus efferbuerat, placata est Passione tuâ, tuæ verò Passionis, compendium & finis cruci affixio.

Videbat Pater iustitiæ suæ satis factum, successit ergo misericordia, & quæ hactenùs aures occluserat, nec in conspectum admiserat vllius hominis vocem, surdis auribus pulsati erant cæli, facti ænei, paradisi accessus post expulsos Parentes nostros gladio arcebatur, clamor Patrum in limbo, licet attollerent voces suas, non penetrabat cælos, siccitas peccatorum dominabatur in mundo, pluuia gratiæ Diuinæ nunquam in terra dimissa. Tandem penetrauit vox dilecti, remouit omnia obstacula, & impedimenta, auditum verbum, quod ad ipsa misericordiæ viscera peruenit Dei, & cælum aperuit, & ideò non Deum vocat, non alio titulo compellat Christus in cruce, sed Patris nomine vtitur, *Pater dimitte.*

Pater-

Paternum ergo referat affectum, voluit quondam, modo dicere Dominus: Ego sum filius ab æterno consubstantialis tibi, verùm & nunc sum filius vt homo, obedientiæ & patientiæ excellens virtute, has è cælo mecum attuli, quæ ignotæ erant hactenùs in terra, itaque exaudi me, & vt Deum, & vt hominem! vt Deus, satisfeci tibi paritate substantiæ, vt homo, patientiæ, & obedientiæ vsq; ad mortē merito, decreto me Pilati iniustissimo submittendo, vt Deus, iustitiam implendo, vt homo, misericordiam aperiendo, vt Deus abolendo peccatum, vt homo, pœnam eius exoluendo.

Hac ergo de causa ignosci postulat à Patre, vt ipse recentes plagas, & vulnera considerando filij benigno vultu, paterno, concederet veniam, & ne excusatio deesset, adiungit: *Non enim scíunt quid faciunt.* Parcas mihi Domine, sciunt quid faciunt, sciunt te esse innocentem, sciunt te ex scripturis, & testimoniis Prophetarum verum Messiam esse, sciunt te nulli malum, multis bona feciſſe, & tamen in mortem omnes conspirârunt, & tu dicis: *Nescíunt quid faciunt.* O verè miraculorum supremum miraculum! Impetrâsti *Ibidem v. 20.*

Christe quod voluisti, ignorantia à te excusata: alijs, statim à morte, cùm reuerterentur percutientes pectora sua; alijs longiori tempore, alijs in senectute, alijs, & electis omnibus, ad consummationem sæculi subuenisti, vt pœnitentiâ abluti, licet mille sceleribus fuerint polluti, nesciant quid faciant: Obtinuisti enim omnibus indulgentiam.

Et tu anima, imitare Redemptorem, & si quid in te frater tuus peccauerit, statim non differendo, ei dimittas. quemadmodùm Saluator tuus fecit: quatenùs in iudicio extremo tibi viciſſim dimittantur offensæ tuæ, & filius alloquatur Patrem. Pater dimitte illi, quia nescit quid fecit.

CAPVT XXXIII.

Secundum verbum Christi ad latronem emissum.

PAtientissime IESV. Succedetné Mater post inimicos, pro quibus Patrem deprecatus es, & veniam impetrâsti, vt eam etiam gementem, & dolentem alloquaris? Ostendit tacens vbera materna, suspiria, & aciem luminum dirigit ad te, sustinens cruciatus inter-

internos? frustratur adhuc spe, & differtur colloquium ob maiorem acerbitatem, ad augmentum meritorum? latronem priùs saluandum suscepisti. Et licet omnes redimere decreueris, tamen ex inscrutabili sapientia id concluſum, vt non pro omnibus (quo ad efficaciam, & applicationem) verùm pro multis, copioſus tuus effunderetur ſanguis. Semper Domine conſueueras aliquos amare, aliquos reprobare, vt in Esau & Iacob factum, nunc idem contigit. Duos latrones pœnæ, non culpæ (vt innocens) ſocios habuiſti, vnus conſecutus gratiam, alter reiectus, & eiectus è numero Candidatorum cœleſtium: Quia tamen paſſim nos mortales opponimus in ſubſidium facinorum noſtrorum (eleuantes Domini miſericordiam) exemplum huius latronis, poſſentné dari cauſæ, cur vno ferè temporis puncto, fontem gratiæ & gloriæ adeptus hic? Liceat mi Chriſte, intellectui meo debili aliquot enumerare rationes, ob quas iſte ex malo latrone in bonum eſt transformatus.

Cur latro in cruce veniam conſecutus.

Prima, inter tot circumſtantes, nemo tuus inuentus cauſidicus, & defenſor, niſi ſolus latro iſte, innocentiam

tiam tuam publicè defendit, dicens: *Luc. 13. v. 41.* *Hic nihil mali fecit.* Omnes ad plagas, ad vulnera, ad crucem te Domine condemnârunt, latro verò absoluit te, & liberum à culpa, & pœna, publico pronunciauit præconio.

Secunda, suam culpam, & pœnam debitam, socijque latronis agnouit, fassus enim est, se esse nocentem, & promeritum crucem, illis verbis: *Ibid.* *Et nos quidem iustè* (id est, patimur) *nam digna factis recipimus.* Accommodatam suæ culpæ pœnam non diffitetur, in quo vis contritionis consistit, initium autem pœnitentiæ, notitia est, & confessio peccati.

Tertia, corripit socium, & ad viam reducere nititur salutis. *Ibid. v. 40.* *Neque tu times Deum, qui in eadem damnatione es?* quasi diceret, propter scelera nostra condemnati sumus iustissimè, tu ergo timeas Deum, & noli improperare nobis cum affixo cruci: resipiscere incipe, excita in te timorem Dei, quem ad latus vel in medio nostri habemus.

Quarta, agnouit in cruce nudum moribundum, ab omnibus despectum Deum esse, vidit sub tam conciso corpore & lacero, apertè latere Dei-

Deitatem: O magna fides, & ingens gratia!

Quinta, fiduciam habuit efficacem in te Domine, dicendo: *Memento mei*: hoc innuit. Tu cùm sis Deus, non potes obliuiſci & reijcere, qui ad te confugiunt. Ego peccator, & latro non ſum dignus aſpectu tuo, ſuſcipe me tamen, & noli deeſſe mihi, in his anguſtijs mortis memento mei. *Ibid. v. 42.*

Sexta, Regem eſſe te palàm edixit, proferendo: *Cùm veneris in Regnum tuum*: de Regno quis ei perſuaſerat? videbat quidem ſcriptum, in titulo te eſſe Regem Iudæorum, non hoc terreſtre interpretatus eſt, cœleſte potiùs odoratus, firmiter credidit, & te è patibulo transferre debere ſedem in cælum, & ipſum ſecum eò deducere. *Ibid. v. 20.*

Septima, deſiderium ſequendi te Saluator, latro non celauit, rogauit vt ſimul tecum iret, & te comitaretur, oblitus dolorum ſuorum, non aliud in ore, & corde habuit, quàm vt eò citiùs tibi adhæreret, vitam poſt mortem, regnum poſt crucem, vitam poſt affixionem certò ſperando, ideò antelatus Matri, meruit iucundam vocem tuam audire: *Amen amen dico tibi, hodie mecum eris in paradiſo.* Non ſimplici- *Luc. 23. v. 42.*

 ve-

ter, verùm addito iuramento, certitudinem paradisi illi promisisti, desiderium implesti manendi tecum, nec distulisti ipsius sitim tecum conuiuendi: dicens. *Hodie:* id est, breui satiaberis torrente voluptatis post dolores toleratos. Et quia de Regno meo credidisti, fiduciâ non frustraberis, quia *mecum eris in paradiso.* Deum me agnouisti, ego te non decipiam, nam quod promitto, iuramento me obstringo, addendo. *Amen:* id te habiturum, quod desideras: Defendisti me à socio mihi illudenti, & ego tibi præparabo coronam paradisi, quâ caput tuum exornabo: Innocentem me declarâsti, & te nocentem esse prodidisti, & ego ex latrone Sanctum te faciam, remissisque tuis peccatis, mecum in gloriam introducam sempiternam. O felix latro, vnus talis, quia semel Dominus in cruce pependit.

Ergo anima, admirare talem latronem, neque tamen differas ad vltimum vitæ pœnitentiam, rarum hoc, immò vnum exemplum extat, potiùs supplici ter venerare Saluatorem, vt tempestiuè per contritionem placatus, dicat etiam tibi, *mecum eris in Paradiso,* licet non hodie, nec statim, exoluendo & hic

hic, & in purgatorio pœnam iustè infligendam.

CAPVT XXXIV.

Tertium verbum ad Matrem & Ioannem, à Christo pronuntiatum.

PAtientissime IESV. Tandem postquam latronem tuâ Passione lucratus es, Matrem, & Discipulum stantem non dedignatus es alloqui, instruens nos pro carnalibus, cœlestia potiùs curare, salutis propriæ, & alienæ magis rationem habere, quàm propinquorum, bonorũ fortunæ, ipsorumq; Parentum. Nos verò contrarium agimus, toti rebus caducis, & assiduè inuigilamus, ad consequendam vitam perpetuam vix aliquando aspiramus. Sed Domine, qualia tua ad Matrem verba? *Mulier ecce Filius tuus.* Nescio an non maioris afflictionis ignem in corde promouerint, quàm refrigerij vento lenierint commota viscera materna? Nonné Mater hæc tua? Nonné amore cæteris maiore, omnibus alijs dilapsis perseuerat sub cruce? Nonné vberibus maternis, vt antea pascebat te, iam brachijs sustentare, & deter-

Ioan. 19. v. 27.

Cur Christus in cruce pendens, non Matrem, sed mulierẽ vocauit Mariam.

gere sanguinem cuperet? Nonné commori tibi vitæ pretio, præferret? Nonné euolare in aëra vellet, vt cruci tuæ simul configeretur? Et tu non Matrem, sed mulierem vocas? Non caret mysterio.

Quando in mundo conuersabaris, cras subditus Matri, & ita eam appellabas: iam ex hoc mundo ad Patrem iturus, & iterùm sedem tuam diuinam reassumpturus, Matrem vocare noluisti, quam orbam relinquebas, Deum Patrem in primo verbo nominando, ad terrena descendere noluisti, vitamque hanc finiendo, & Matris, & filij nomen, vt cessaret, decreuisti: non ergo addendo mœrorem Matri, tali verbo allocutus es.

At fortè aliquot de causis id factum. Prima sit, vt te Deum verum in cruce declararet, qui aliter ab æterno genitus & sine matre, & licet crucis atrocitate visâ, oculi carnei vix te hominẽ esse iudicarẽt, vt de te Propheta: *Ego autem vermis sum & non homo*; tamen in oculis Dei Patris, verè eius te Filium esse non celabas, maximèque tempore Passionis absconditus à cognitione mortalium, Deo Patri te Filium manifestâsti, vt citiùs obtineres decreti contra nos lati abolitionem. Se-

Psal. 21. v. 7.

Secunda, verum dolorem agnoscebas in Matre, quæ se mulierem derelictam plangebat, idem & tu affirmabas, quod eius cor mollire debebat, cùm videret gratam accidere tibi ipsius compassionem, quæ dilecto placere omnibus rebus anteponebat.

Tertia, vt esset distinctio, & interstitium inter filiationem tuam & Ioannis: sicut enim per Angelum Gabrielem instinctu Spiritûs sancti, Mater tua renuntiata est, & proclamata, sic tuo ore in cruce Apostolus dilectus Matre tuâ cohonestatus est.

Quarta, vt in eo ipso Matrem consolareris, in quo maior eminebat dolor: De amisso filio lugebat, & se quasi non esse Matrem sentiebat. Itaque tu Domine appellatione mulieris, loco tui, alterum filium concessisti (& si dicere ausim) tuo iuri renuntiásti. Ad Ioannem conuersus reciprocè, & in Matrem suam, tradidisti: *Ecce Mater tua.* Pro vno verbo interpretatur Ecclesia, & ad Matrem, & ad Ioannem tua prolocutio, & verè sic. Castitati vnio debebatur, Matrem cum Filio vno verbo coniungi decebat. Certè Ioannes præmium ingens tulit perseuerantiæ. Quid enim nobilius ei contingere

Ioan. 16 v. 28.

poterat, quàm Dei Matris Filium, ab ipso Deo in suggestu Redemptionis proclamari? quàm fratrem Dei publicari? Ita & anima, sub cruce stare, & de Passione Christi participare, eius meriti est, vt Filij eiusdem Matris vocentur à Domino, & in terris hîc, nam in cœlo filij Dei vocabuntur. In Matre sua Saluator Ecclesiam designabat, in Ioanne nos, in vera Catholica religione existentes, figurabat. Quid ni? In Ioanne nos omnes Matri suæ cõmendauit. Recepit itaque eam Discipulus in sua, fouebat, nutriebat, colebat, vt Matrem.

Exemplum sequaris anima, in corde tuo habitet dilecta Maria, vera Mater nostra, semper adhæreat præcordijs tuis, reficias te memoriâ eius, vt recreeris delectabiliter: proficias de virtute in virtutem, vt consoleris vtiliter, in cursu peregrinationis tuæ: assiduè eam inuoca, vt consummes feliciter: Quando cogitas de cruce cum dolore, realiter adstas Matri & Ioanni. Quid iucundiùs, quàm talibus sociari? & quidem, cogitatione nunc, erit quando poteris deduci ad locum habitationis cœlestis, vt & mente te recipias in sua: iam Filium, iam Matrem foueas in

corde

corde tuo: tua hæc est terrena residentia: transfereris propterea in perpetuam Dei hæreditatem, vbi mansiones multæ sunt, & pro te ex infinita eius misericordia, non deerit sedes; quod procidens coneris impetrare.

CAPVT XXXV.

Ante quartum verbum Christi tenebræ.

PAtientissime IESV. Non decebat aliter sub tempus mortis tuæ, cùm terra hominem factum, Deum non lugeret, necesse fuit, vt squallida vmbra, cælum, tantum facinus deploraret. Hominem esse te putauit tellus, & illum quidem crassissimo errore, non bonum, quia damnauit, quantæ tenebræ? Sciebat populus Hebræus Messiam venturum, signa, quæ D. Ioanne Baptistâ digito monstrante, erat facturus, non ignorabat, imò euntem clamantem audiebat: *Ecce Agnus Dei, ecce qui tollit peccata mundi.* Per os Prophetæ, vt è tenebris illis corda eorum emergerent, lectioni propositum: *Illuminare his, qui in tenebris, & in vmbra mortis sedent, ad dirigendos pedes nostros in viam pacis*: viâ pacis per

Ioan. 1. v. 29.

Ioan. 1. v. 79.

cis per te Domine calcata, & rubicundo sanguine notata. Alius item ex Prophetis inuitat Hierusalem, vt surgat è tenebris: *Surge illuminare Hierusalem, quia venit lumen tuum, & gloria Domini super te orta est, quia ecce tenebræ operient terram, & caligo populos.* Lumen fuit non aliud, nisi Christus.

Isai. 60. v. 1.

Tenebræ hæ, quæ in Passione obscurárunt terram: & tamen nihil profuerunt, omnes similes admonitiones: noluit nominatus populus Hebræus credere, obturante malitiâ aures: noluit peiori ignorantiâ, quia minùs viderunt & intellexerunt, quàm Pagani. S. Dionysius in errore Ethnico existens, videns has in monte Domini tenebras, erupit in illam vocem: *Aut Deus naturæ patitur, aut machina mundi dissoluetur.* Et Iudæi adstantes propè, & intuentes hæc omnia, nihil commoti in tenebris incredulitatis perseuerantes, persuadente inferno, deliteſcebant.

S. Dion. Areop.

Quando ergo non dolebat tellus ob mortem Filij Dei, cælum induit lugubre pallium: Sol & Luna, contra cursum consuetum, & motum cœlestem, tenebras assumpserunt, vt vel sic eru-

Sol & luna cur in morte Christi

dirent

dirent ignorantem mundum, & quale facinus in Deum commiserit, docerent. Sol, Deum esse qui patitur, agnouit, cùm lucem ab ipso creatam abscondit: indignum ratus lucere tum, cùm Creator lucis, & humanitate, & mortalitate obscurabatur. Luna, mutuatum lumen non recepit à sole, cùm humanam naturam à Deo assumptam in tormentis summis pendere vidit, vel potiùs videre noluit. Sol Christum designauit, qui hactenùs prædicatione, conuersione, sanatione, ad vitam æternã instructione prælucebat, nunc elinguis pœnè factus indecenter moriebatur, & sol operari lumine suo desijt, tenebrisq; suis tacentẽ sequebatur. Luna Matrẽ adstantem repræsentauit, quæ antea illustrata, conuersatione dilecti filij, plena gratiâ erat, iam quasi repulsa, & alteri tradita, desolationis illius miseriam plangebat, nouiluniumque maternitatis atro lugebat colore. Tu Domine, vt verus sol & increatus, valedicebas cum angustia animi terræ, creatus sol oblitus proprij luminis, quasi relinquebat terram. Tu vera Luna, Mater Dei, non consolationes, sed acerbitates participando à tuo sole, defeciſti languida & obscura, in luctu

tenebras induerunt.

ctu noui doloris manſiſti. Qualis tua Chriſte lucta erat cum morte? cùm ferè tribus horis nihil admittendo ſolatij, vt plus patereris, noctem è die fieri permiſiſti: vtque augmentum ſuccederet dolorum, diem in noctem vertiſti.

Cur tenebræ tribus horis factæ.

Cur tamen trium horarum ſpatio lumen ſubtractum? fortè ſæculorum ſpatia, quæ tenebris infidelitatis totum orbem cooperuerant, deſignata ſunt. In Lege naturæ, vix in arca reperiſti aliquot, qui euaſerunt diluuij pœnas. Enoch tranſportatur, Iob ab ipſo Deo commendatus, rarum lumen fidei in orbe: In lege Moſaica quàm pauci illuminati? vix ipſe Deus inuenit ſex millia in tanto mortalium numero, & gloriatus eſt de tot ſeruis, *qui non curuauerunt genu ante Baal*; licet Elias non putauerit tam magnum numerum. In deſerto non multi credentes: ex Exploratoribus terram ſanctam duo tantùm ſplendentes fide inuenti: ipſemet Moyſes defecit in fide, cùm de petra, educere poſſe aquas Deum hæſitaſſet. D. Ioannes in Apocal. centum quadraginta millia Iudæorum tantùm, lumine æterno condecorandos præſciuit. In lege gratiæ, maius quidem

3. Reg. 19. 18.

lumen

lumen ab initio, sed & tenebræ repertæ, iubebat afferri, & narrabat allatum lumen Simeon cantando: *Lumen ad reuelationem gentium:* verùm etiam addiderat: *positum in ruinam & resurrectionem*, illud lumen. Ecce iam, Domine, cum tuo Patre cœlesti calculum inibas, ponendo ante oculos tuos electos, & vicissim tot sectas diuersas, & improbos Catholicos, quibus mors tua in ruinam, & quibus in resurrectionem foret. Luc. 2. v. 32.

O anima mea gemens & tristis, in tenebris ex habitu peccatorum contracto sedens, surge & illuminare, quia venit lumen tuum Saluator, & passus est. Roga ergo, vt ante decursum vitæ in tenebris pœnitentiæ, emundando delicta tua, possis in limine alterius vitæ, cœlesti lumine Maiestatis absconditæ Diuinæ, in æternum illuminari.

CAPVT XXXVI.

Quartum verbum à Christo in cruce prolatum.

PAtientissime IESV. In summo gradu patientiam declarásti, & os loquentium iniqua obstruxisti, cùm diceres: *Deus meus, Deus meus, vt quid dere-* Marc. 25 v. 34.

dereliquisti me? verùm vt apes ex herbis odore grato fragrantibus, suauissimum mel colligunt, sic araneæ ex ijsdem venenum conficiunt: non aliter ex tuo sacratissimo verbo factum, inuenti peruersi, qui non erubuerunt blasphemiæ virus euomere, & te in desperationis (quod horret & mens cogitare, & calamus scribere) foueam incidisse. Apage infausta aranea Caluine, mel dulcissimum exprimere tu anima potes, consideratione locutionis Domini: Optimè agnouit D. Paulus, dum suâ sententiâ prædicationem crucifixi fore: *Iudæis scandalum, gentibus stultitiam*, prædixit. Et nostro æuo sectis varijs, nonné scandalum oritur? nonné stultitia? Quidam affirmabant, non Saluatorem passum, sed phantasma, alij vtramque naturam & Diuinam, & humanam Passioni submiserunt, similesque nugas subtilitate curiosâ & blasphemâ excogitauerunt.

Tu Anima recto tramite ito, immitte in cor distinctionem, & pondus verbi. Non dixit Dominus: *Pater, & quid me dereliquisti*, vt in primo verbo, sed Deum, & iterùm Deum bis inclamauit, vt vtramq; naturam exprimeret, & se, & Deum verum, & verum homi-

hominem proprio ore confiteretur, voluit significare, dicens ad Patrem: Tu es Deus meus, qui ab æterno me similem tibi genuisti, ijsdem proprietatibus, attributis ornâsti, vt in omnibus æqualis tibi sim, (nam & ante Discipulis dixerat: *Ego & Pater vnum sumus,*) in illa ergò natura Diuina cùm sim, etiam assumptâ humanitate, in Cruce pendendo nihil patior. Impassibilitas est propria naturæ meæ Diuinæ ab æterno, licèt totus mundus conspiraret, nihil mihi nocere potest: Verùm in natura humana verè patior, verè exoluo debita, verè à te Deus meus, à quò animam & corpus in tempore accepi, fateor me in tormentis à te esse derelictum, cùm enim accessit resolutio & tua & mea, vt iustitiæ pro omnibus peccatis totius mundi satisfacerem, sciui onus esse magnum cum Psalmista repetendo illa verba: *Iniquitates* (non meæ, sed populi mei) *supergressæ sunt caput meum, & sicut onus graue grauatæ sunt super me*, totus laceratus plagis, onere spineæ Coronæ super caput meum grauatus sum.

Ioan. 10. v. 30.

Psal. 37. v. 5.

Præsciueram ego me derelictum à te fore Deus: si enim consolationes aliquæ intermixtæ doloribus fuissent, tole-

tolerabilior Crux esset, at plenè expiare decreui delicta hominum: Calicem propinatum mihi, in horto à te ad feces, vsque exhaurire proposui, & quid restabat, nisi vt omni vndequaq; adueniente solatio priuarer. Scelera enim mortalium ita misericordiam tuam læserant, vt irata iustitia æternos cruciatus præuaricantibus præparauerint: ideò ego aduertendo furorem tuum, & sententiam tàm iustam mollitendo, commutaui ad tempus in tantos meos dolores, vt me derelictum à te (à quo nunquam separari potui) esse voluerim, & id publico in loco confessione meâ non celauerim. Conuersus verò ad nos, vt Magister docuit, quanta sit grauitas peccati, vt tam dilectus Filius alienis sceleribus cooperтus, derelictus fuerit à benignissimo Patre, Deus in humana natura à Deo, consolationis fons, à Patre totius consolationis.

Hic siste gradum mentis anima mea, intuere interno & externo oculo crucifixum, condoleas illi, vel potiùs tibi, cuius causâ in tantas angustias reductum vides pro te Saluatorem; Si ergò, pro tuis sceleribus immittit tibi Deus aliquod flagellum, non molestè feras,

feras, non incuſes cœlum, & Dominum cœli, non te innocentem, & minimè promeritam pœnam iudices: potiùs dic: Iuſtè hòc patior, & minùs quam merui: iuſtè à te derelinquor in tribulatione pro meis delictis, cùm Dominus pro meis fuit derelictus, & cùm mihi propono hæc omnia propter meam ſalutem facta eſſe, infinitas Maieſtati tuæ Diuinæ ago gratias, & peto, ne me in agone derelinquas vltimo, imò ſanguine tuo corrobores, & ſingulari gratiâ adiuues, & ſicut Martyribus & Sanctis tuis videbaris aliquando defuiſſe, alijs in turpibus cogitationibus, à corde diſceſſiſſe, tamen & auxilium ſubmittendo, & vagas cogitationes repellendo, victoriam obtinere conceſſiſti, mihi quoque Clementiſſime Domine ſubuenias, illucq; introducas vbi nunquam à te diſiungi poſſim, verùm viſione tuâ æternâ in æternum frui concede.

CAPVT XXXVII.

Quintum verbum à Chriſto in Cruce prolatum.

PAtientiſſime IESV. Quis dubitaſſet in tanta atrocitate pœnarum, vt

non

non sitires? Per multas horas fatigatus verberibus, & crucis onere in processione longa, & extensione membrorum in cruce laniatus, & elocutione verborum: præsertim valido clamore præcedens, verbum pronuntiando, lassus, raucedinem guttur tuum delicatissimum contraxit, inde ingens orta sitis. Diuersè ab Euangelistis describitur, in siti tua potûs à Iudæis propinatio. S. Ioannes sic: *Postea sciens Iesus, quia iam omnia consummata sunt, & ut consummaretur scriptura dicit: Sitio, vas ergò positum erat aceto plenum. Illi autem spongiam plenam aceto, hyssopo, circumponentes obtulerunt ori eius.* S. verò Lucas: *Illudebant autem ei, & milites, accedentes & acetum offerentes illi:* S. Marcus bis potûs mentionem facit, dicens: *Dabant ei bibere myrrhatum vinum, & non accepit,* & iterùm: *Currens autem vnus & implens spongiam aceto, circumponensq; calamo, potum dabat ei.* S. Matthæus etiam duabus vicibus propinatum potum annotat: *Dederunt ei vinum bibere cum felle mixtum,* & cùm gustasset, noluit bibere, & inferiùs: *Continuò currens vnus ex eis, acceptam spongiam impleuit aceto, & imposuit arundini, & dabat ei bibere.*

Ioan. 19. v. 28.
Luca 23. v. 36.
Mar. 25. v. 23.
Ib. v. 36.
Matt. 27. v. 34.
Matt. 27. v. 48.

Consi-

Considera anima duabus vicibus siue Iudæos, siue milites obtulisse potum Domino ante crucifixionem: vel vino mixtum, vel myrrhatum vinum; crucifixo & declaranti se sitire acetum appositum ori: Quis vnquam tam amaro potu credidisset in tormentis reficiendum Redemptorem? Consuetudo fuit & est, vt ante mortem recreentur, & refocillentur vires condemnatorum, bonum vinum bibendum conceditur, & puto latronibus duobus id factum, solus Dominus & ab hac concessio, ne excluſus, magis potiùs afflictus: Quis fel & myrrham posset bibere, ideò noluit ipse. Postea affixo cruci, acetum circum positum labijs. Ita displicuit vtraq; potio Christo, vt priùs per Prophetam lamentaretur: *Dederunt in escam meam fel, & in sitim meam potauerunt me aceto.* Talisné gratitudo secuta? Dominus saturauerat in deserto septem millia panibus: Dominus eduxerat è petra fontem, vt populus Hebræus sitiens impleretur; Dominus Samaritanæ obtulit aquam, ex qua si biberet, non sitiret in æternum: Dominus clamabat die magno festiuitatis: *Si quis sitit veniat ad me, & bibat*, & cùm Dominus ipse sitit, datur

Psal. 68. v. 22.

Ioann. 7. v. 37.

ei fel, datur ei acetum? O ingratitudo mortalium! sic fieri debuit, imò vt fieret ita placuit Domino nostro. Ideò S. Ioannes addit: *Vt consummaretur Scriptura. Dixit: Sitio.*

Ioan. 19. v. 28.

Pendens Saluator sciebat de se scriptum, & vt omnia, quæ de ipso à Prophetis erant prædicta, ad effectum deduceret dicendo: *Non veni soluere legem, sed adimplere.* Vrgebatur duplici siti, ideò bis potu tractabatur, vnâ externâ oris, vt dolor linguæ & labiorum testaretur, potuque execrabili, quem & reiecit, maius adderetur tormentum. Internâ alterâ, & hæc maior, quam potiùs exprimere voluit verbo: *Sitio.* Nouerat ex nimia, & inexhausta, & absque fundo charitate, non omnes saluandos fore, licet tantis Passionibus anima eius obrueretur, itaque tali oratione vsus ad Patrem. Propinâsti mihi calicem exhauriendum in horto, feci satis mandato tuo, ebibi totum, cùm videam non omnes Passione lucrandas animas; adhuc sitio: porrige similem calicem & illum sumam, tantùm electorum augeatur numerus, imitati hanc sitim Christi Sancti. Dauid, quomodo licet vsque ad animam eius intrâssent aquæ, extollit vocem dicens:

Matt. 5. v. 17.

Quem-

Quemadmodum ceruus desiderat ad fontes aquarum, ita desiderat anima mea ad te Deus: variè sitiebant Sancti: alij, ad gloriam Dei aspirabant, vt hic *Sitiuit anima mea ad Deum fontem viuum, quando veniam & apparebo ante faciem Dei.* Alij, vt paterentur sitiebant, vt illi: *Auge patientiam, & auge dolorem.* Alij, vt lucrarentur animas, vt illi: *Cupio anathema esse pro fratribus meis.*

Psal. 41. v. 2.

Psal. 41. v. 3.

S. Aug.

Rom. 9. v. 3.

Tu anima mea sitias hoc, quod Dei misericordia vult, ipsius te resigna voluntati, Saluator sitit tuam salutem, dicens: *Sitio.* Porrigesné illi fel & acetum? Damnares te ipsam, & tamen cum Iudæis id facis, peccata tua mortalia sunt fel, venialia acetum, hæc propinas Domino pro omnibus, quæ retribuit tibi, sitias potiùs verum amorem Christi, ipse te certò reficiet, crede mihi, & hîc cibo cœlesti in Eucharistia, & in altera vita cibo visionis suæ, vt non esurias, neque sitias in æternum.

CAPVT XXXVIII.

Sextum verbum à Christo pronuntiatum in cruce.

PAtientissime IESV. Nunc tandem deuentum ad finem, & complementum tuæ vitæ, vel potiùs nostræ redemptionis, & de te per Prophetas
Ioan. 19. v. 30. prædictionis: ideò *Consummatum est*, Sanctissimis labijs enuntiásti; nam cùm ante vt consummaretur Scriptura dixisti: *Sitio*: ita cùm nihil restaret:
Ib. v. 28. *Consummatum est*: subintulisti Antequam hoc verbum examinabitur, fortè dubietas occurret? Cur si consummatione omnia impleta, adhuc vnum verbum, quod sequetur, restat? Certè ruminando, quid posteriùs Dominus elocutus sit, potest aliqua oriri quæstio: si enim consummata erant omnia, quare intererat, vt Spiritus Patri redderetur post consummationem. Et tamen ratio, & textus Euangelistarum magis inclinat, vt præcedat verbum: *Consummatum est*.

Ratio hæc, quæ facta sunt hactenùs, propter nostram salutem sunt acta, at Deo Patri offerre, & reddere acceptam animam ab obedientissimo Filio dignum erat, vt in articulo egressus animæ à benedicto corpore, peragerétur extremum obedientiæ. Deinde
Ioan. 19. v. 30. cùm in S. Ioanne legatur, dixit: *Consummatum est, & inclinato capite, tradidit*

didit Spiritum. S. Lucas autem: *Clamans Iesus voce magnâ, ait: Pater, in manus tuas commendo Spiritum meum: & hæc dicens expirauit.* Potuit ergò inclinando caput adhuc dixisse. Et cùm duo Euangelistæ Primi, voce magnâ clamâsse Dominum ante expirationem docerent, S. Lucas hanc vocem tradit fuisse, commendationem animæ Patri, conuenientiùs itaque: *Consummatum est:* antecessisse vltimo, quod ponetur verbo. *Matt. 17. v. 50. & Luc. 23. v. 39.*

Nobis potiùs considerandum superest, quid hoc verbum denotet: *Consummatum:* & quid intellexerit, Christus in cruce? Inter alias causas descensus de cælo Redemptoris fuit, vt adimpleret omnia Prophetarum oracula, quòd tam diligenter executus est, vt ipse dixerit sæpiùs. *Iota vnum, aut vnus apex non præteribit de lege, donec omnia fiant:* id potissimùm in mysterio Incarnationis, & Passionis clarè patet, si attentè conferas & Psalmos, & Prophetarum scripta, ad vnguem Saluator impleuit, vt ergò & in cruce Testamentum condendo idem approbaret, dixit: *Consummatum est:* Totum, quod de illo à Prophetis fuerat præcognitum. Vita Christi exemplo *Matt. 5. v. 18.*

nobis fuit, & quasi manu ducebat, quomodo nostram eidem conformare deberemus, ideò non aliquam specialem, communem potiùs elegit, sæpè admo-

Ioan. 13. v. 15. nendo: *Exemplum dedi vobis, vt sicut ego facio, ita & vos faciatis.* Ideò S. Ioannes dixerat ante institutionem SS. Sacramenti in illa cæremonia vltimæ

Ib. v. 1. cœnæ: *Cùm dilexisset suos, in finem dilexit eos:* id est, vsq; ad hoc vltimum verbum in cruce dictum: *Consummatum est*, intelligere voluit Dominus, quæcunque potui facere & pati, omnia ista pro liberando humano genere facta: propterea canitur die Passionis

Isaiæ 5. v. 4. de Saluatore: *Quid vltra facere debui, & non feci?* Ac si dixisset: ad vltimum halitum insudabam structuræ redemptionis, iam eam absolui: Consummatum est ædificium tam nobile, & tam gratum Deo Patri. Verùm reliquit nobis, vt ante dictum est, exemplum, & quidem duplex, & omnium virtutum semitam, & perseuerantiæ studiũ.

Passio itaque Christi est prototypon singulare, ex quo anima Christiana possit aliquam virtutem sequi, & illam pro scopo itinerarij sui constituere, hinc Sancti præcipuè in vna aliqua virtute excelluerunt, vt S. Franciscus in humi-

humilitate, S. Paulus in doctrina, & alij, Martyres in patientia, Confessores in charitate, Virgines in castitate, hæ virtutes ex vitæ Domini imitatione deductæ. Etenim in excessu, in Saluatore nostro concurrerunt omnium virtutum eminentiæ. Patientia sine exemplo, (non enim naturaliter id perferre vlla poterat creatura, quæ à Domino perpessa legimus) humilitas profundissima, cum qua certare nemini concessum: Mansuetudo inenarrabilis, cui non datur assimilari: silentiũ perfectum, quod caret paritate; Charitas supereminens, quæ è cælo allata, in cælum in summo gradu excellentiæ cum Domino ascendit.

Quare consummatum verè nostræ redemptionis opus, ad summam deuenit perfectionem, non datur vltra. At, ad omnes has virtutes perseuerantia necessaria, hæc omnes coronat, ipsa est laurea perfectionis omniũ, vt ergò doceret nos, & perseuerantiæ donum in cruce impetraret à Patre, Redemptor dixit: *Consummatum est*, rogando Patrem, vt electis ad vltimum halitum perseuerantiæ gratiam impertiretur.

Væ anima tibi, pro cuius salute

consequenda, ad consummationem Christus laborauit,& tu in tua propria absente perseuerantia oscitanter procedis? Roga demissè Christum, vt ipse det tibi ad consummationem spiritus vltimi tui, in eius seruitio durare, vt possis dicere liberè in extremo transitu, fidem seruaui, cursum feliciter consummaui.

CAPVT XXXIX.

Vltimum verbum, à Christo in cruce dictum loco Epilogi.

PAtientissime IESV. Liberalitas tua in vita, & in morte enituit omnibus, omnia enim nihil sibi relinquendo distribuisti, & si posset prodigalitas virtus vocari, (quod absit) in te eminenter appareret, de te tu ipsemet dixisti: *Vulpes foueas, & aues nidos habent, & Filius hominis non habet vbi caput reclinet.* O verè sic? sed nonné in cruce habuisti ligni residuum supra caput, vbi illud deponeres? Fuit quidé lignum, sed quod ampliùs læderet venerabile caput, cùm applicare voluisti ligno, intermediæ spinæ magis pungebant, acriùs intrabant in cerebrum, retundebantque acumine repositum verti-

Matth. 8. v. 20. & Luca 9. v. 58.

verticem, verius quòd nec in cruce fuit capiti hospitium, nisi ad tormentum, omnia distribuisti dona supernaturalia, virtutes tuas, potestatem miraculorum discipulis reliquisti, in Passione, & morte sanguinem copiosissimè sparsisti in terram, in parietes, in columnam, in carcerem, in vestes, in plateas, in crucem, vt omnibus prodesset ad salutem. Crucem tuam integram permanere prohibuisti, immò in minimas particulas diuidere mandâsti, vt multis solatio esset, & participatio tui, de morte, & diabolo triumphi: Vestes militibus, quasi prostipendio, in lusum cessisti: Matrem Ioanni, & vicissim commendâsti: Paradisum Latroni aperuisti: Corpus terræ commisisti.

Nihil restabat iam nisi Spiritus, & ille cui? Non debebatur spiritus reddi, nisi ei à quo est acceptus, nisi ei cum quo est Spiritus, nisi ei cum quo in æternum erat mansurus. Patri ideò dixisti: *Pater, in manus tuas commendo Spiritum meum*: Non vocas Deum, *Domine*, sed Patrem appellas, parando enim reditum in cælum, depositâ sarcinâ mortalitatis in sepulchro, reuertebaris quasi ad primogenituram tituli Filij, quem habebas, antequam mun-

Luca 23. v. 57.

mundus esset, dixisti hoc verbum, vt obedientiam præstitam tanquam Filius Patri, vsque ad vltimum exitum animæ è corpore testareris. Pronunciâsti illud, vt placatam iram paternam hominibus declararet, ita vt omnes filij electi possemus nominari Patris æterni. Tu primogenitus omnium decedens è mundo vocâsti Patrem. Vt autem ad oculum ostenderes, expectâsse spiritum tuum cum voluptate Patrem, vti Filium è longinqua, & periculosa redeuntem peregrinatione, idcircò addis: *In manus tuas.* Si enim filium prodigum illum in Euangelio, licet indignũ, & qui omnia bona à Patre accepta cum meretricibus consumpserat, & dissipauerat inutiliter, tamen receptum à Parente legimus, quid putamus, qualiter Deus Pater Spiritum Saluatoris, omnibus hostibus superatis, tam multis redemptis, morteq; insuper suâ, morte contritâ, salutauerit, exceperit, in amplexusque eius ruerit? Non potest comprehendi hoc intellectu mortali, nihilominùs adumbrare voluit Dominus, & hac de causa adiecit Spiritum se resignâsse in manus Patris.

Manus Dei Patris quæ? Quæ istæ manus; Non aliæ, quàm

misericordia & iustitia, vna tantùm manus Dei hactenùs in mundo apparebat, videlicet iustitia, quæ rigidè terrebat & regebat terram, omnia plena horrore, & desperatione erant. Caim occiso fratre de misericordia desperauit, quinque Ciuitates ignem euitare non potuerant, aqua deleuit creaturam, pro vno peccato multa millia in deserto Iudæorum absorpta à terra. Quando verò Filius Dei, vtramq; manum extendit in cruce, vtraque manus Dei Patris visa in terris. Misericordiæ manus delapsa è cælo, æqualiterque in terram cum iustitia descendit. Prædixerat Dominus de hac manu, promeritam à se mundo, asserendo; interroganti enim Petro, an septies, si peccâsset frater in eum, posset dimittere: *Et septuagesies septies*, id est absque numero, censuit dimittendum, non visa hæc manus ante. Dum ergò Dominus dixisset: *Pater, in manus tuas commendo Spiritum meum:* intelligendum, Deo Patri Filium commendâsse Passionem suam, & per Passionem, obtentam misericordiam, ita Patrem alloquendo. Vides mi Pater, vtramq; marum clauis æqualiter affixam, & lacenatam, tu viceuersa æquali lance, & iu-

Lucæ 23. v. 46.

stitiæ, & misericordiæ sinum ostende creaturæ tuæ in mundo viuenti, vt si instigantibus peccatis, iustitia vellet districtiùs punire delicta, misericordia excipiat ictum, & furorem tuum auertat, propterea commendo Spiritum meum diligenter, vt reuocet tibi in memoriam non solùm iustitiam, sed & misericordiam debere hominibus communicare cælum. Vltimorum verborum meorum sis memor Pater, & ideò nihil amplius ante emissionem spiritus Dominus est locutus.

Tu anima, deplora scelera tua, vt quando veniet hora illa, quâ spiritus tuus separabitur è corpore, eâdem oratione vti possis, dicens: Domine Iesu Christe, in manus tuas commendo spiritum meum, suscipe illum, & perduc è morte ad vitam æternam, tuo cruore apertam.

CAPVT XL.

Christus inclinato capite emisit Spiritum.

PAtientissime Iesv. Dilectus tuus Discipulus & Euangelista, describit hanc tuam vltimam ceremoniam ante mortem, his verbis: *Et inclinato capite tra-*

Ioan. 19. v. 30.

te tradidit Spiritum. O verè mira circumstantia: & non frustra, vt hoc modo & non alio, Spiritus iam traditus ante Patri, reciperetur ab illo. Digna tamen admiratione res, & possunt depromi causæ aliquæ, meditatione, cur inclinato capite emiserit Dominus Spiritum.

Quare Christus inclinato capite Spiritum emiserit.

Primò quidem generaliter, & communiter potest dici inclinationem capitis secutam propter debilitatem corporis, adeò vt necesse fuerit caput in corpore reclinare, tanquàm enerua-tum, doloribus flexibile factum, & vigore sensus destitutum, verùm altiùs & profundiùs, est considerandum. Docuerat Christus prædicando: *Discite à me, quia mitis sum & humilis corde.* Quod ipsa re totâ vitâ executus est, modestia illius omnibus nota, maximè in Cruce, cùm improperatoribus sibi in faciem, nihil responderet; quod ipsum & per Regem Propheram testatus est: *Ego autem tanquam surdus non audiebam, & sicut mutus non aperiens os suum, & factus sum sicut homo non audiens.* Verè Domine mutus fuisti, at summè etiam humilis: humiliâsti enim te vsq; ad mortem & mortem Crucis: quid adhuc deerat humilitati

Matt. 11. v. 29.

Psal. 37. v. 14.

Non poteras alijs membris affixus in Cruce, corpore toto exercere amplius, capite ergò demisso suprema humilitate eam virtutem commendando, morte tua sigillâsti, vel post emissam vocem: *Pater in manus tuas, commendo spiritum meum*; responsit illi Pater, nobis ignoto responso, aut in hunc modum eum alloquendo: veni dilecte mi fili, accipe Coronam, quam promeruisti, inimicos omnes superando, de ipsa morte triumphando, scelera vniuersa humani generis exoluendo, exaudita est tã efficax oratio, fiet, quod petis, (illud ipsum & S. Paulus docet, *exauditum esse Dominum pro sua reuerentia*, cùm ad Patrem pro nobis in Cruce supplicâsset) Christus itaque & Patris voluntatem declarando, & suæ cum ipsius conformitatem approbando, & annuendo sacrosanctum caput inclinauit.

Luca 23. v. 46.

Hebr. 5. v. 7.

Si enim in horto cùm calicem passionis bibere proposuisset, resignauit & subdidit voluntatem propriam paternæ, quantò magis nunc cùm victor rediret ad Patrem. Psalmus ille hoc ipsum exprimit. Dicit enim Pater ad Filium: *Postula à me.* Hæc petitio facta potissimùm in Cruce, & tam efficax,

Psalm. 2. v. 8.

cax, vt statim responsionem à Patre habuerit: *Dabo tibi gentes hæreditatem tuam, & possessionem tuam terminos terræ.* Psalm. 2. v. 8. Dominus gratias egit demisso vultu, & tradendo Spiritum caput cum reuerentia inclinauit. Vel, quoniàm Christus profitebatur se esse vitam, viam, & veritatem, ipsâ re comprobauit. Veritatem docuit in mundo, vitam se esse demonstrauit resurrectione, cùm vi suâ morte depulsâ ex sepulchro exiuit, in glorioso q; corpore frequenter apparuit, ac in cœlum videntibus discipulis ascendit: viam verò se esse ostendit in emissione spiritus, caput benedictum inclinando, declarauit, quo iret, corpore scilicèt ad sepulchrum, animâ ad inferos sub terram in limbum ad eliberandos Patres descendit. Si Sanctis congruit illud dictum sapientis: *Visi sunt oculis insipientium mori, illi autem sunt in pace.* Sap. 3. v. 2. Quantò magis Domino Saluatori nostro competit? Iudæi putabant esse mortuum, de obsignatione sepulchri cogitabant, Redemptor verò, tum exordium, & primum passionis fructum exercuit educendo è carcere animas, quæ erant à tot millibus annorum detentæ, verè fuit in pace, quia per illum facta

facta pax, inter cœlum & terram, inter Creatorem & creaturas, inter iustitiam & misericordiam, quæ se mutuò osculatæ sunt, pacem secum tulit in limbum, bello finito cum Dracone Infernali, cuius possessa abstulit spolia.

Anima mea, gratias age pro te Crucifixo Domino, quòd Doctor humilitatis vltimum actum in exemplum nostrum elicuerit, valedicendo mundo in separatione benedictæ animæ, à sacrosancto corpore, supplex adora & & exora inclinando ad terram caput tuum, vt quando tibi eadem separatio instabit, cum omni debita reuerentia & humilitate tradas, à quo accepisti Spiritum, nec cesses petere, vt sicut è limbo Saluator eduxit animas Patrum, ac ouans secum ad cœlum deduxit, ita & te merito crudelissimæ passionis suæ, si te peccata ad Purgatorium iustè condemnabunt, liberet à pœnis, & in gaudia æterna recipiat.

ACTA

ACTA CHRISTI post Passionem.

LIBER TERTIVS.

CAPVT I.

De quinque rebus factis statim post expirationem Christi in Cruce.

PAtientissime IESV. Reliquisti mundum & vitam in Cruce, sed signa horrenda secuta sunt tuum obitum, quæ S. Matthæus Euangelista describit, quinque numero: *Et ecce velum Templi scissum est in duas partes, à summo usq; deorsum. Et terra mota est; Et petræ scissæ sunt: Et monumenta aperta sunt, & multa corpora Sanctorum, qui dormierunt surrexerunt*, horrore impleta sunt omnia? & rectè: nam si homines & præcipuè tui inimici, tunc exultabant te, terrerentur statim illis prodigijs, & illorum crassam ignorantiam redarguerent, gesta inaudita, Considerandà breuiter hæc omnia. *Matt. 27 v. 51.*

Et primò de veli scissione, in veteri testa. *Cur velum templi scissum?*

testamento: hactenùs veluti homines erant, in desertoq; dùm essent in nubibus tantùm, Dominum audiebant loquentem, sacrificia in sanguine animalium perficiebantur, apud solos Iudæos vera religio fuit, alijs gentibus velamen erroris, fidem obumbrabat. Qui decedebātàvita hac, etiamsi purgati per pœnitentiam, non rectâ viâ ferebantur in cœlum, velum erat carcer Limbi, quo inclusi ad Aduentum Messiæ detinebantur: Nunc per mortem Christi, velum hoc meritò disruptum est: iam enim os ad os locutus est in Carne Dominus, & post resurrectionem affatus est discipulos, & alios, & multis Sanctis adest præsens sine timore, potiùs cum summo amore; sacrificium peragitur in Ecclesia vniuersa, non in vitulorum sanguine, verùm Agni Immaculati, memoria passionis renouatur quotidiè in toto terrarum orbe: Non solùm Iudæis, at omnibus gentibus & nationibus patet aditus ad cœlum: Limbus nunc vacat. Purgatorium solùm non detersos per Sacramentum pœnitentiæ, retinet: Tu anima scinde velum, quod est inter te & Deum, hoc non est aliud nisi peccatum: vel potiùs obsecra Deum, vt ipse per Passionem

onem & Crucem scindat velum delictorum tuorum, & te admittat ad visionem beatificam.

Secundum signum, quòd terra mota fuerit, præ timore id factum, cùm Deum in se sepulturæ officio debuerat habere, agnouit magis indignitatem suam, quàm mortales, si enim Iacob Pater, & fratres coram Iosepho se humiliârunt, & cum timore maximo ad eum accesserunt, quid non factura erat terra? (quæ quidem erat Parens respectu carnis assumptæ à Christo,) vidit & agnouit cum Latrone bono esse Deum, & Creatorem, & Dominum totius mundi & cœli; ideò præ horrore contremuit: Tu anima si es terrena, moue te & contremisce, sciendo Christum esse verum ab æterno Deum. Et in venerabili Sacramento esse præsentem. Quando ergo in te tanquàm in sepulturam recipis, commoue te ipsam, per lachrymas & pœnitentiam, rogando, vt te ad se trahat: quatenùs in Resurrectionis gloria ipsi socieris. *Quare terra cõmota est?*

Tertium signum. Quod Petræ scissæ sunt, ita fieri debuit, cùm petra super quam non tantùm scissa, sed & dilaniata fuit, nonné Christus petra? nonné Petrus etiam à Christo petra vocatus? *Quocirca petræ scissæ?*

Noua

Noua Ecclesiâ ædificari cæpit per sanguinem Domini, lapis fundamentalis ille, postea Petrus, vtraq; Petra hæc scissa. Christus per mortem, Petrus per abnegationem: meritò itaq; aliæ Petræ scissæ sunt inanimatæ, ob condolentiam criminis Petri, & ob reuerentiam decessus Domini. Verùm ex hoc fundamento tanta firmitas petræ huius postea secuta, & nunc durat & durabit, vt nunquàm amplius scindi possit, nec vnquàm portæ inferi præualebunt aduersus hanc petram, vel, quòd duriora corda fuerant Iudæorum ipsis petris. Mos erat in luctu apud illos, scindere vestimenta, contrarium iusserat Propheta in Persona Domini: *Conuertimini ad me in toto corde vestro, & ieiunio, & fletu, & planctu, & scindite corda vestra, & non vestimenta vestra.* Ideò quia Annas vestimenta scidit, & non cor, condemnando Dominum, debuerant scissuræ apparere in petris, tanquàm magistris cordium infidelium Iudæorum. Tu anima supplex ora Saluatorem, vt petram, id est cor tuum, frangat ad pœnitentiam, detq; cor molle ad custodienda mandata sua.

Ioel. 2. v. 12.

Quam ob causam

Quartum signum. Quòd monumenta

menta aperta sunt, non mirum; indignum erat occlusa stare monumenta, cùm Rex Regum in nouo monumento poni debuit. Monumenta non aperta, sordes & malum odorem retinent, ex apertis exhalat pestiferus vapor: Mors tua Christe, vt ante quatriduanum fætentemq; suscitauit Lazarum, ita iam sæpissimè excitat multos, aperit sepulchra delictorum, ac per pœnitentiam dissipatur malus odor scelerum. *monumẽtum apertum.*

Anima id enitaris, & si peccatum tanquàm in sepulchro cordis residet, per confessionem aperias, succedet suauis odor indulgentiæ à Deo.

Quintum signum, quòd surrexerint corpora multa quæ dormierant, antecedebant Christum resurgentem, tanquàm famuli Herum, prædicârunt Maiestatem & potentiam breui resurrecturi. Dicam ad te Anima, surge, quæ dormis, ac ita resurge à delicto, vt resurgas cum Redemptore triumphans. *Corpora multa aliquid surrexerunt.*

CAPVT II.

Apertio à Longino lateris Christi.

PAtientissime IESV. Non satis fuit furori Iudaico, vsq; ad agonem insul-

sultare, & dileuare tum verbis, tum plagis sacratissima membra tua: nisi etiam post mortem, nunquam lecto casu, sæuiret in venerabile corpus tuum; Ita enim Euangelista reliquit nobis:

Ioan. 19. v. 32. *Venerunt ergo milites, & primi quidem fregerunt crura, & alterius, qui crucifixus est cum eo: ad Iesum autem cùm venissent, & viderent eum iam mortuum, non fregerunt eius crura, sed unus militum lanceâ latus eius aperuit, & continuò exiuit sanguis & aqua.*

Cur Latronibus crura fracta, & Christo latus perforatum.

Non permisit Deus, vt sibi crura frangerentur, nam Ecclesia eius infracta debuit permanere ad consummationē sæculi, latrones duo, omnes sectas repræsentârunt, idcircò fracti sunt, & opiniones erroneæ frangentur, doctrina autem Christi non collidetur; Fundationis Ecclesiæ similitudo, fortè sumpta est à formatione Euæ in Paradyso, ibi dormiente Adamo. Exemit Deus costam, ex qua producta est illa. Hic quiescente Christo in cruce, vt de se in Psalmo loquitur: *Ego dormiui, & soporatus sum*, apertum est latus, ex qua apertione prodijt Ecclesia, simulq; sacrificium, vel potiùs norma sacrificij, cùm iam per totum mundum in vino loco sangninis, & in aqua conficiatur, verùm

Psalm. 3. v. 6.

verùm Corpus & Sanguis Christi, & hoc, quod iussit in vltima cæna, vt in memoriam celebraretur, aperto latere modus consecrationis, & oblationis pretiosi Corporis, & Sanguinis omnibus declaratus.

Vinum, & aqua ex latere Christi ad quid profluxit.

Ausim te Domine interrogare, vnde post mortem adhuc Sanguinis residuũ, vnde & aqua? A morte tua plurima miracula simul concurrerunt, verissimè reseruâsti in nuptijs, cum sponsa tua Ecclesia bonum vinum ad vltimũ, simul & aquam, vtrumque ad sacrificium necessarium: illud ad tractandos hospites, vinum scilicet in quo non est luxuria, hæc ad delenda per pœnitentiam peccata. Longinus audax miles, expertus statim virtutem, sanatus est interno, & externo oculo, postquàm aperuerat latus tuum: propterea addit S. Ioannes: *Et qui vidit, testimonium perhibuit, & verum est testimonium eius.* Ioan. 19. v. 35. Quale illud antea dixerat: *Verè hic homo, Filius Dei erat.* Marc. 15. v. 39.

Restat adhuc considerandum, quòd Dominus noster non fuerit solùm via, veritas, & vita, iam factus est etiam meta. Curritur tanquam ad brauium, pectus eius lanceâ aperitur, veluti ad annulum, instituitur cursus. Aptissimus est ter-

est terminus omnium nostrûm Saluator, ad quem actiones nostras dirigere debemus, latus eius est terminus, ad quem collimare nobis est necessarium, inde tot Sancti viri optárunt, vt in latere Redemptoris cubiculum requiei extruere sibi possent: immò & intrârunt, vnus ex illis: Longinus aperuit mihi latus Christi lanceâ, & ego intraui, & ibi requiesco securus: Alter portam appellat auream portam lateris: Primum quidem ad ignominiam ab insano milite reseratam, at ad gloriam postea Christo resurgente conseruatam, & simul nostram, dum cum Apostolo in ipso gloriamur. O porta semper aperta? Et à Longino licet non bonâ intentione, non malè recluſa, successit enim cùm visum vnius oculi miraculosè receperit: nam traditione habemus, sanguinis guttulam tetigisse oculum eius, ac cœcitatem depulisse.

Guttula sanguinis Christi Longino oculos aperuit, dum latus eius lanceâ aperiret.

Tu anima, duos debes habere oculos, fidem bonam, & opera bona, si cœcutis in operibus, appropinqua lateri Domini, meditatione compassionis aperi, certò certiùs gutta aliqua è pretioso sanguine, aperiet tibi oculum internum, ad bona opera exercenda. Si enim non cogitanti Longino, tanta colla-

collata gratia, vt & oculo sanatus, & lumine interno repletus, optimo fine, & martyrio vitam concluserit, quid non sperare tu poteris, si te immerges contemplatione in latus Domini pro te aperti: nam tuus Iesus (vt cum S. Bernard. loquar.) Post cætera beneficia pietatis, etiam dextrum sibi propter te passus est latus perfodi, quòd videlicet non nisi de dextera tibi propinare vellet, non nisi dexterâ locum parare refugij, vtinam merearis esse columba, quæ in foramine petræ habites, & in foramine lateris dextri, noluit Dominus excipere vulnus, nisi soporatus, vt te anima moneret, in huius lateris vigilare custodia, quàm diu viuis. Nam ea anima mortua est, quæ pernicioſa insensibilitate dissimulat in dextera sibi vulnus infligi. Quod à te auertat clemens Saluator, qui ideò aperuit latus, vt tibi aperiret viam, angusta illa erat in cruce, sed dilatata est, & trita, per quam patet omnibus accessus ad illam latam, cœlestem, quæ semel ingressos nunquam emittit.

CAPVT III.

Petitio Ioseph ad Pilatum, pro deponendo corpore Christi de cruce.

PAtientissime IESV. Omnibus reuersis è tam tristi spectaculo ad Ciuitatem, alijs de morte tua triumphantibus, alijs pectora percutientibus, soli amici relicti circumstantes, implorando diuinam opem, vt saltem corpori tuo sacro exangui auxiliari possent, præcipuè Mater tua dilectissima libenter expectabat, vt cùm viuo frui non valeret, in mortuum, maternum effunderet imbrem lachrymarum. Suscitauit itaque Deus Pater Spiritum Ioseph, hic misertus salutis auctorem pendere desolatum, licet fuerit occultus eius discipulus propter metum Iudæorum, vt S. Marcus ponit: *Audacter introuit ad Pilatum, & petijt corpus Iesu.* Vnde tanta audacia Iosepho? Antea latebras quærebat, nunc palàm fatetur se esse Discipulum, corpus deponere de cruce Domini, & Magistri sui nititur; opus Dei mirabile? Examinandum est, vnde ista audacia Iosepho, quâ fretus rogauit Pilatum pro recu-

Marc. 15. v. 43.

recuperando corpore? Deinde quid causæ, cur tam facilè Pilatus concesserit? Tandem quid est, quòd non nisi superioris permissione, ablatum corpus.

Audacia Ioseph potest quidem referri ad hoc, quòd cùm diues fuerit, si Pilatus pretium proposuisset, libenter exoluisset, magis tamen id amor erga Magistrum effecit: cuius causâ passio, quæ antea timidum, nunc audacem, & liberalem Iosephum reddidit. Vnde oblatâ occasione celare amplius non valuit animus, affectum erga Dominum: puto etiam resolutum fuisse ad mortem, si Pilatus denegâsset. Hinc animæ tuæ doctrina, omnia audenda pro Christo, etiam impossibilia: impossibile enim est, vt Deus non secundet exitum, si pro eius honore & gloria etiam grauissimum suscipiatur onus, Deus hic vtrumque fecit, vt & Ioseph peteret audacter, & Pilatus statim concederet. Quæ concessio facilis duabus ex causis facta: tum propter Parasceue Iudæorum, ne insepultum iaceret, tum quia desuper datum fuit Pilato, vt qui Christum condemnârat, eius sepulturæ, non difficilè assentiretur. O Pilate miserrime mortalium,

Quid Iosephum mouit ad petendum corpus Christi, & Pilatum ad facilè concedendũ.

nesciebas quantum thesaurum tam facilè donâsti ? Omninò necessarium fuit, vt sacrosanctum depositum terræ velociter mandaretur, & sepulchro includeretur, ex quo gloriosè vi, & potentiâ suâ, tertia die resurgere decreuerat.

Quare Pilatus mirabatur Christum obiisse.

Occurrit & hæc quæstio. Cur mirabatur Pilatus, quòd iam obiisset Dominus ? Vel admirando Domini patientiam, qui est flagris millenis cæsus, & acutis spinis cerebrum pertingentibus, ex quarum singulis doloribus, alij animam exhalâssent, id sano corde pertulit, diuinum quid in eo suspicabatur, & fortassè immortalem cogitabat, videns quoque signa terribilia, vltra hominis simplicis mortem fieri intellexit, ideò mirabatur mortem celeriter secutam : vel alijs distentus curis, hoc tempus, quo acerbissimo dolore, occupatus fuerat Saluator, ita breue illi visum, vt ad celebrioris mortis nuntium incredulum se fateretur.

Corpus Christi cur sine permissione Pilati de cruce non est depositũ.

Quòd autem nec corpus proprium è cruce Christus deponi sine permissione præsidis voluit, ob excessum obedientiæ factum vlterius, quam S. Paulus existimauit, dicens : *Factus obediens vsque ad mortem.* Etiam post mortem,

tem, etiam in corpore tollendo è cruce noluit deesse obedientiam, nonnisi ex concessu superioris Pilati. O ter felicem te Ioseph, qui tantam gemmam ex ligno, in quo salus nostra peracta est, sustulisti: Petitio tua nulli comparanda: Petijt Bersabee, vt regnaret Salomon filius, & adorauit Regem Dauid. Quid est respectu pretiosi Corporis Christi, quod simplici oratione Ioseph obtinuit? Si reliquias Sanctorum summo studio conquirimus, & summo honore veneramur, & benè id facimus, quanto pretio Reliquiarum nobilissimarum margaritam æstimabimus, & fortunam Ioseph admirabimur, cui tam facilè contigit obtinere tantum thesaurum.

Sanctam inuidiam excita in te anima, & quandoquidem tali beneficio indignam, imparemque te iudicas, & quidem meritò: adminimùm cum Ioseph compares sindonem, quo inuoluas Corpus Iesu. Cupit Dominus in corde tuo deponi, eme ergo sudarium, purâ, & immaculatâ cogitatione, lauacro munditiei per veram pœnitentiam, & realem delictorum confessionem. Nec Pilatum, nec vllum alium oportet rogare, vt extradatur tibi cor-

pus Christi, & quidem non mortuum, sed viuum, immò ipse te inuitat. Habes illũ in Altari. Propera ergo ad deponendũ non de cruce, verùm de manu Sacerdotis, & tuo pectori immittendo illi te toto corde coniunge, vt cum illo in beata coniungaris æternitate.

CAPVT IV.

Depositio Christi de cruce, & infra Matris anxia expectatio.

PAtientissime IESV. Quanto cum desiderio Ioseph venit, immò cucurrit ad deponendum te è cruce funestissima, quis id, nisi tum præsens explicare posset? Amor, qui omnia potest, exponet animæ quærenti, si enim audacter petijt, vt Corporis Christi deponendi potestatem Præses ei daret, certè velociter peruenit, partim vt amori, & gratitudini erga sanctum Magistrum debitæ satisfaceret, partim timendo, ne Pilatus mutaret sententiam: accelerandum itaque ratus, instrumenta necessaria conquisiuit, vt doloroſum Corpus è crucis ignominia quàm primùm auferret; Triplicia instrumenta adhibita; Scalæ ad ascendendum

Quæ instrumeta ad depo-

dum & descendendum de cruce: Lin- *nendum*
teamina, quibus dissoluta membra *Christi*
tenerentur, ne onere corporis, & præ- *corpus*
cipuè illius coronæ spineæ indecenter *adhibita.*
in terram deciderent, & pondere suo
è manibus deponentium elaberentur:
Mallei, qui è clauibus affixis, pedes &
manus liberarent, vt vacui à detentio-
ne crucis absoluerentur. O benedicta
hæc instrumenta, quæ sanctissimum
Corpus tangere meruerunt? Magis
felices manus, quibus concessum fuit
id versare, & detergere, & sacro Sangui-
ne profundi in seruitio pientissimo.

Finge te anima stare à longè, & in-
tueri illorum officium, sedulamque in
deponendo operam. Existimo piè in-
uidisse Angelos hoc obsequium homi-
nibus. Cùm enim ad ministerium sint
deputati, nonné pro summa felicitate
reputâssent, si eis inseruire corpori sui
Domini licuisset? At fortuna hominũ
maior, nam cùm naturam humanam
Deus assumpsisset, voluit etiam, vt ho-
minum humeris cæremonia tam fune-
sta, cum amore, & merito coniuncta,
absolueretur. Vidisses anima, velut
Angelos, homines illos ascendentes,
& descendentes, discurrentes vt corpus
citiùs à cruce separaretur. Scala illa *Gen. 29.*

Iacob, inferior fuit felicitate his scalis: Ibi soli Angeli ascendebant, & descendebant, hîc homines Angelis permixti, eosdem gradus sursùm, & deorsùm repetebant. Supponebant linteamina membris, è clauis solutis malleos ipsos osculabantur, & interim musica mœsta resonabat plena luctu, & rugitu, cùm & præterita supplicia Christi ante oculos versarentur eorum, & in ipsis membris atrocia vulnera considerarent propè, & palparent. Mater Maria, quandoquidem sibi viuum filium Iudæi abstulerant, & in ligno suspenderant, ad minimum iam solatium (si tamen non maiorem mœstitiam appellare quis mallet) expectabat, vt mortuo oscula dolorosa figere posset, & meliùs plagas cordi infigere, ac se totam in planctum effundere. Deposito ergò Domino de cruce, instrumenta hæc vbi sunt? vix claui ostenduntur.

Tu anima, mysticè & spiritualiter interpretare: si enim dixit Dominus Discipulis: *Beati oculi qui vident, quæ vos videtis*: & tamen concludit in alio loco: *Quinimò beati qui non viderunt, & crediderunt*. In excelso beatitudinis gradu fore illos, qui cùm non vidissent, contemplationis oculis, ad excitandam

Luca 10. v. 23.

Ioan. 20. v. 19.

tandam intrinsecam Christi pietatis compassionem ob oculos, quasi rem viuam proponunt,& se præsentes tum fuisse desiderio imaginantur, atque ad spiritualem sensum cogitatione deriuare nituntur. Tu idem quantùm fragilitas permittit, facito anima, instrumenta hæc, quibus deponere cuperes corpus Domini,compara: habeto scalas, per quas alto contemplationis ascendas amore, & descendas timore,admirando vulnera, quæ pro te in corpore à Saluatore sunt suscepta: Linteamina,quibus sustentes membra, & detergas sanguinem, sunt opera fructum afferentia, & inopes subleuantia: vt labore, & sudore parta, atque à Deo donata, cum egenis diuidas, eorumque paupertatem subleues: Malleus non desit, qui extrahat clauos è pedibus, & manibus Christi, hic est dura pœnitentia, & castigatio corporis, verè durus malleus, at Deo gratus, qui non tam è corpore illius, quàm tuo, anima extrahit clauos, quibus à diabolo eras affixa: Tales mallei sunt cruci adhærentes mali latronis, euelle, & libera te à seruitute, & detentione tam atroci, vel potiùs ora Saluatorem, vt sicut ille depositus fuit de cruce, cum sum-

mo planctu inseruientium, ita cùm tua depositio, aut separatio à corpore superueniet è diametro, fiat cum iubilo tibi Angelorum assistentium, dæmonum verò fuga, & confusione. Nam dixerat Dominus ad Apostolos: *Tristitia vestra vertetur in gaudium:* vnde & depositio Christi conuersa est in gloriam, ita non aliter, si tu anima depositionem Christi mærore sæpiùs ante oculos propones, efficiet hoc morte suâ & passione Redemptor, vt corpus tuũ separatum à te, requiescat in manibus Saluatoris: quod Sanguis eius effusus tibi impetrare à Patre cœlesti dignetur.

Ioan. 17. v. 20.

CAPVT V.

Consideratio doloris Mariæ tenentis Christum brachijs ante sepulturam.

PAtientissime IESV. Si quanto dolore in sanctissimas manus suas Mater tua dulcissima corpus excepit, posset anima mea cogitatione attingere, singulare donum ei concederetur, verùm impossibile est id assequi. Cùm enim amorem sequatur dolor, & ei se accommodet, mensuraque sit doloris amor,

amor, illoque maiori, vel minori augeatur, aut diminuatur, veriſſimum, quoniam Mater tua Maria incomparabili amore te proſecuta eſt, etiam abſque comparatione dolorem ex crudeli tua morte paſſa eſt. Dei amor omnes alios ſuperare debet in pia, & Chriſtiana anima. Maria gratiâ plena erat, excellebat in amore erga Deum, & hoc non de terra, ſed de cælo per Angelum faſſum eſt. Mater quælibet filium vnigenitum, & omnibus virtutibus plenum valde diligit, quomodo non dilexit Maria tantum Filium primogenitum, omnium eximiarum virtutum copiâ adeò plenum, vt ex eius ſinu in omnes guttatim homines per riuulos quoſdam gratiæ deriuentur, *ex plenitudine enim eius cuncti accepimus*, hæ dilectiones excelluerunt in Maria. Iam dolores è contra conſideranti, vt Deũ, & vt filium ſimul à Diſcipulo tradi, vinciri, verberari, conuitijs affigi, & omnia in ſumma patientia pati, quodq; ſupremum eſt, videre hæc, & intueri Matrem, ac oculis adeſſe præſentem, ad qualem exceſſum dolor eleuatus: poſt Dominum, illa verba Mater dolorosa vſurpare potuit: *O vos, qui transitis per viam, attendite, & videte, ſi* *Ioan. 2. v. 1.* *Thren. 1. v. 12.*

est dolor similis, sicut dolor meus. Similem Matrem nunquam vidit terra, nec similem filium nec similem amorem, nec similem ergò dolorem.

Cui tamen dolori assimilari potest tuus sancta Virgo, & Mater, dolor? Fortè attigit propheta Hieremias dicendo in persona Matris ad filium:

Thren. 2. v. 10. Luca 11. v. 27. *Vide quoniam tribulor, conturbatus est venter meus, subuersum est cor meum in memetipsa, quoniam amaritudine plena sum, foris interfecit gladius, & domi mors similis est*; Magna amaritudo? Antea clamabat quædam ex turba: *Beatus venter, qui te portauit*, & nunc conturbatus est præ mærore, quia illum amisit, quem portauit, cor subuersum est ex nimio amore, mutatum in crudelem dolorem, gladius prædictus à Simeone fortasse interfeciſſet Matrem, nisi singularis gratia conseruasset: propterea dictum fuit; *Pertransibit*, quasi voluisset proferre, pertransibit non semel, dolore cruciabit, angustiâ, & quod peius, non tollet vitam, & ideò addit: *Domi mors similis*, interior videlicet anxietas, morti similis, & eo ipso grauiùs accidit, quòd sine morte vera, vt cum S. Bernardo mirari oporteat: *Plùs Mariam compatientem*

entem, quàm Mariæ filium patientem. Hic corpore mori potuit, illa commori corde non potuit: Idem Propheta in persona Matris, eiusque doloris subinfert: *Cui comparabo te, vel cui assimilabo te filia Hierusalem* (Mater enim Dei sæpiùs eo nomine vocabatur) *cui exæquabo, & comparabo te Virgo Filia Sion,* (& hoc Matri Dei congruum vocabulum) *Magna est velut mare contritio tua, quis medicabitur tibi?* Thren. 2. v. 13.

Certè velut mare contritio ex aliquot proprietatibus. Mare est supra terram, tuus Mater dolor, supra naturam terrenam, ideò insupportabilis: Mare nunquam quietum, & cor tuum absque requie in passione Filij ad omnes ictus dilecti: Corpus tuum, & cor vulneratum est, post mortem autem Domini crudelis lancea, quæ ipsius aperuit latus, non attigit eius animam, tuam vtique pertransiuit, nam Filij anima non erat in corpore, verùm tua inde auelli non potuit. Tuam ergo verè pertransiuit vis doloris, vt plùs, quàm Martyrem totus prædicet mundus, in qua nimirùm corporeæ Passionis excesserat compassionis affectus. Mare salsum semper, & tua dulcedo omnis Virgo, tum euanuerat, nec Filius *Proprietates maris dolori Mariæ seruiunt.*

in Passione, nec tu vllâ consolatione impleta fuisti, & quod maius est, ipse filius abstulit à te leuamen solatij, cùm tibi Ioannem pro se, seruum pro Domino, discipulum pro Magistro, Filiũ Zebedæi pro Filio Dei, purum hominem, pro vero Deo traderet. O commutationem acerbam! Mare liquidum, & tua anima liquefacta est, & resoluta est in languorem, & pluuiam luminum, dum teneres mortuum Iesum considerando vulnera singula, præcipuè quinque illa, commiscebas tuas lachrymas cum eius sanguine. Puto Patrem cœlestem, post illud sacrificium oblatum in cruce, quando sanguis & aqua aperto erupit latere, non aliud carius habuisse, quàm guttas Matris, cum cruore filij copulatas. Mare omnibus ventis expositum, & tu Mater omnibus calamitatibus inuoluta eras: noui enim cruciatus filij, nouo genere Martyrij te affligebant. In mare denique omnia flumina se exonerant, & inde exeunt, & Matris corde doloris fons primus erupit, & in omnes animas Christianas deuolutus est, & iterùm omnes dolores, quicunque ex Passione Domini oriuntur, iterùm ex compassione, & imitatione ad Matris

Dei

Dei dolores remeant, propterea fluuiorum aqua est dulcis, maris non item, nam nostræ compassiones habent in se quandam dulcedinem, Mariæ nihil tale dolor admisit.

Anima mea, scias Mariam esse in hac vita Matrem dolentium, in altera Matrem gaudentium: pete ergò humiliter ab illa, vt sicut post tot ærumnas consolatus est Filius Matrem, ita in agone tuo vltimo, consolatores tui præsentes possint tibi adesse, Christus vt Pater, Maria vt Mater consolationis.

CAPVT VI.

Impositio lugubris Corporis Christi in monumentum.

PAtientissime IESV. Imminebat tempus sepulturæ ante diem magnum Sabbathi, omnia erant parata, vt Corpus terræ mandaretur, remorabatur Mariæ consensus, quæ diuelli citiùs à te etiam mortuo lugebat, certabant dolor & amor, qui superior in corde Matris tuæ fuerit, amor non permittebat, tolli è manibus Filium demortuum, dolor nimius persuadebat, vel potiùs cogebat, vt tum vinci amor se pateretur, & sic vis amori facta. Ablatum

tum corpus & sepultum, cæremonia hæc describitur à quatuor Euangelistis, fuisse hortum, & in horto monumentum nouum ex petra, in quo nondum quisquam positus fuerat; Et vltimò aduolutum est saxum ad ostium monumenti. Nihil frustra à Deo factum circa Corporis sepulturam. Non immeritò, in horto & captus, & sepultus est Dominus, vt è captiuitate diabolica, quâ comprehensus fuerat Parens omnium in horto voluptatis, eum educeret, & iram Patris æterni, ob excessum Adami, misericordiâ & obliuione sepeliret, subitò enim post peccatum primorum Parentum amiserant possessionem iucundam Paradisi, accessus ab Angelo ampliùs prohibitus fuerat, & furore Diuino quasi sepultus locus; Christus ergò ad similitudinem, tegens virtutem Diuinitatis suæ, eodem modo quasi eludens, vel potiùs compensans, prævaricationem illorũ, horti locum elegit, vt & caperetur, & sepulchro includeretur. Monumentum nouum verò rectè & propriè appellatum, quia nouus homo in mundo apparuit. Quidni nouus, qui simul homo & Deus, nouum itaque debebatur ei sepulchrum, & ideò noua res suc-

Christus quare in horto sepultus,

Monumẽtum eius cur nouũ,

succeſſit, nam ex alijs ſepulchris, non tam citò reſurgunt corpora, & quod magis Propheta vocat, ſepulchra hominum *domus eorum in æternum.*

Deploranda erat miſeria mortalium, cùm è mundo ad ſepulchrum properantes, ſub intolerabili iugo Dæmonis mancipati gemerent, qui velut Princeps mundi huius abſolutus, liberè in illo carcere ſubterraneo detinebat vinctos, & Tyrannide detentionis gloriabatur, morte tanquam inſtrumento vſus, quo corpora omnium ſublata, in cauerna terræ, ſub eius cuſtodia aſſeruarentur. Ecce nouum ſepulchrum, ex quo tertiâ die Corpus Chriſti quod erat mortuum reſurrexit, propriumq; & aliena ſepulchra, vi aperuit Diuinâ, nec quidquam reclamantibus, & frementibus reprobis Angelis: Nouum omnino ſepulchrũ, antiqua enim ſepulchra, vel ad limbũ, vt in tenebris manerẽt, vel ad infernũ, vt perpetuò ſine morte cremarentur, miſerabiles remittebant animas, hoc nouum ſepulchrum ad cœlum, & corpus, & animam Chriſti breui tranſmiſit. Idem fecit ſepulchrum Matris Dei, Patrum è limbo animæ Sanctorum, quæ iam requieſcunt in gloria, & poſt conſummationem ſæculi

culi omnium electorum cum corporibus emittent ad æternam beatitudinem animas: Nouum sepulchrum, tanquam fundamentum, & arbor scientiæ boni & mali, in hoc altero horto plantata, ex cuius radice protensi sunt rami ascendentes vsq; ad cœlum, imò ornantes ipsum cœlum. Et ideò Saluator dixe-
Ioan. 12. v. 24. rat: *Nisi granum frumenti cadens in terram mortuum fuerit, ipsum solum manet, si autem mortuum fuerit, multum fructum adfert.* Cecidit in terram granum nobilissimum, & sub
Apoc. 7. v. 9. terram in monumentum multum attulit, & adfert fructum: *Quem dinumerare nemo poterat ex omnibus gentibus.* Ergò radix fæcundissima monu-
Isaiæ 11. v. 10. mentum Christi. Nouum sepulchrum, cui enim fuit dictum antea: *Et erit sepulchrum eius gloriosum;* verissimè itaque nouum. Additur de petra fuisse, si enim ipse Christus petra, ergò & sepulchrum petra, & Ecclesia supra petram fundata, è terra omnia ædificia fundamenta accipiunt, & quò durius fundamentum, eò fortior structura. E sepulchro initium factum nouæ applicationis meritorum Passionis Christi, cùm enim in eo esset corpus, animæ Patrum è limbo extractæ, diabolus debel-

bellatus, & alligatus, resurrectio multorum visa, Latro Paradisum ingressus. Sequitur neminem positum in sepulchro hoc antea. Sic decuit, vt solus Deus corpore suo illustraret monumentum. Et gloria eius per totum diuulgaretur orbem.

Quare saxũ ad ostiũ monumenti appositũ.

Quid autem aduolutio saxi ad monumentum significat? vt videlicet maior potentia ostenderetut Dei, quàm fugillare posset audacia Iudaica. Si tam magnus lapis non esset appositus, putassent fortè facilè aperiri potuisse sepulchrum, vel vt omnia impedimenta, etiam incredibilia remouenda esse doceret Saluator, ad credendam certâ fide resurrectionem.

Anima, inspice internis oculis sepulchrum hoc admirandum, & pulses oratione, vt te è miserabili sepulchro educat Christus, nunc vitiorum, postea pœnarum, & concedat gloriam, quam pręparauit electis, morte & sepultura sua.

CAPVT VII.

Seductor appellatus Christus post mortem.

PAtientissime IESV. Dùm in sepulchro Corpus tuum fuerat ad tempus

pus occultatum, quid iam Iudæi vltra facere poterant, cessârunt né tandem ab iniuria? Non. In corpore exercere vlteriorem carnificinam non poterant. Ergò honorem post mortem, fædâ blasphemiâ mordent, cùm enim venissent ad Pilatum, dixerunt: *Domine, recordati sumus, quia seductor ille dixit, post tres dies resurgam.* Ecce insipientiam illorum, expendendum est spirituali interpretatione. Cur permiserit cœlum, vt etiam post mortem Saluatori, seductoris nomen imponeretur? Factum secundùm aliquorum sententiam, in consolationem seruorum suorum, qui varijs nominibus, à veritate alienis appellantur. Si quis libros Hæreticorum inspiciat, leget quomodò summum Pontificem, Episcopos, Sacerdotes, Religiosos cognominent. At suaue, & iucundum est comparari hac in parte cum Redemptore, & eodem nomine vocari.

Matt. 27. v. 63.

Christus cur seductor post mortem à Iudæis vocatus.

Vel vt malitia Iudaica ostenderetur, quæ nec obitu, nec sepulturâ Domini extingui poterat. Talis plane vindictæ diabolicæ rabies cùm incipit, nec morte sedari patitur. Vel, vt ostenderet Dominus, famam in hoc mundo etiam posthumam contemnendam, illam æter-

æternam potiùs procurandam. Contrarium hîc in terris agitur. Quid enim non fit, vt honor & memoria post fata celebretur? Colligitur ex illo Psalmo: *Tabernacula eorum à progenie & progenie, & vocauerunt nomina sua in terris suis*; verùm sequitur ibidem: *Ne timueris, cùm Dives factus fuerit homo, & cùm multiplicata fuerit gloria domus eius, quoniam cùm interierit, non sumet omnia, neq; descendet cum eo gloria eius.* Psal. 48. v. 12. Psal. 48. v. 17.

Vbi sunt tot Imperatores, & qui orbem debellârunt? Parum in Historijs spargitur, & hoc à quot mortalibus ignoratur? Contra, contemptores mundi extolluntur laudibus. Tota canit Ecclesia de Apostolis: *Ibant Apostoli gaudentes à conspectu Concilij, quoniam digni habiti sunt pro nomine Iesu contumeliam pati.* Ante oculos Sancti habebant hoc conuitium Saluatoris, quòd *Seductoris* nomine vocaretur, omnibus modis imitari voluerunt, & detractariè appellari, & malè tractari, & morte condemnari; Sicut enim impij gloriantur in rebus pessimis, & cùm malè fecerint exultant; Ita Sancti cùm innocenter, & indignis vocibus appellarentur, resq; asperas, & tormenta pa- Act. 5. v. 41.

ta paterentur, triumphabant; Quid interiùs Saluator operabatur, cùm seductor à Iudæis putaretur? E limbo eduxerat Patres, qui clamabant: *Aduenisti desiderabilis.* Sathanam in fugam vertit, qui se victum deplorabat.

Vel quòd oculi mundani, illos pro pessimis reputant, quos cœlum optimos, calculo absq; errore declarat: quàm enim erroneum iudicium mundi, Dominum ac Deum existimare, fuisse seductorem? Ideò dixerat Saluator: *Iam Princeps huius mundi iudicatus est*; Scilicet pro falso, pro impostore, pro detractore, pro bonorum persecutore: Aliud ergo est Iudicium mundi, aliud cœli, quæ iudicia adeò diuersa sunt, vt album, & nigrum, bonum, & malum, cœlum, & infernus; Christus in mundo existens, innocentissimam vitam, tanquàm ipsa innocentia duxit. Ægros sanauit, mortuos ad vitam reuocauit, tot beneficia contulit, insuper pro mundo mortuus est. Audias anima de illo iudicium mundi, & iudicium Dei. Illius, nunc, *Vorax, potator vini, nunc peccator, nunc in Belzebub ejcit dæmonia*, nunc ad extremum seductor fuisse publicatur: Huius, *Hic est Filius meus dilectus. Ego hodie*

Ioan. 16. v. 10.

die genuite. Sic Deus dilexit mundum, vt Filium suum vnigenitum daret; facilè est discernere veritatem.

Vel ideò seductor vocatus, vt Iudaica obstinatio omnimodè resisteret veritati, Dominus dixerat de se: *Ego sum via, veritas, & vita,* Iudæi responderunt: Non es via, quia nos legem Moysi habemus, hæc est via nostra: Non es vita, quia in cruce mortuus es; Non es veritas, quia seduxisti commouendo populum. Omnia prorsùs falsa. Sed quàm stupida ratio Iudæorum, seductorem ideò appellârunt Dominum, quia dixit: *Post tres dies resurgam.* Anticipant criminatione factum, expectetur tertia dies, & tum si non resurget, audebis Iudæe seductorem nominare, quid enim ad seductionem Resurrectio? Imò, quia cum multi non credidissent Resurrectionem, seduxerunt animas suas. Contrarium ergo existimandum. Propterea non fuit seductor, quia & resurrexit tertia die, & triumphat Christus, de ingratitudine tua gens reprobata.

Ioan. 14. v. 6.

Matt. 27. v. 62.

Anima non cures gloriam mundi, etiamsi tibi, & tuo nomini iniuria fiat, gaude potiùs, si aliquid innocenter in fama læsa pateris, humiliter orando Domi-

Dominum, ne in agone verus seductor infernalis tentationibus suis te seducat, sed ille educat è carcere corporis, qui dum pro seductore haberetur, animas Patrum è limbo in Paradisum transtulit, & paulò post introduxit.

CAPVT VIII.

Ad Sepulchrum Christi, militum adhibita custodia.

PAtientissime Iesv. Vltimum quod poterant adhuc tibi Iudæi inferre, pro custodia ad sepulchrum apponenda Pilatum rogant, ita ponit Euangelista: *Iube custodiri sepulchrum, vsq; in diem tertium, ne forte veniant Discipuli eius, & furentur eum, & dicant plebi: Surrexit à mortuis; Et erit nouissimus error peior priore. Ait illis Pilatus: Habetis custodiam, ite custodite sicut scitis: Illi autem abeuntes munierunt sepulchrum, signantes lapidem cum custodibus.* Series proposita rei, paulisper admirandum factum & circumstantia, maximè verò insania Iudæorum. Viderant signa multa, quæ Saluator viuens fecerat; non ignorabant verba illius haud fuisse vana, sed certa; audierant illum dicentem, se resurrecturum

Matt. 27. v. 64.

turum die tertia, quid ergò cùm iam Dominum interfeciſſent, faciunt: inſtinctu inferni conſpirant, vt Reſurrectionem impedirent: timebant enim ne verba Chriſti effectu comprobarentur: & tamen credebant ex parte. Ergò cuſtodia neceſſaria fuit, & ſignatio lapidis; Prætendebant quidem cauſam, quaſi Diſcipuli eius furarentur, non illa erat: ſciebant hos præ timore diſſipatos, & diſperſos fugiſſe, de vi fortè verebantur, ne aliqua inferretur: itaq; potentiæ, obſtaculum cuſtodiæ ponunt. Verè defecerunt in ſcrutationibus, & conſilijs ſuis, non eſt fortitudo contra cœli Dominum.

Quare cuſtodia adhibita ad ſepulchrum.

Aliquot ergò cauſæ reperiri poſſunt, cur adhibita ſit cuſtodia militum ad ſepulchrum Chriſti. Vel, vt neſcientes etiam, aſſiſtentiam monumento Chriſti præberent, & venerationem quandam Maieſtatis, cuſtodiâ illâ declararent: Vel, vt ij qui de Paſſione lætabantur, in Reſurrectione Domini confunderentur. Milites tormentis, & plagis Saluatorem affecerant, & Iudæi illorum inſtrumento cruci affixerunt, illorum ſpolijs veſtes Chriſti ceſſerunt, & ideò S. Ioannes dicit: *Et milites quidem hæc fecerunt*, oportuit ita-

que resurgendo Dominum illos pauore, & horrore implere. Vel, ob diuulgationem Resurrectionis Christi maiorem per custodes appositos: licet enim datâ pecuniâ Iudæi corrumpere nitebantur milites, quasi ipsis dormientibus corpus fuerit ablatum à Discipulis, cùm nihil sit occultum, quod non reueletur toti mundo, cognita erat potentia Saluatoris, qui suâ vi reserauit sepulchrum, & viuus resurrexit. Vel, vt ostenderetur nullã custodiam huius mundi, habere suam securitatem, nisi cooperante Deo. Hoc notauit Dauid, dùm ait: *Nisi Dominus custodierit Ciuitatem, frustra vigilat, qui custodit eam. Vanum est vobis ante lucem surgere.* Certè surrexerunt custodes sepulchri in vanum ante lucem, fugerunt præ horrore, terræ motus, & lux splendida eos terruit, & in fugam vertit. Vel, vt ipsorum Iudæorum dictum approbaret, id est: *Erit nouissimus error peior priore.* Errauerunt, locuti sunt falsa, per falsos testes contra Dominum vltimo errore decepti, nec dimittere è sepulchro corpus reconditum volebant, ipsâ re confusi, Resurrectio enim Christi falsitatem eorum vniuerso aperuit mundo.

Psa. 126. v. 1.

Quæ-

Quærendum adhuc, cur lapidem signârunt, & munierunt sepulchrum? Debile signum Iudæorum cera, optimè dixerat Rex: *sicut fluit cera à facie ignis, sic pereant peccatores à facie Dei.* Ignis cœlestis hanc ceram liquefecit, & munitionem sepulchri, tanquàm potens instrumentum disiecit, peccatores verò à facie Dei perierunt, in æternam gehennam detrûsi. Non reueretur cœlum sigilla terræ destruere, at è contrario, terra non audet mouere, quod signatum est à cœlo, imò stupet, & admiratur Stigmata S. Francisci, & S. Catharinæ Senen. mundus narrat, & credit, & veneratur: Iudæi signârunt Domini sepulchrum, quod tertiâ die euanuit, verùm ipsi non sunt signati à Deo, neque erunt inter illos signatos, quos S. Ioannes in Apocal. vidit, illis enim verbis, quibus clamârunt in Passione: *Sanguis eius super nos, & super filios nostros:* deleta fuit signatura, & tantùm centum quadraginta millia, ex gente Hebræa tota, signati erunt calculo prædestinationis.

Cur sepulchrũ munitum & signatum.

Psal. 67. v. 3.

Matt. 27. v. 25.

Anima detestare Iudæos, & eorum in Christum incredulitatem, & quia de sepulchro Domini tua meditatio, scias corpus tuum esse sepulchrum, in

quo viuendo delitescis, custodia tibi parata à Deo, sigillata & munita, cereo iubeo sanguinis eius, habes custodem Angelum ad latus destinatum, & sicut infernus etiam ad sepulchrum Christi dedit custodes milites, sic ille idem spiritus malos, vt tuam à peccatis impedirent resurrectionem: non timeas: potentior est Deus: Custodit omnia ossa Sanctorum, vnum ex his non conteretur sine permissione Diuina, signauit te Creator, vt Propheta profert? *Psal. 4. v. 7.* *Signatum est super nos lumen vultus tui Domine*, muniuit te Deus teste eodem: *Ps. 124. v. 1.* *Qui confidunt in Domino, sicut mons Sion non commouebitur, montes in circuitu eius, & Dominus in circuitu populi sui.* Quod monumentum stabilius, quàm ipse Deus? Roga ergo anima, vt te Deus custodiat, & muniat, & in ergastulo corporis, & in eductione ex illo.

CAPVT IX.

Reditus domum mœstæ Mariæ, in qua spes firma mansit de resurrectione Filij.

PAtientissime IESV. Cùm omnia circa Passionem tuam expleta essent,

sent, & sepulchrum vallatum custodiâ Maria Mater tua, quæ hucusque anxio corde lugebat te cor suum, incepit redire domum cum S. Ioanne, quem in filium (licet cum dolore talis mutatio acciderat) à te vel potiùs loco tui receperat: Quanta mentis Mariæ tunc afflictio! Si enim ante in vita verba dilecti Filij sui conseruabat, conferens in corde suo, quid iam verbera non conseruauit? nulla prorsùs consolatio? Illa sola (si ita nominari poterit) quod in corde eius altera sepultura corporis Filij fuerat. Primò ergo in abitu è monte Caluariæ, valedixerat cruci Domina nostra, oculisque, ac lachrymis conspersit, partim deplorando tam acerbum instrumentū Passionis Filij sui, partim gratias agendo, quòd iam redemptio per illius sanguinem consummata erat, partim futura prouidendo, in quanto honore hæc crux in toto mundo celebrari debebat, quæ encomia tunc dabat cruci? sicut Ecclesia canit: *Dulce lignum, dulces clauos, dulcia ferens pondera.* Quæ vox illius? postea loca conspersa cruore Domini circumibat.

Et tu anima sequere ambulantem, & dolentem Matrem. Quid existimas

arida: quando recens, & crudele factum circa Deum & Filium ſuum, & contemplatione recolebat, & oculis reliquias ſanguinis, & loca conſperſa eadem luſtrabat deſolata Mater? Vulnus non ſanatum, aut iterùm apertum quanto dolore ſentitur? Non ſanatum vulnus fuerat in corde Mariæ, à gladio animam transfigente, iterùm aperiebatur acumen illius, dum in veſtigijs paſſi Filij figit pedes. Verè faſciculum myrrhæ, inter vbera, toto illo tempore portabat omnes dolores nati, in Epitome, ac vnam maſſam contrahendo. Erat ipſa vera effigies, & prototypon, in quo tanquam in imagine expreſſa fuit idea viua omnium plagarum Filij. Erat diluuium aquarum, quod non poterat minuere vlla conſolatio; Erat ignis, quem non valebat extinguere mare mæroris: ardebat in illa continuus dolor, ſicut rubus ardens, & incombuſtus: nec ipſa mors, licet potens, ardebat extinguere ardorem.

Itaque non diſceſſit Mater è loco ſupplicij, donec omnia verba Domini in cruce prolata trutinâſſet, & ſuſpirijs maſticâſſet, irriſiones Iudæorum deplorâſſet, clauorum tunſiones, & apertiones quinque vulnerum, planctum

in me-

in memoriam reuocáſſet, terram in quam ſanguis tanquam è quinque fontibus ſcaturiebat & defluebat, millies oſculata. In deſcenſu montis ſæpiùs vultum in montem, & ſepulchrum Filij retorquebat, præ anguſtia in ſtuporem, & lamenta reſoluta. Viam autem Filij ingreſſa, quâ è Ciuitate cum cruce ad crucem pergebat, velut altera Veronica, vultum ſputis & plagis deformatum, in corde ſibi depinxit. Caſus in terram præ pondere ligni inſculpſit animo: Columnam illam cruore recenti madefactam Domini, quibus oculis inſpexit? Scalas, per quas ad Pilatum iudicandus aſcendit, quâ fronte ad aſpectum ſuum admiſit? vbi Pilatus oſtenſo Chriſto, dixerat: *Ecce Homo*; quomodo auribus ſuis intendebat, intonando ſibi quaſi iterùm præſes protuliſſet hæc verba, & mærore animi interim deficiebat! Domum Caiphæ præteriens, in qua nox illa funeſta tranſacta, præ lachrymis oculos claudebat: Iudam adhuc pendentem in patibulo aſpiciendo, occulta Dei iudicia tacita admirabatur Petri negationem deplorabat, & fletum illius proprio adiuuabat. Annæ palatium viſui ſe porrigens, alapam in illo crudeliter

Ioan. 19. v. 5.

Domino inflictam, afflictæ imponebat memoriæ. Cænaculum occurrens in via, in quo institutio Sacramenti, ac testamenti obsignatio facta, ac vltimum vale Discipulis datum, cor illius liquefaciebat; Tandem intrauit propriam domum Mater, sine esu & potu plangendo, diem consumens, verè exclamabat cum gemitu: *Fuerunt mihi lachryma mea panes die ac nocte, dum dicitur mihi quotidie, Vbi est Deus tuus,* immò & filius tuus? Verùm ipsa sibi respondit, spe solidâ resurrectionem expectando. Nunc quidem est in sepulchro & latet, die autem tertiâ resurget, & dominabitur vniuersæ terræ. In Maria sola, vt cum S. Bernardo loquamur triduo illo fides Ecclesiæ stabat. In Maria die magno Sabbathi Ecclesiæ spes tanquam in columna ferrea & immobili innitebatur, & ideò hæc dies in gratitudinem illi ab Ecclesia dedicata.

Psal. 41. v. 5.

Tu anima vti meditatione comitata es Matrem Dei, & tuam in via dolorosa, sic roga, vt per eius merita, & Passionem Filij, expectes spe certâ resurrectionem inter electos tuam, cum Maria & Dauide repetens: *Quoniam tu Domine singulariter in spe constituisti me?*

Psal. 4. v. 10.

C A-

CAPVT X.

Mulierum ad Monumentum lamentatio, & ad idem faciendum omnium Animarum inuitatio.

PAtientissime IESV. Ad sepulchrum relictæ Sanctæ mulieres, vtique deuotione, & lachrymis prosecutæ sunt tuam Passionem, etiam concluso in sepulchro, volebant fortè fletu emollire lapidem, cupiebantq́;, vt ceram liquefacere singultu, cogitantes, an illis monumentum aperiri possit. Tria ab illis facta, ab Euangelista describuntur. Quòd viderint monumentum, & quemadmodùm positum fuerat corpus Domini. Deindè reuertentes domum parauerant vnguenta, & aromata, vt vngerent illud. Tandem dùm redirent ad sepulchrum, dicebant ad inuicem: *Quis reuoluet nobis lapidem ab ostio monumenti?* Matt. 16. v. 3.

Qualibus oculis intuebantur Sanctæ illæ Matronæ, corpus totum purpuratum, & dilaceratum, & ipsum etiam monumentum, cui congratulabantur, quod tantum thesaurum in se

continueret, benedicebant loco, tam sancto, hortum illum, hortum deliciarum vocabant, ac interim spargebant vberrimè lachrymarum flumina, repræsentantes, & colloquentes de Historia acerbissimæ Passionis eius. Si enim duorum ad Emaus peregrinantium, dùm loquerentur, quæ erant facta diebus illis Hierosòlymis, ardens erat cor, quomodo non ardebat mulierum, quæ de doloribus ex amore Christi procedentibus, sermonem conferebant. Ibi licet incredulitas, tamen ardere fecit cor Discipulorum; Hîc maxima fides, (nam spectatores erant Tragediæ,) incendium excitauit amoris, quòd pro salute humana, Deus passus fuerit. Tota dies, & nox in lamentationibus, & suspirijs vigilabat; alternata amoris, & doloris somnum excutiebat. Notârunt diligenter illæ beatæ mulieres, quomodo venerabile Corpus posuerant depositores, partim vt amori, in impositione sepulchri satisfacerent, partim vt vnguentis, & aromatibus allatis scirent, vbi illud quærerent. Reuertuntur ergò mœstæ in domos suas, at non otiantur; vnguenta emunt, non parcunt sumptui, parant, & aptant magnâ curâ aromata, vt illis

illis quàm odoriferis illinire possent Corpus Domini.

Sed posset vos beatæ Fœminæ aliquis parùm prudentes existimare: vltimò enim de reuoluendo lapide cogitatis? Ad quid vnguenta: si lapis, & quod magis sigillatus, non permittet vobis introitum in Monumentum? Nec custodes tam humani erunt, vt vobis liberum ingressum concedant! Imò summa prudentia, & amor considerandus mulierum amantium ipsum amorem. Amor nihil de his rebus cogitabat, tantùm vt expleant pium desiderium, reliquum Deo commissum. Nam etiamsi euntes ad sepulchrum, tum primùm de reuoluendo lapide simul consultarent, pergebant tamen confidenter, ruminando verba Prophetæ: *In Deo meo transgrediar murum.* Nec fefellit illas spes. Inuenerunt remotum lapidem, verùm non inuento Corpore, vnguenta, quæ pro vngendo parata erant, integrè remanserunt. *Psal. 7. v. 30.*

Et te mea anima, & omnes fideles, inuitant hæ piæ mulieres ad idem faciendum. Certè plorabis, si oculis internis inspicies monumentum, quomodo pro te Deus, & mortuus, & se-

pultus est, illudq; Corpus plagis tumidum, ac pro te tantoperè deformatum videbis; Si vnguenta emas, variè vnguentum accipi potest, vel pro Eleemosina, si pauperem vnges, inopiam eius subleuando, vnctio enim est mentis exhilaratio, & exultatio. Pauperis ergò hîc lætitia, sed tua in altera vita cum gaudio remuneratio: vel pro vita exemplari; vngit etenim Christum, qui bonus odor eius est, in omni loco, Aërem replet optimo odore, id est, famâ apud homines, quælibet anima, vitam ducendo immaculatam. Vel pro compassione, vel potiùs castigatione corporis. Nam sicut vnguentum diffusum, odorem maiorem in circumstantes emittit, eorumque sensus recreat, ita mortificatio affectuum, & ipsius corporis, ad cœlum vsq; ascendit, & sanctam illam Ciuitatem lætificat. Ideò vnguenta remanserant integra, ex quibus Mater Dei, & Apostoli, & omnes Sancti depromunt odorem, & ex passione Christi, tanquàm ex nobilissimo vnguento odor myrrhæus, dolor videlicet, & compassio in totum mundum, & cœlum defluit.

Hoc tu assiduè fac Anima, occupa te circa Passionis, & vulnerum Christi meimo-

memoriam, ex gemitibus,& lachrymis tuis, odor suauissimus enascetur, nec cogites de lapide, & obstaculo piorum desideriorum, iacta cogitatum tuum in Dominum, remouebit ipse etiam à te saxea impedimenta, facietq; si nunc flebis, vt cum mulieribus videre possis visionem in agonia consolatoriam Angelorum,& consortio illorum in æternum frui.

CAPVT XI. ET VLTIMVM.

Gratiarum actio pro Passione Christo Domino.

PAtientissime IESV. Quales gratiarum actiones reddet tibi omnis anima pro Passione tua? Estné possibile vt inueniatur creatura, quæ dignè possit recolere memoriam acerbissimarum plagarum tuarum, tantò minùs indignam exhibere gratitudinem? Si vna gutta pretiosi Sanguinis tui totius mundi maculas facillimè delere potuisset, quæ anima etiamsi absque macula esset, tam copiosè effusi pretium extollere præsumeret? Ergoné tacendum? Non; si enim tu Domine lachrymas pœnitentiæ in satisfactionem re-

cipis, quomodo laudes, & amorem qualem talem gratitudinis debitæ pro tua passione respues? Sumendum itaq; aliquid ex Davide, & examinanda verba, quæ tantæ inseruiunt potissimùm materiæ. *Quid retribuam Domino pro omnibus, quæ retribuit mihi? Calicem salutaris accipiam, & nomen Domini invocabo. Vota mea Domino reddam coram omni populo eius.*

Psa. 115. v. 3.

In ingressu Passionis tuæ in hortum, statim tibi calix à Deo Patre per Angelum fuit præsentatus, terruit te quidem, & mæstum fecit, & vt homo, petieras Patrem, vt à te transiret, tamen voluntati eius in omnibus parendo, & accepisti, & ebibisti. Hunc itaq; calicem, qui verè fuit salutaris nobis, omnes mortales accipere debent. Et si ad eius similitudinem offertur calix amaritudinis à Redemptore, non tantùm salutandus, non tantùm non reijciendus, sed etiam toto affectu accipiendus, re ipsa, & cum gratiarum actione, dicendo cum S. Iob: *Si bona à Domino suscepimus, mala autem quare non?* accipiendus dico, quoadusque ipse Deus exoneranerit hoc calice, non deponendus ante, potiùs exclamandum: *Hic ure, hic seca, vt in æternum parcas.*

Iob. 2. v. 10.

August.

parcas. Vel, *Bene omnia fecit* Saluator noster, qui calicem totum exhausit, & nos quare tantillum non gustabimus? Summa gratiarum actio pro Christi Passione ostenditur. Si quis læto vultu partem calicis Domini ebiberit, & congratulabitur sibi de compassione, ideò additur à Propheta: *Nomen Domini inuocabo.* Exultare oportet in tribulatione, & prædicare Diuinam bonitatem, & tunc verè calix Domini accipitur. *August.* *Psal. 115. v. 4.*

Non tantùm accipiendus, sed etiam inspiciendus est calix Christi, in quo videbuntur alapæ, sputa, fustes, Columna cum diuersi generis carnificum instrumentis, Corona spinea, claui, crux, lancea, vestes sanguine perfusæ, corpus totum, quasi vno grandi vulnere affectum, præcipuè quinq; plagæ rubro colore eminentes, & statim ratiocinandum est, si Deus noster propter meam salutem, ex infinito amore tanta passus, quid nobis non faciendum, & propter nostram ipsam salutem, & propter illum, qui pro nobis tam atrocem sumpserat calicem? vt verò quinque vulneribus correspondeamus, offeramus corpora nostra, ad manus dextræ vulnus applicando, vt qui nos crea-

creauit suâ dexterâ, recreet, ac creet in nobis cor mundum: fortunas nostras, ac bona temporalia siniſtræ manui tradamus, pro gloria eius distribuere omnia parati, vt in æternum siniſtram inferni merito passionis euadamus. Vires corporis dextro pedi subdere libenter velimus, vt in via mandatorum Dei fortiter currentes brauium supernum apprehendere valeamus hæreditatis: Animæ dotes siniſtro pedi aduoluamus, vt imminentia mala sempiterna, prudentiâ euitemus, admonitioneque exitij extremi tandem desinamus fugientem insequi, pereuntemque diligere mundum: ipsam denique totam animam nostam in apertum latus Christi immittamus, vt illa defixa tota in passione Domini, ac suauitate deliciarum spiritualium impinguata, repellat à se motus carnales, interimentes vigorem virtutum, delicatissimoque liquore è calice eius stillante recreata, omnes sæculi illecebras, ac voluptates contemnat, sepeliatque.

Ad te me conuerto anima mea, optando, vt calicem Domini in manu teneas, præsertim cùm tibi ille tam liberaliter propinat, at secundùm S. Bernardum: Tres sunt calices Saluatoris, quos

quos tibi proponit, pœnitentiæ, & doloris, qui est plenus mixto, patientiæ, & laboris, quem ipse bibit Iesus; beneuolentiæ, & amoris, qui est inebrians, & præclarus. Primum calicem libenter accipe, & exerce te in illo. Pro secundo gratias age, & admirare in illo. Tertium exopta, & gloriare in illo, repetendo verba Psalmistæ: *Calix meus inebrians, quàm præclarus est.* Quare? *Quia misericordia eius subsequetur me omnibus diebus vitæ meæ.* Quis fructus? *Vt inhabitem in domo Domini in longitudinem dierum.* Et hoc quando fiet, tunc tu, & omnis anima *Vota reddet Domino coram omni populo eius*, id est, coram cœlo, & terra, tanquàm spectaculum facta, Deo, Angelis, & hominibus. Iam verò in hac vita, cœlo suspiria mitte, Angelis lachrymas offeras, hominibus exemplum compunctionis communices. Finiendo considerationem Passionis Christi, toto corpore terræ allisa, Anima mea, extolle, & infinitas omni momento age gratias, pro incomprehensa charitate Redemptoris, demissè obtestando, nè calix tibi in vltimo agone decertanti propinetur, ex quo bibunt in æternum peccatores terræ, verùm calix salu-

Psal. 22. v. 5.

Ibid. v. 6.

Ibid.

Psal. 115. v. 5.

salutis sempiternæ à Clementissimo Domino offeratur, vt torrente voluptatis possis in omni felici inebriari æternitate, & cum Iubilo decantare: *Benedicite omnia opera Domini Domino, laudate, & super exaltate eum in sæcula.* Cui honor & gloria ab æterno, & in æternum, Amen.

Dan. 3. v. 57.

1898